

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO IR SOCIALINĖS APLINKOS DEPARTAMENTO
VIEŠOJO VALDYMO IR ATVIROS VYRIAUSYBĖS SKYRIUS**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS SIENOS IR JOS APSAUGOS ĮSTATYMO NR.
VIII-1666 PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS SIENOS
APSAUGOS TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1996 PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS
ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO
536 IR 589 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS
TARNYBOS STATUTO PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ
(TAP NR. 17-381(2); TAIS NR. 14-2364(7))**

2017-05-23Nr. NV-1274

Vilnius

Projektų rengėjas. Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – VSAT).

1.Projektų tikslas. Lietuvos Respublikos valstybės sienos apsaugą reglamentuoti viename įstatyme, spręsti VSAT darbo efektyvumo didinimo klausimus, mažinti administracinę našą piliečiams.

2.Dabartinė situacija. Šiuo metu:

- dviejuose įstatymuose (Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatyme ir Lietuvos Respublikos valstybės sienos apsaugos tarnybos įstatyme) reglamentuojami atskiri valstybės sienos apsaugos aspektai;
- VSAT pareigūnai, atlikdami savo tiesiogines funkcijas pasienio ruože ir pasienio kontrolės punktuose (toliau – PKP), kasdien fiksuoja teisės pažeidimus, už kuriuos surašyti protokolus ir nagrinėti administracinių teisės pažeidimų bylas yra įgalioti policijos pareigūnai, kurie vykdami į PKP ar pasienio ruožą sugaišta nemažai laiko, kurį galėtų panaudoti reaguodami į kitus teisės pažeidimus bei nusikalstamas veikas, jei atitinkami įgaliojimai būtų suteikti VSAT pareigūnams;
- asmeniui, ketinančiam vykti į valstybės sienos apsaugos zoną ir į pasienio juostą ar vykdyti darbus valstybės sienos apsaugos zonoje, reikalingi 5 rūšių leidimai (vienkartinis terminuotas leidimas atvykti ir būti valstybės sienos apsaugos zonoje, nuolatinis leidimas atvykti ir būti valstybės sienos apsaugos zonoje, leidimas verstis ūkine, komercine ar kitokia veikla valstybės sienos apsaugos zonoje, vienkartinis terminuotas leidimas vykti į pasienio juostą bei leidimas būti vidaus vandenyse), skiriasi jų išdavimo tvarka, kas sukuria papildomą administracinę našą piliečiams;
- nuostatos dėl asmenų, kertančių Europos Sąjungos išorės sienas valstybės sienos perėjimo punktuose, pareigų, teisių ar laisvių ribojimų, ūkinės veiklos ribojimų bei draudimų bei subjektų pareigų valstybės sienos apsaugos zonoje, pasienio juostoje, teritorinėje jūroje, Kuršių marių bei kituose vidaus vandenyse reglamentuotos Vyriausybės nutarimais, o ne įstatymu.

3. Projektų esmė. Projektai siūloma:

- pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos valstybės sienos apsaugos tarnybos įstatymą, jo atitinkamas nuostatas perkeltiant į Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymą;
- patikslinti pagrindines sąvokas ir apibrėžti naujas;
- patikslinti reikalavimus, susijusius su laivų, kertančių valstybės sieną, kontrole;
- perkelti į įstatymą Pasienio kontrolės punktų veiklos taisyklių ir Pasienio teisinio režimo taisyklių, patvirtintų Vyriausybės nutarimais, nuostatas, asmenims nustatančias draudimus, išimtis ir pareigas;
- suteikti VSAT pareigūnams papildomus įgaliojimus pasienio ruože ar PKP atlikti tyrimus ir surašyti protokolus, papildant ANK 589 straipsnio 55 punktą atitinkamais atvejais;
- mažinant administracinę naštą piliečiams, atsisakyti skirtingų rūšių leidimų būti valstybės sienos apsaugos zonoje, pasienio juostoje, pasienio vandenyse išdavimo, nustatant vieną reikalavimą – būti įrašytiems į Valstybės sienos apsaugos tarnybos sudaromą tokių asmenų sąrašą ir reglamentuojant šio sąrašo sudarymo tvarką;
- optimizuoti ir centralizuoti tiek finansinių, tiek materialinių ir žmogiškųjų išteklių valdymą, nuo įstatymo įsigaliojimo (2018 m. sausio 1 d.) juridinio asmens statusą paliekant tik VSAT ir atsisakant struktūrinių padalinių – pasienio rinktinių – turimo juridinio asmens statuso, taip sumažinant juridinių asmenų skaičių nuo 7 iki 1;
- nustatyti, kad Vidaus tarnybos statuto nustatyta pareigūnų rotacija taikoma ne tik įstaigų vadovams ir jų pavaduotojams (VSAT pasienio rinktinių vadams ir jo pavaduotojams), bet ir šių įstaigų padalinių - pasienio užkardų - vadams ir jų pavaduotojams.

4. Derinimas: Projektai suderinti su Aplinkos, Finansų, Krašto apsaugos, Susisiekimo, Užsienio reikalų ir Teisingumo ministerijomis bei Europos teisės departamentu prie Teisingumo ministerijos, patikslinti pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento pastabas. Dėl neatsižvelgtų pastabų teikiama derinimo pažyma.

Neatsižvelgta į Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento siūlymą, kad Valstybės sienos apsaugos tarnybos **funkcijos neturėtų būti įtvirtintos įstatyme**. Šis klausimas ne kartą buvo akcentuojamas Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymuose dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės teisėkūros tobulinimo, nes tokiu būdu **sukuriama situacija, kai tam tikros funkcijos turinys gali būti keičiamas ar funkcija gali būti perduodama kitai įstaigai, tik atitinkamai koreguojant įstatymus**. Tokia praktika gali būti vertinama kaip ribojanti Konstitucijoje įtvirtintus Vyriausybės įgaliojimus koordinuoti ministerijų veiklą. **Vidaus reikalų ministerijos argumentai**, kad įstatymo nuostatomis vadovausis ne tik Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnai, bet ir kitos valstybės institucijos ir įstaigos, atliekančios patikrinimus prie valstybės sienos, ir dėl to Valstybės sienos apsaugos tarnybos atliekamas funkcijas tikslinga išskirti, nustatant jas įstatyme, **nėra pakankamai pagrįsti**.

Į **pastabą peržiūrėti** Valstybės sienos apsaugos tarnybos **pareigūnų teises**, nes kai kurios atsižvelgiant į Tarnybos uždavinius ir paskirtį yra per plačiai apibrėžiamos, **atsižvelgta iš dalies**. **Paliekama teisė persekioti ir sulaikyti įstatyme nurodytus asmenis** ir kitos su dalyvavimu užtikrinant viešąją tvarką ir atliekant teisėtvarkos funkcijas susijusios teisės, nes **analogiškos nuostatos numatytos ir kituose vidaus reikalų statutinių įstaigų veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose**.

5. Atitikimas Vyriausybės programai. Projektai atitinka Vyriausybės programos 299 punkto nuostatas spręsti Europos Sąjungos sienų apsaugos stiprinimo veiklos efektyvumo didinimo klausimus. Projektai įtraukti į Vyriausybės pasiūlymus dėl Seimo II (pavasario) sesijos darbų programos, numatytas svarstymas Seime birželio mėn.

6. Dalykinio vertinimo išvada: Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo projekte yra likę redakciniu aspektu taisytinų nuostatų (1 str. 3 d., 2 str. 21 d., 17 str. 6, 8 ir 10 d., 20 str. 3 d., 21 str., 25 str. 3 d. ir kt.), tikslintinas aiškinamasis raštas. Šios pastabos Vidaus reikalų ministerijai perduotos darbo tvarka ir projektai bus patikslinti iki pateikimo pasirašyti Ministrui Pirmininkui.

Pritartume Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymui atsisakyti institucijų funkcijų reglamentavimo įstatyme.

Projektus siūlome svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje.

Skyriaus patarėja

Aušrina Genienė

Aušrina Genienė, tel. 8 706 63 769, el. p. ausrina.geniene@lr.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Vidaus reikalų ministerija (toliau – VRM), įvertinusi Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento 2017 m. balandžio 12 d. išvadoje Nr. NV-972 pateiktas pastabas ir pasiūlymus, pakartotinai teikia Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo Nr. VIII-1666 pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos valstybės sienos apsaugos tarnybos įstatymo Nr. VIII-1996 pripažinimo netekusiu galios įstatymo, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 536 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto priedo pakeitimo įstatymo projektus (toliau – projektai).

Atsižvelgus į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento pateiktas pastabas ir pasiūlymus, patikslintos Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo Nr. VIII-1666 pakeitimo įstatymo projekto nuostatos, papildytas projektų aiškinamasis raštas ir pataisyta teisės technika Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo Nr. VIII-1966 pakeitimo įstatymo projekto, Lietuvos Respublikos valstybės sienos apsaugos tarnybos įstatymo Nr. VIII-1996 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 536 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto, Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto priedo pakeitimo įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projekte ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 536 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekte ir jo lyginamajame variante.

Pastabas, į kurias nebuvo atsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies, nurodytos derinimo pažymoje.

Projektus parengė VRM Viešojo saugumo ir migracijos politikos departamento (direktorius Klaidas Kuchalskis, tel. 271 7248, el. p. klaidas.kuchalskis@vrm.lt) Visuomenės saugumo skyriaus (vedėjas Darius Vasaris, tel. 271 7138, el. p. darius.vasaris@vrm.lt) vyriausioji specialistė Ieva Naruševičienė (tel. 271 8891, el. p. ieva.naruseviciene@vrm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo Nr. VIII-1666 pakeitimo įstatymo projektas, 26 lapai.

2. Lietuvos Respublikos valstybės sienos apsaugos tarnybos įstatymo Nr. VIII-1996 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas, 1 lapas.

3. Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 536 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, 1 lapas.
4. Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 536 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.
5. Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto priedo pakeitimo įstatymo projektas, 1 lapas.
6. Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto priedo pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.
7. Projektų aiškinamasis raštas, 9 lapai.
8. Derinimo pažyma, 3 lapai.
9. Reglamento (ES) Nr. 2016/399 ir Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo Nr. VIII-1666 pakeitimo įstatymo projekto atitikties lentelė, 12 lapų.
10. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo Nr. VIII-1966 pakeitimo įstatymo projekto, Lietuvos Respublikos valstybės sienos apsaugos tarnybos įstatymo Nr. VIII-1996 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 536 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto, Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto priedo pakeitimo įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas, 1 lapas.

Vidaus reikalų ministras

Eimutis Misiūnas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS SIENOS IR JOS APSAUGOS ĮSTATYMO
NR. VIII-1666 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBĖS SIENOS APSAUGOS TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1996
PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 536 IR 589
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS
VIDAUS TARNYBOS STATUTO PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
PATEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI**

20 m. d. Nr.
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pritarti Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo Nr. VIII-1666 pakeitimo įstatymo projektui, Lietuvos Respublikos valstybės sienos apsaugos tarnybos įstatymo Nr. VIII-1996 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektui, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 536 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui, Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto priedo pakeitimo įstatymo projektui ir pateikti juos Lietuvos Respublikos Seimui.

2. Įgalioti vidaus reikalų ministrą Eimutį Misiūną, o jam negalint dalyvauti – vidaus reikalų viceministrą Česlovą Mulmą atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei, svarstant nurodytuosius įstatymų projektus Lietuvos Respublikos Seime.

Ministras Pirmininkas

Vidaus reikalų ministras

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS SIENOS IR JOS APSAUGOS ĮSTATYMO
NR. VIII-1666 PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS
SIENOS APSAUGOS TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1996 PRIPAŽINIMO
NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS TARNYBOS
STATUTO PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS
ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 536 IR 589 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTŲ**

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo Nr. VIII-1666 pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Projektas) bei Lietuvos Respublikos valstybės sienos apsaugos tarnybos įstatymo Nr. VIII-1996 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto priedo pakeitimo įstatymo projektas ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 536 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau visi kartu – Įstatymų projektai) parengti įvertinus teisinio reguliavimo problemas ir poreikį juos tobulinti, nustačius, kad kai kurios Lietuvos Respublikos valstybės sienos apsaugos tarnybos įstatymo Nr. VIII-1996 nuostatos neatitinka Lietuvos Respublikos civilinio kodekso ir Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 nuostatų.

Septynioliktosios Vyriausybės 2017–2020 metų programos 299 punkte yra numatyta spręsti Europos Sąjungos sienų apsaugos stiprinimo veiklos efektyvumo didinimo klausimus.

Atsižvelgiant į tai, kad dviejuose įstatymuose (Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatyme Nr. VIII-1666 ir Lietuvos Respublikos valstybės sienos apsaugos tarnybos įstatyme Nr. VIII-1996) reglamentuojami atskiri valstybės sienos apsaugos aspektai, ir siekiant užtikrinti teisinio reguliavimo ekonomiškumo ir glaustumo principų įgyvendinimą, Projekte siūloma į Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymą perkelti kai kurias patikslintas Lietuvos Respublikos valstybės sienos apsaugos tarnybos įstatymo nuostatas ir jį išdėstyti nauja redakcija, o Lietuvos Respublikos valstybės sienos apsaugos tarnybos įstatymą pripažinti netekusiu galios.

Pasienio kontrolės punktų veiklos taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. vasario 2 d. nutarimu Nr. 126 „Dėl Pasienio kontrolės punktų veiklos taisyklių patvirtinimo“ (toliau – PKP taisyklės), bei Pasienio teisinio režimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 30 d. nutarimu Nr. 598 „Dėl Pasienio teisinio režimo taisyklių patvirtinimo“, asmenims yra nustatyti draudimai ir pareigos, todėl nuostatas dėl asmenų, kertančių Europos Sąjungos (toliau – ES) išorės sienas valstybės sienos perėjimo punktuose, pareigų, teisų ar laisvių ribojimų bei taip pat ūkinės veiklos ribojimų bei draudimų bei subjektų pareigų valstybės sienos apsaugos zonoje, pasienio juostoje, teritorinėje jūroje, Kuršių marių bei kituose vidaus vandenyse, būtina perkelti į Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymą. Perkėlus šias nuostatas į įstatymą, būtina tikslinti Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 536 straipsnį ir jo dispoziciją numatant administracinę atsakomybę už teisės aktų, kuriuose reglamentuojamas valstybės sienos kirtimas, patikrinimas, arba pasienio teisinio režimo pažeidimus.

Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie VRM (toliau – VSAT) pareigūnai, atlikdami savo tiesiogines funkcijas pasienio ruože ir pasienio kontrolės punktuose (toliau – PKP), kasdien fiksuoja teisės pažeidimus, už kuriuos surašyti protokolus ir nagrinėti administracinių nusižengimų bylas įgalioti policijos pareigūnai. Į PKP ar pasienio ruožą VSAT pareigūnai kviečia policijos pareigūnus, kurie sugaišta nemažai laiko, kurį galėtų panaudoti reaguodami į kitus teisės pažeidimus bei nusikalstamas veikas.

VSAT pareigūnai PKP bei pasienio ruožuose neretai fiksuoja transporto priemonių vairavimo, kelio ženklų reikalavimų nesilaikymo, naudojimosi saugos diržais bei kitus Kelių eismo taisyklių pažeidimus, sulaiko neblaivius arba apsvaigusius nuo narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų transporto priemonių vairuotojus, nustato transporto priemones ir jų vairuotojus, viršijusius maksimalų leistiną greitį ir užfiksuotus stacionarių greičio matuoklių. Be to, persekiodami asmenis pasienio ruože, VSAT pareigūnai neretai susiduria su pavojingu ir chuliganišku vairavimu. Pažymėtina, kad, saugodami valstybės sieną pasienio vandenyse, pasieniečiai neretai susiduria su laivybos saugumą užtikrinančių reikalavimų nesilaikymu.

Todėl, siekiant taupyti valstybės biudžeto lėšas ir efektyviau panaudoti žmogiškuosius išteklius, tikslinga papildyti ANK 589 straipsnio „Administracinius nusižengimus tiriantys ir protokolus surašantys pareigūnai“ 55 punktą, kuriuo VSAT pareigūnams būtų suteikti įgaliojimai atlikti tyrimus ir surašyti protokolus pasienio ruože ar PKP ir pagal šiuos ANK straipsnius:

115 straipsnį „Tyčinis turto sunaikinimas ar sugadinimas“, 214 straipsnį „Prekių (krovinių) gabenimas be dokumentų“, 266 straipsnį „Mažųjų laivų naudojimo vidaus vandenyse tvarkos pažeidimas“, 282 straipsnio „Neteisėtas važiavimas per žolinę dangą, miško paklotę ar vandens telkinių ledu motorinėmis transporto priemonėmis“ 1 dalį, 290 straipsnio „Medžioklę reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų pažeidimas“ 1, 2, 4, 5, 6 dalis, 373 straipsnio „Geležinkelių transporto eismo saugos bendrųjų reikalavimų pažeidimas“ 1 dalį, 374 straipsnį „Naudojimosi geležinkelių transporto priemonėmis taisyklių pažeidimas“, 406 straipsnio „Vidaus vandenų laivybos taisyklėse nustatytų saugumo reikalavimų pažeidimas“ 1, 2, 3, 4, 5, 6 dalis, 410 straipsnio „Vidaus vandenų transporto priemonių, vidaus vandenų uostų ir vidaus vandenų prieplaukų registravimo ir eksploatavimo taisyklių pažeidimas“ 1 dalį, 415 straipsnio „Transporto priemonių dalyvavimo viešajame eisme reikalavimų pažeidimas“ 2, 3, 4, 5 dalis, 416 straipsnio „Nustatyto greičio viršijimas“ 1, 2, 3, 4, 5, 6 dalis; išbraukti 417 straipsnio „Kelio ženklų, žmonių vežimo reikalavimų nesilaikymas ar kitas Kelių eismo taisyklių pažeidimas“ 7 dalį, atitinkamai papildant 1, 2, 3, 4, 6, 8 dalimis, 420 straipsnio „Pavojingas ir chuliganiškas vairavimas, Kelių eismo taisyklėse nustatyto draudimo lenkti ar įvažiuoti į priešpriešinio eismo juostą pažeidimas“ 1, 2 dalis, 421 straipsnį „Važiavimo per geležinkelio pervažas taisyklių pažeidimas“, 422 straipsnį „Transporto priemonių vairavimas, kai tai daro neblaivūs arba apsvaigę nuo narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų vairuotojai“, 424 straipsnį „Transporto priemonių vairavimas neturint teisės vairuoti“, 426 straipsnio „Nepaklusimas reikalavimui sustabdyti transporto priemonę arba pasitraukimas iš eismo įvykio vietos“ 1, 2 dalis, 428 straipsnio „Pėsčiųjų ir kitų kelių eismo dalyvių padarytas Kelių eismo taisyklių pažeidimas“ 1 dalį, 432 straipsnį „Naudojimosi saugos diržais, vaikų ūgiui ir svoriui pritaikytomis atitinkamos grupės sėdynėmis, motociklininko šalmais tvarkos pažeidimas“, 437 straipsnį „Pavojingųjų krovinių vežimo geležinkelio keliais ar su tuo susijusios veiklos reikalavimų pažeidimas“, 481 straipsnį „Nedidelis viešosios tvarkos pažeidimas“, 484 straipsnį „Alkoholinių gėrimų gėrimas viešosiose vietose arba neblaivaus asmens pasirodymas viešosiose vietose“, 541 straipsnį „Melagingų duomenų pateikimas kvietimams užsieniečiams atvykti į Lietuvos Respubliką patvirtinti arba pagalba kitu neteisėtu būdu užsieniečiui gauti teisę būti ar gyventi Lietuvos Respublikoje patvirtinančių dokumentą“.

Įstatymų projektų tikslai:

1. Stiprinti ES išorės sienų apsaugą didinant VSAT darbo efektyvumą.
2. Panaikinti teisinio reguliavimo prieštaravimus ir užtikrinti teisinio reguliavimo ekonomiškumą, glaustumą, aiškumą, efektyvumo principų įgyvendinimą.

3. Numatyti administracinę atsakomybę už teisės aktų, kuriuose reglamentuojamas valstybės sienos kirtimas ir patikrinimas, pažeidimus (ANK 536 straipsnį) ir suteikti teisę VSAT pareigūnams pasienio ruože ar PKP atlikti tyrimus ir surašyti protokolus pagal 115, 214, 266 straipsnius, 282 straipsnio 1 dalį, 290 straipsnio 1, 2, 4, 5, 6 dalis, 373 straipsnio 1 dalį, 374 straipsnį, 406 straipsnio 1, 2, 3, 4, 5, 6 dalis, 410 straipsnio 1 dalį, 415 straipsnio 2, 3, 4, 5 dalis, 416 straipsnio 1, 2, 3, 4, 5, 6 dalis, 417 straipsnio 1, 2, 3, 4, 6, 8 dalis, 420 straipsnio 1, 2 dalis, 421, 422, 424 straipsnius, 426 straipsnio 1, 2 dalis, 428 straipsnio 1 dalį, 432, 437, 481, 484 ir 541 straipsnius.

4. Nuo 2018 m. sausio 1 d. optimizuoti VSAT organizacinę struktūrą.

Siekiant pirmojo tikslo siūloma tikslinti VSAT funkcijas ir įgaliojimus kovojant su organizuotu nusikalstamumu, kontrabanda, nelegalia migracija.

Siekiant antrojo tikslo siūloma tikslinti VSAT veiklos organizavimą, VSAT pareigūno teisinio statuso apibrėžimą, patikslinti Valstybės sienos apsaugos pareigūnų teises ir pareigas.

Siekiant trečiojo tikslo siūloma: pakeisti ANK 536 straipsnio pavadinimą ir patį straipsnį, numatant atsakomybę už teisės aktų, kuriuose reglamentuojamas valstybės sienos kirtimas ir patikrinimas, pažeidimus bei pasienio teisinio režimo pažeidimus; suteikti teisę VSAT pareigūnams atlikti tyrimus ir surašyti protokolus šio kodekso 589 straipsnyje numatytiems administraciniais nusižengimams pagal pirmiau išvardytus straipsnius.

Siekiant ketvirtojo tikslo Projektu siūloma nuo 2018 m. sausio 1 d. sustiprinti struktūrinių padalinių valdymą ir jį centralizuoti. Siūloma nustatyti, kad VSAT funkcijoms įgyvendinti nustatytose teritorijose steigiami VSAT struktūriniai padaliniai – pasienio rinktinės (be juridinio asmens statuso). Pasienio rinktinių skaičius ir jų veiklos teritorijos bus nustatytos VSAT nuostatuose. Vietoje septynių juridinių asmenų liktų vienas, tokiu būdu būtų optimizuotas ir centralizuotas tiek finansinių, tiek materialinių ir žmogiškųjų išteklių valdymas.

Pažymėtina, rengiant Įstatymų projektus ir siekiant teisinio reguliavimo sistemiškumo, atsirado poreikis parengti ir teikti kartu Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto priedo pakeitimo įstatymo projektą, siekiant patikslinti Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto priedo 3-ioje pareigybių grupėje nurodytos pasienio rinktinės vado (įstaigos vadovo) ir 4-oje pareigybių grupėje nurodytos pasienio rinktinės vado pavaduotojo (įstaigos vadovo pavaduotojo) pareigybių pavadinimus atsižvelgiant į tai, kad nuo 2018 m. sausio 1 d. VSAT rinktinės neteks biudžetinių įstaigų statuso.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymų projektus inicijavo ir parengė Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai

Dėl Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo Nr. VIII-1666 pakeitimo įstatymo projekto

Šiuo metu dviejuose įstatymuose reglamentuojami atskiri valstybės sienos apsaugos aspektai.

Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatyme yra nustatyti Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir pasienio teisiniai režimai, reglamentuojama pasienio kontrolės punktų veikla ir valstybės sienos apsaugos organizavimas.

Galiojančiame Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatyme nustatyta, kad asmeniui, ketinančiam vykti į valstybės sienos apsaugos zoną ir į pasienio juostą, būti joje ar vykdyti darbus valstybės sienos apsaugos zonoje, reikalingi keli leidimai.

Vadovaujantis Atvykimo ir buvimo valstybės sienos apsaugos zonoje leidimų ir leidimų verstis ūkine komercine ar kitokia veikla išdavimo tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2002 m. rugsėjo 23 d. įsakymu Nr. 454 „Dėl Leidimo atvykti ir būti valstybės sienos apsaugos zonoje ir Leidimo verstis ūkine, komercine ar kitokia veikla valstybės sienos apsaugos zonoje pavyzdžių ir Leidimo atvykti ir būti valstybės sienos apsaugos zonoje ir leidimo verstis ūkine, komercine ar kitokia veikla valstybės sienos apsaugos zonoje išdavimo taisyklių patvirtinimo“, nuostatomis, asmenims yra išduodami šių rūšių leidimai: vienkartinis terminuotas leidimas atvykti ir būti valstybės sienos apsaugos zonoje, nuolatinis leidimas atvykti ir būti valstybės sienos apsaugos zonoje, leidimas verstis ūkine, komercine ar kitokia veikla valstybės sienos apsaugos zonoje.

Vadovaujantis Vienkartinių terminuotų vykimo į pasienio juostą leidimų bei vienkartinių terminuotų buvimo pasienio ruožo vidaus vandenyse leidimų išdavimo tvarkos taisyklių, patvirtintų VSAT vado 2002 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. 497 „Dėl Vienkartinių terminuotų vykimo į

pasienio juostą leidimų bei vienkartinį terminuotą buvimo pasienio ruožo vidaus vandenyse leidimų pavyzdžių ir išdavimo tvarkos taisyklių patvirtinimo“, nuostatomis, asmenims yra išduodami šių rūšių leidimai: vienkartinis terminuotas leidimas vykti į pasienio juostą, leidimas būti vidaus vandenyse.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo 24 straipsnio 2 dalimi patvirtintose PKP taisyklėse nustatyti atvejai, kai fiziniai asmenys ir transporto priemonės įleidžiami ir tikrinami be eilės. Ši teisė suteikta įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodekso) bei įgyvendinant Lietuvos Respublikos muitinės įstatymo, Lietuvos Respublikos tarptautinių operacijų, pratybų ir kitų karinio bendradarbiavimo renginių įstatymo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. rugpjūčio 5 d. nutarimo Nr. 937 „Dėl Užsienio valstybių ir Lietuvos Respublikos gelbėjimo pajėgų ir technikos vykimo per Lietuvos Respublikos valstybės sieną taisyklių patvirtinimo“ ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. birželio 15 d. nutarimo Nr. 716 „Dėl Specialiosios Lietuvos valstybės sienos perėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nuostatas.

Dėl Lietuvos Respublikos valstybės sienos apsaugos tarnybos įstatymo Nr. VIII-1996 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto

Lietuvos Respublikos valstybės sienos apsaugos tarnybos įstatyme yra nustatyta: VSAT statusas, funkcijos, struktūra, VSAT organizavimo pagrindai, finansavimas, pareigūnų teisės ir pareigos.

Dėl Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 536 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto

ANK 536 straipsnyje yra numatyta atsakomybė už pasienio teisinio režimo taisyklių, pasienio kontrolės punktų veiklos taisyklių pažeidimą.

ANK 589 straipsnyje numatyta, kad VSAT gali atlikti tyrimus ir surašyti protokolus pagal ANK: 65 straipsnio „Europos Sąjungos reglamentų ar sprendimų, reglamentuojančių su narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakais (prekursoriais) susijusią veiklą, pažeidimas“ 3 dalį, 208 straipsnį „Kontrabanda“, 209 straipsnio „Akvizais apmokestinamų prekių įsigijimas (išskyrus energinius produktus ir elektros energiją), laikymas, gabenimas, naudojimas ar realizavimas pažeidžiant nustatytą tvarką“ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 dalis, 224 straipsnį „Asmenų trukdymas administracinio nusižengimo teisenai“, 408 straipsnį „Nepaklusimas Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos arba Lietuvos Respublikos muitinės pareigūnų reikalavimams sustabdyti vidaus vandenų transporto priemonės“, 415 straipsnio „Transporto priemonių dalyvavimo viešajame eisme reikalavimų pažeidimas“ 1 dalį, 417 straipsnio „Kelio ženklų, žmonių vežimo reikalavimų nesilaikymas ar kitas Kelių eismo taisyklių pažeidimas“ 7 dalį, 426 straipsnio „Nepaklusimas reikalavimui sustabdyti transporto priemonę arba pasitraukimas iš eismo įvykio vietos“ 4 dalį, 436 straipsnį „Pavojingųjų krovinių vežimo automobilių keliais ar su tuo susijusios veiklos reikalavimų pažeidimas“, 438 straipsnį „Pavojingųjų krovinių vežimo vidaus vandenų keliais ar su tuo susijusios veiklos reikalavimų pažeidimas“, 439 straipsnio „Naudojimosi automobilių ir elektros transportu tvarkos pažeidimas“ 2 dalį, 450 straipsnį „Krovinių vežimo kelių transporto priemonėmis vidaus ir (ar) tarptautiniais maršrutais taisyklių pažeidimas“, 506 straipsnio „Statutinių valstybės tarnautojų, karo policijos ar žvalgybos pareigūnų teisėtų nurodymų ar reikalavimų nevykdymas“ 4 dalį, 508 straipsnį „Statutinio valstybės tarnautojo, karo policijos ar žvalgybos pareigūno garbės ir orumo pažeminimas“, 536 straipsnį „Pasienio teisinio režimo taisyklių, pasienio kontrolės punktų veiklos taisyklių pažeidimas“, 537 straipsnį „Neteisėtas valstybės sienos perėjimas dėl neatsargumo“, 538 straipsnį „Užsieniečių atvykimo į Lietuvos Respubliką, buvimo ar gyvenimo Lietuvos Respublikoje, vykimo per Lietuvos Respubliką tranzitu ar išvykimo iš Lietuvos Respublikos tvarkos pažeidimas“, 539 straipsnį „Gyvenamojo ploto suteikimas užsieniečiams, neturintiems paso ar jį atitinkančio kito kelionės dokumento, teisę būti ar gyventi Lietuvos Respublikoje patvirtinančio dokumento“, 543 straipsnį „Vietinio eismo per sieną režimo pažeidimas“ numatytų administracinių nusižengimų.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Dėl Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo Nr. VIII-1666 pakeitimo įstatymo projekto

Projekte siūloma į Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymą perkelti galiojančio Lietuvos Respublikos valstybės sienos apsaugos tarnybos įstatymo nuostatas, kuriose reglamentuojamos VSAT funkcijos ir veikla, pareigūnų įgaliojimai, performuluojant juos į teises ir pareigas, prievartos priemonių panaudojimą ir kt.

Projekto 2 straipsnyje patikslintos pagrindinės įstatymo sąvokos, įtrauktos naujos sąvokos „kontrolinė pėdsakų juosta“, „pasienio patrulio takas“, „radiacinė kontrolė“ ir kt.

Projekto II skyriuje patikslinti reikalavimai, susiję su laivų, kertančių valstybės sieną, kontrole. Siūlytina nustatyti Projekto 6 straipsnio 3–5 dalyse, 28 straipsnio 6 dalyje Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijos (pagal 32 straipsnį) įtvirtintas teisinio reguliavimo išimtis užsienio valstybėms priklausantiems karo laivams ar laivams, naudojamiems nekomerciniais tikslais.

Projekto 6 straipsnis, atsižvelgiant į Jūrų uosto apsaugos komiteto 2014 m. gruodžio 16 d. protokolinį sprendimą Nr. 8-10, papildytas nuostata, kad laivai (išskyrus užsienio valstybėms priklausančius karo laivus ar laivus, naudojamus nekomerciniais tikslais) gali būti sustabdyti ar sulaikyti, jei pateiktas Klaipėdos valstybinio jūrų uosto kapitono kreipimasis, kai laivas nevykdo kapitono teisėto reikalavimo sustoti ar pakeisti plaukimo kryptį ir kai tokio reikalavimo priežastis yra reali grėsmė saugiai laivybai bei uosto saugumui.

Administracinės naštos piliečiams mažinimas būtų įgyvendintas supaprastinus šiuo metu galiojančias leidimų atvykti ir būti valstybės sienos apsaugos zonoje, pasienio juostoje, pasienio vandenyse, kurių vandenimis arba krantais eina išorės siena, bei verstis ūkine, komercine veikla, išdavimo tvarkos taisykles.

Siekiant atsisakyti esamų nepagrįstų, neproporcingų bei perteklinių leidimų ir suvienodinti jų išdavimo sąlygas, liberalizuoti atvykimo ir buvimo valstybės sienos apsaugos zonoje ir vertimosi ūkine, komercine veikla tvarką, Projekto III skyriuje siūloma nustatyti, kad valstybės sienos apsaugos zonoje, pasienio juostoje, pasienio vandenyse, kurių vandenimis arba krantais eina išorės siena, leidžiama būti fiziniams ir juridiniams asmenims, juridinių asmenų filialams, atstovybėms bei juridinio asmens statuso neturintiems asmenims, įrašytiems į VSAT sudaromą asmenų, turinčių teisę būti valstybės sienos apsaugos zonoje, pasienio juostoje, pasienio vandenyse, kurių vandenimis arba krantais eina išorės siena, sąrašą (toliau – sąrašas).

Siūloma atsisakyti šiuo metu išduodamų 5 rūšių leidimų (vienkartinio terminuoto leidimo atvykti ir būti valstybės sienos apsaugos zonoje, nuolatinio leidimo atvykti ir būti valstybės sienos apsaugos zonoje, leidimo verstis ūkine, komercine ar kitokia veikla valstybės sienos apsaugos zonoje, vienkartinio terminuoto leidimo vykti į pasienio juostą bei leidimo būti vidaus vandenyse) nustatant projekte vieną reikalavimą, t. y. VSAT vado nustatyta tvarka bus sudaromas sąrašas, į kurį bus įrašyti fiziniai ir juridiniai asmenys, juridinių asmenų filialai, atstovybės bei juridinio asmens statuso neturintys asmenys, kuriems leidžiama būti, verstis ūkine, komercine veikla valstybės sienos apsaugos zonoje, pasienio juostoje, pasienio vandenyse, kurių vandenimis arba krantais eina išorės siena.

Projekto 14 straipsniu siekiama tiksliau apibrėžti pasienio juostos ribas. Siekiant įgyvendinti Bendrijos teisės viršenybės principą ir sumažinti administracinę naštą asmenims, bus numatyta reglamentuoti vietas, kuriose pasienio juosta nėra nustatoma arba patekimas į ją nėra ribojamas.

Projekto 22 straipsnyje nustatyta, kad VSAT funkcijoms įgyvendinti nustatytose teritorijose steigiami VSAT struktūriniai padaliniai – pasienio rinktinės, o Valstybės sienos apsaugos tarnybos funkcijas VSAT vado priskirtoje teritorijoje įgyvendina pasienio užkardos. Nuo 2018 m. sausio 1 d. siekiant optimizuoti ir centralizuoti tiek finansinių, tiek materialinių ir žmogiškųjų išteklių valdymą numatoma juridinio asmens statusą palikti tik VSAT.

Projekto V ir VI skyriuje nustatytas VSAT darbo organizavimas.

Projekto VII skyriuje reglamentuotas VSAT pareigūno teisinis statusas.

Atkreiptinas dėmesys, kad Projekto 23 straipsnyje nustatoma, jog VSAT automatizuotu būdu (t. y. skenuodama kelionės dokumentus kertant valstybės sieną) kaupia ir tvarko duomenis apie asmenis (t. y. asmens vardas, pavardė, gimimo data, lytis, pilietybė, asmens dokumentų, vizos numeris) ir transporto priemonės (markė, modelis, pagaminimo metai, valstybinio numerio ženklas, „Vin“ (kėbulo) numeris), reikalingus VSAT funkcijoms atlikti. Minėti duomenys kaupiami asmenims ir transporto priemonėms kertant valstybės sieną (t. y. išvykstant iš šalies arba atvykstant į šalį). Šie duomenys naudojami įgyvendinant valstybinę migracijos procesų kontrolę, pagal kompetenciją vykdant kriminalinę žvalgybą, nusikalstamų veikų ir kitų teisės pažeidimų prevenciją, atskleidimą ir atliekant tyrimus. Pažymėtina, kad VSAT kaupia ir tvarko tik tokius asmens duomenis, kurie reikalingi VSAT funkcijoms atlikti, o kitos valstybės institucijos tokio pobūdžio duomenų nerenka, t. y. VSAT – vienintelė įstaiga, kuri kaupia asmens ir transporto priemonių valstybės sienos kirtimo kroniką. VSAT kaupiami asmens duomenys VSAT informacinėje sistemoje (VSATIS), kurios pagrindinis tvarkymo tikslas – fizinių asmenų, kertančių Lietuvos valstybės sieną, tapatybės nustatymas ir apskaita.

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto 23 straipsnyje įtvirtintą rotacijos principą, Projekto 26 straipsniu siekiama nustatyti, kad VSAT pasienio rinktinių vadui (-ams) ir jo pavaduotojui (-ams), pasienio užkardos vadui (-ams) ir jo pavaduotojui (-ams) taikoma Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto nustatyta pareigūnų rotacija.

Dėl Lietuvos Respublikos valstybės sienos apsaugos tarnybos įstatymo Nr. VIII-1996 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto

VSAT įstatymo 1 ir 1¹ straipsniai perkelti į Projekto 1 ir 2 straipsnius.

VSAT įstatymo 2 straipsnis „Valstybės sienos apsaugos tarnyba“ perkeltas į Projekto 25 straipsnį.

VSAT įstatymo 3, 7³, straipsniai neperkeliami, nes juose yra pridėtinės vertės nesukuriančios teisės normos.

VSAT įstatymo 4 straipsnis perkeltas į Projekto 19 straipsnį.

VSAT įstatymo straipsniai 5–9 yra sujungti ir Projekto 24 straipsnis („Valstybės sienos apsaugos tarnybos funkcijos“) pateikiamas kitokia sudėtimi bei apimtimi.

VSAT įstatymo 7¹ straipsnis perkeltas į Projekto 27 straipsnio 1 dalies 12 punktą, VSAT įstatymo 7² straipsnis – į Projekto 23 straipsnį, VSAT įstatymo 10 straipsnis – į Projekto 27 straipsnį.

VSAT įstatymo Trečiasis skirsnis „Tarnybos organizavimas“ ir 11–17 straipsniai, įvertinus jų praktinį taikymą, performuluoti ir pateikiami Projekto VI skyriuje „Valstybės sienos apsaugos tarnyba“. Projekto 21–22 straipsniai apjungia VSAT įstatymo 11–16, 16¹, 17 straipsnius. Projekto 21–22 straipsniuose išsamiai nustatyta, kas yra VSAT ir kokie padaliniai sudaro VSAT, taip pat, kas jai vadovauja.

VSAT įstatymo 18 straipsnis perkeltas į Projekto 25 straipsnį.

VSAT įstatymo Penktasis skirsnis „Pareigūnų įgaliojimai“ performuluotas ir įgaliojimai pateikiami teisių ir pareigų aspektu. Atitinkamai VSAT įstatymo 20 straipsnis („Bendrieji pareigūnų tarnybiniai įgaliojimai“) perkeltas į Projekto 27 straipsnį („Valstybės sienos pareigūnų bendrosios teisės ir pareigos“). VSAT įstatymo 22–24 straipsniai pateikiami Projekto VIII skyriuje „Prievaratos panaudojimas“ 29–31 straipsniuose.

VSAT įstatymo 19, 25 ir 26 straipsniai atkartoja Lietuvos Respublikos Vidaus tarnybos statuto nuostatas, todėl į Projektą neperkeliami.

VSAT įstatymo 28 straipsnis identiškas Projekto 32 straipsniui.

Į projektą neperkeliami ir šiuo metu galiojančio Valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo 3 straipsnio nuostata, numatanti valstybės sienos nustatymą, kadangi ši nuostata dubliuoja Lietuvos Respublikos Konstituciją.

Dėl Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 589 ir 536 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto

Priėmus Projektą, ANK 536 straipsnyje bus numatyta (patikslinta) administracinė atsakomybė už teisės aktų, kuriuose reglamentuojamas valstybės sienos kirtimas ir patikrinimas, pažeidimus.

Priėmus Projektą, VSAT pareigūnams bus suteikti įgaliojimai surašyti administracinių nusižengimų protokolus pasienio ruože ar PKP pagal 115, 214, 266 straipsniuose, 282 straipsnio 1 dalyje, 290 straipsnio 1, 2, 4, 5, 6 dalyse, 373 straipsnio 1 dalyje, 374 straipsnyje, 406 straipsnio 1, 2, 3, 4, 5, 6 dalyse, 410 straipsnio 1 dalyje, 415 straipsnio 2, 3, 4, 5 dalyse, 416 straipsnio 1, 2, 3, 4, 5, 6 dalyse, 417 straipsnio 1, 2, 3, 4, 6, 8 dalyse, 420 straipsnio 1, 2 dalyse, 421, 422, 424 straipsniuose, 426 straipsnio 1, 2 dalyse, 428 straipsnio 1 dalyje, 432, 437, 481, 484 ir 541 straipsniuose numatytus administracinius nusižengimus (papildžius ANK 589 straipsnio 55 punktą).

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus teikiamą įstatymų paketą neigiamų pasekmių nenumatoma.

Priėmus teikiamą įstatymų paketą bus sumažinta administracinė našta piliečiams nustatant vieną reikalavimą, t. y. VSAT vado nustatyta tvarka bus sudaromas sąrašas, į kurį bus įrašyti fiziniai ir juridiniai asmenys, juridinių asmenų filialai, atstovybės bei juridinio asmens statuso neturintys asmenys, kuriems leidžiama būti, verstis ūkine, komercine veikla valstybės sienos apsaugos zonoje, pasienio juostoje, pasienio vandenyse, kurių vandenimis arba krantais eina išorės siena.

Papildžius ANK 589 straipsnio 55 punktą ir suteikus papildomų įgaliojimų VSAT pareigūnams, jie, atlikdami savo tiesiogines funkcijas, turės teisę vykdyti teisėsaugos funkcijas ir pradėti administracinę teiseną teritorijoje, kurioje šie pareigūnai dažniausiai yra vieninteliai valdžios atstovai, ir nereikės kviešti policijos pareigūnų, kurie tuo metu galės reaguoti į kitus teisės pažeidimus bei nusikalstamas veikas.

Bus užtikrintas teisinio reguliavimo ekonomiškumo ir glaustumo principų įgyvendinimas, viename teisės akte bus nustatyta Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir pasienio teisiniai režimai, reglamentuota pasienio kontrolės punktų veikla, valstybės sienos apsaugos organizavimas, VSAT struktūra, organizavimo pagrindai, finansavimas, funkcijos, pareigūnų teisės ir pareigos, prievartos panaudojimo teisėtumo sąlygos. Taip pat, įvertinus teisės aktų hierarchijos principą ir Konstitucinio Teismo doktriną, Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatyme bus numatyti fizinių ir juridinių asmenų, juridinių asmenų filialų, atstovybių bei juridinio asmens statuso neturinčių asmenų teisių ir laisvių ribojimai ir draudimai, kurie šiuo metu nustatyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimuose.

6. Kokią įtaką įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymų priėmimas turės teigiamos įtakos stiprinant kriminogeninės situacijos kontrolę.

Teikiami Įstatymų projektai nesusiję su įtaka korupcijai.

Įvertinus tai, kad teikiamais įstatymų projektais teisinis reguliavimas iš esmės nekeičiamas, antikorupcinis projekto vertinimas neatliktas.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Priėmus teikiamus įstatymus, bus pagerinta administracinių paslaugų, teikiamų asmenims, kokybė ir įgyvendinti teisinio reguliavimo išsamumo ir aiškumo principai.

Administracinės naštos asmenims mažinimas būtų įgyvendintas supaprastinant šiuo metu galiojančias leidimų patekti ir būti valstybės sienos apsaugos zonoje, pasienio juostoje, Kuršių marių vandenyse, esančiuose pasienio ruožo teritorijoje bei kituose pasienio vandenyse, kurių vandenimis arba krantais eina išorės siena, tvarkas, patikslinant, kokiais atvejais VSAT leidimo nereikia arba netaikomas draudimas būti vienoje iš išvardytų teritorijų, ir atsisakant reikalavimo asmeniui turėti kelis leidimus vienu metu.

8. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus įstatymus, kitų įstatymų keisti nereikės.

9. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų, o įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai parengti laikantis Valstybinės kalbos ir Teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų. Įstatymų projektuose vartojamos sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Ar įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymų projektai neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms.

11. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Priėmus įstatymus, Vyriausybė turės priimti šiuos įgyvendinamuosius teisės aktus:

Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. vasario 22 d. nutarimu Nr. 194 „Dėl Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos nuostatų patvirtinimo“, pakeitimą.

Pripažinti netekusiais galios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. vasario 2 d. nutarimą Nr. 126 „Dėl Pasienio kontrolės punktų veiklos taisyklių patvirtinimo“ ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 30 d. nutarimą Nr. 598 „Dėl Pasienio teisinio režimo taisyklių patvirtinimo“.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. rugpjūčio 5 d. nutarimo Nr. 937 „Dėl Užsienio valstybių ir Lietuvos Respublikos gelbėjimo pajėgų ir technikos vykimo per Lietuvos Respublikos valstybės sieną taisyklių patvirtinimo“ pakeitimą.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. gegužės 12 d. nutarimo Nr. 452 „Dėl Transporto priemonės vairuojančių ir kitų asmenų neblaivumo (girtumo) ar apsvaigimo nustatymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimą.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. balandžio 11 d. nutarimo Nr. 367 „Dėl Valstybės sienos ženklų, ženklinančių Lietuvos Respublikos valstybės sieną sausumoje ir vidaus vandenyse, aprašo patvirtinimo“ pakeitimą.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. lapkričio 23 d. nutarimo Nr. 1162 „Dėl Specialiųjų priemonių specifikacijos ir specialiųjų priemonių panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimą.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. lapkričio 30 d. nutarimo Nr. 1190 „Dėl Pareigūnų parengimo veikti situacijomis, susijusiomis su psichinės, fizinės prievartos, šaunamojo ginklo ar sprogmenų naudojimu, ir jų sugebėjimo veikti tokiomis situacijomis tikrinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimą.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Teikiamų įstatymų nuostatoms įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

Priėmus Projektą vietoj šiuo metu esančių septynių juridinių asmenų liktų vienas, tokiu būdu būtų optimizuotas ir centralizuotas tiek finansinių, tiek materialinių ir žmoniškųjų išteklių valdymas, racionaliau išdėstyti ir efektyviau panaudoti VSAT personalo ištekliai, patobulinta nelegalios migracijos procesų valdymo kontrolė, efektyvinama VSAT veikla.

Preliminariais skaičiavimais, VSAT struktūros centralizavimo ekonominis efektas sudarytų apie 800 tūkst. Eur.

13. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados
Įstatymų projektų rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems Įstatymų projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis:

„Sienos kontrolė“, „pasienio zona“, „valstybės pareigūnas“, „administracinių nusižengimų kodeksas“, „valstybės sienos kirtimas“, „patikrinimas“, „teisės pažeidimai“, „nusikalstamumo prevencija“, „Valstybės sienos apsaugos tarnyba“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai
Kitų, iniciatorių nuomone, reikalingų pagrindimų ir paaiškinimų nėra.

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBĖS SIENOS IR JOS APSAUGOS ĮSTATYMO NR. VIII-1666 PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2017 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo Nr. VIII-1666 nauja redakcija

Pakeisti Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymą Nr. VIII-1666 ir jį išdėstyti taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBĖS SIENOS IR JOS APSAUGOS
ĮSTATYMAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymas (toliau – įstatymas) nustato Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir pasienio teisinius režimus, reglamentuoja pasienio kontrolės punktų veiklą, valstybės sienos apsaugos organizavimą, Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Valstybės sienos apsaugos tarnyba) struktūrą, organizavimo pagrindus, finansavimą, funkcijas, pareigūnų teises ir pareigas, prievartos panaudojimo teisėtumo sąlygas.

2. Įstatymo nuostatos suderintos su Europos Sąjungos teisės aktų, nurodytų įstatymo priede, nuostatomis.

3. Įstatymas Lietuvos Respublikos ar užsienio valstybės kariuomenės nustatyto kontingento ir jam priskirtų karinėse pajėgose tarnaujančių civilių tarnautojų taikiam vykimui per valstybės sieną ir karinių krovinių gabenimui tranzitu per Lietuvos Respublikos teritoriją taikomas tiek, kiek tai yra tiesiogiai numatyta šiame įstatyme.

2 straipsnis. Pagrindinės įstatymo sąvokos

1. **Kontrolinė pėdsakų juosta** – pasienio juostos dalis, skirta Lietuvos Respublikos valstybės sienos kirtimo pėdsakams fiksuoti.

2. **Lietuvos Respublikos gretutinė zona** (toliau – gretutinė zona) – Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos dalis, gretima Lietuvos Respublikos teritorinei jūrai ir nutolusi 24 jūrmyle nuo Lietuvos Respublikos teritorinės jūros bazinės linijos.

3. **Lietuvos Respublikos jūros rajono ir pasienio ruožo vidaus vandenys** (toliau – vidaus vandenys) – Lietuvos Respublikos vandenys, esantys į sausumos pusę nuo Lietuvos Respublikos teritorinės jūros bazinės linijos ir Lietuvos Respublikos pasienio ruože esantys vandens telkiniai.

4. **Lietuvos Respublikos pasienio ruožas** (toliau – pasienio ruožas) – nuo Lietuvos Respublikos valstybės sienos į Lietuvos Respublikos teritorijos gilumą einanti paženklinta sausumos ar vidaus vandenų juosta, kurioje galioja pasienio teisinis režimas.

5. **Lietuvos Respublikos teritorinės jūros bazinė linija** (toliau – bazinė linija) – Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) nustatytų koordinatų taškus jūroje jungianti linija, nuo kurios matuojamas Lietuvos Respublikos teritorinės jūros plotis.

6. **Lietuvos Respublikos teritorinė jūra** (toliau – teritorinė jūra) – Lietuvos Respublikos teritorijai priklausanti 12 jūrmylių pločio nuo bazinės linijos Baltijos jūros vandenų juosta, kurios ribos su gretimomis valstybėmis nustatomos Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis bei visuotinai pripažintais tarptautinės teisės principais bei normomis.

7. **Lietuvos Respublikos valstybės siena** (toliau – valstybės siena) – linija ir šia linija einantis vertikalus paviršius, apibrėžiantis Lietuvos Respublikos teritorijos ribas sausumoje, žemės gelmėse, oro erdvėje, pasienio vandenyse, teritorinėje jūroje ir jos gelmėse.

8. **Lietuvos Respublikos valstybės sienos apsauga** (toliau – valstybės sienos apsauga) – Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų veikla, kuria siekiama:

- 1) išvengti neteisėtų valstybės sienos ženklinimo pakeitimų;
- 2) užtikrinti, kad fiziniai asmenys (toliau – asmenys), juridiniai asmenys (toliau – fiziniai asmenys ir juridiniai asmenys kartu – fiziniai ir juridiniai asmenys), juridinių asmenų filialai, atstovybės bei juridinio asmens statuso neturintys asmenys laikytųsi valstybės sienos ir pasienio teisinio režimo;

- 3) užtikrinti asmenų, visuomenės ir valstybės interesus pasienio kontrolės punktuose ir vietose, kur galioja pasienio teisinis režimas.

9. **Lietuvos Respublikos valstybės sienos apsaugos zona** (toliau – valstybės sienos apsaugos zona) – nuo valstybės sienos į Lietuvos Respublikos teritorijos gilumą einanti paženklinta pasienio ruožo dalis, kurioje valstybės sienos apsaugai ir jos priežiūrai užtikrinti įgyvendinamos techninės, organizacinės ir teisinės valstybės sienos apsaugos tarnybos priemonės.

10. **Lietuvos Respublikos valstybės sienos perėjimo punktas** (toliau – valstybės sienos perėjimo punktas) – pagal Lietuvos Respublikos ir gretimos valstybės tarptautinę sutartį įsteigta valstybės sienos kirtimo vieta, apimanti Lietuvai priklausantį pasienio kontrolės punktą ir analogiškos paskirties gretimos valstybės objektą.

11. **Lietuvos Respublikos valstybės sienos priežiūra** (toliau – valstybės sienos priežiūra) – valstybės sienos ženklų, valstybės sienos apsaugos objektų bei įrenginių tinkamos būklės užtikrinimas Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių nustatyta tvarka.

12. **Lietuvos Respublikos valstybės sienos teisinis režimas** (toliau – valstybės sienos teisinis režimas) – fizinių ir juridinių asmenų, juridinių asmenų filialų, atstovybių bei juridinio asmens statuso neturinčių asmenų elgesio taisyklės (teisės ir pareigos), valstybės sienos ženklinimo ir kirtimo tvarka, pasienio teisinio režimo užtikrinimas bei valstybės sienos priežiūra.

13. **Masinio naikinimo ginklas** – ginklas, skirtas dideliu mastu naikinti žmones, aplinką ar jos elementus, nuosavybę ar infrastruktūrą.

14. **Patikrinimas** – asmenų apžiūra, dokumentų, transporto priemonių ir daiktų patikra, kuria siekiama nustatyti asmenų, transporto priemonių vykimo ir buvimo pasienio ruože, teritorinėje jūroje, pasienio vandenyse, daiktų, krovinių gabenimo per valstybės sieną ir buvimo pasienio ruože, teritorinėje jūroje ir pasienio vandenyse teisėtumą.

15. **Pasienio incidentas** – įvykis pasienio ruože, kai pažeidžiami valstybės ir (arba) gretimos valstybės interesai.

16. **Pasienio juosta** – prie valstybės sienos esanti pasienio ruožo dalis, skirta valstybės sienos apsaugos objektams bei įrenginiams statyti ir prižiūrėti.

17. **Pasienio kontrolės punktas** – tarptautiniame oro uoste (aerodrome), atvirame tarptautinei laivybai uoste, geležinkelio stotyje ar prie automobilių kelio pasienyje įsteigta vieta, kurioje įgaliotos valstybės institucijos ir įstaigos atlieka patikrinimus.

18. **Pasienio patrulio takas** – pasienio juostos dalis, kurioje stebima valstybės siena, fiksuojami valstybės sienos kirtimo pažeidimai ir vykdoma jų prevencija.

19. **Pasienio teisinis režimas** – valstybės sienos apsaugos užtikrinimas pasienio ruože ir teritorinėje jūroje, įstatyme nustatytos asmenų buvimo, veiklos ir elgesio taisyklės, šių asmenų teisių įgyvendinimo tvarka.

20. **Pasienio vandenys** – vandens telkiniai, kurių vandenimis arba krantais eina valstybės siena.

21. **Prievarta** – veiklos metodas, kuris taikomas, kai nevykdomi Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūno reikalavimai ar nurodymai arba siekiama išvengti pavojaus, ir kuriuo siekiama įgyvendinti Valstybės sienos apsaugos tarnybai pavestus uždavinius.

22. **Radiacinė kontrolė** – valstybės sieną kertančių asmenų, transporto priemonių ir daiktų, krovinių patikra, skirta neteisėtam radioaktyviųjų, branduolinio kuro ciklo ir branduolinių medžiagų bei daliųjų medžiagų gabenimui ir šių medžiagų gabenimo taisyklių pažeidimams nustatyti bei jų prevencijai.

23. **Specialiosios tarnybos** – tarnybos, kurios pasitelkiamos stichinių nelaimių, katastrofų ar didelių pramoninių avarijų atvejais, kai kyla grėsmė žmonių gyvybei, sveikatai, aplinkai, gresia dideli materialiniai nuostoliai, ir šių įvykių padariniams likviduoti.

24. **Valstybės sienos įgaliotinis** – įgaliotas valstybės pareigūnas, paskirtas nagrinėti pasienio incidentus ir klausimus susijusius su valstybės sienos teisiniu režimu.

25. **Valstybės sienos kirtimas** – asmenų, transporto priemonių vykimas, daiktų, krovinių gabenimas per valstybės sieną.

26. Sąvokos „išorės siena“, „vidaus siena“ ir „patikrinimai kertant sieną“ suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos reglamente (ES) Nr. 2016/399.

27. Kitos įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos reglamente (ES) Nr. 2016/399, 1982 m. Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijoje, Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme, Lietuvos Respublikos aviacijos įstatyme, Lietuvos Respublikos cheminių medžiagų ir preparatų įstatyme, Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatyme, Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme, Lietuvos Respublikos įstatyme „Dėl užsieniečių teisinės padėties“, Lietuvos Respublikos jūros aplinkos apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatyme, Lietuvos Respublikos narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatyme, Lietuvos Respublikos nuodingųjų medžiagų kontrolės įstatyme, Lietuvos Respublikos policijos įstatyme, Lietuvos Respublikos sprogmenų apyvartos kontrolės įstatyme, Lietuvos Respublikos saugios laivybos įstatyme, Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statute.

II SKYRIUS

VALSTYBĖS SIENOS TEISINIS REŽIMAS

3 straipsnis. Valstybės sienos padėtis ir jos ženklavimas

1. Valstybės siena, jeigu kitaip nenustatyta Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse su gretimomis valstybėmis, eina:

1) sausuma ir vietomis, kur valstybės siena kerta pasienio vandenį, pereidama nuo vieno kranto į kitą, linijomis, jungiančiomis gretimą valstybės sienos ženklus;

2) laivybine upe pagal pagrindinio farvaterio (laivakelio) arba upės deltos vidurį, nelaivybine upe (upeliu) pagal jos (jo) vidurį arba pagrindinės vagos vidurį;

3) tiltais arba kitomis konstrukcijomis, einančiomis per pasienio vandenį pagal šių statinių vidurį arba pagal jų technologinę ašį, neįvertinus to, kaip valstybės siena eina pasienio vandenimis.

2. Valstybės siena sausumoje ir pasienio vandenyse ženklinama valstybės sienos ženklais. Valstybės sienos ženklų forma, dydis ir jų statymo tvarka yra nustatyta Vyriausybės patvirtintame valstybės sienos ženklų, ženklinančių Lietuvos Respublikos valstybės sieną sausumoje ir pasienio vandenyse, apraše, Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse. Valstybės sienos ženklus įrengia ir prižiūri Valstybės sienos apsaugos tarnyba.

4 straipsnis. Valstybės sienos kirtimo tvarka

1. Valstybės sienos kirtimo tvarką užtikrina Valstybės sienos apsaugos tarnyba, Lietuvos Respublikos muitinė (toliau – muitinė) ir kitos atlikti patikrinimus įgaliotos valstybės institucijos ir įstaigos, nurodytos įstatymo 18 straipsnyje.

2. Valstybės išorės sieną sausumoje galima kirsti tik po patikrinimų pasienio kontrolės punkte. Valstybės išorės sieną pasienio vandenyse galima kirsti tik Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse ar susitarimuose nustatytose vietose.

3. Asmenys, kertantys valstybės sieną, privalo turėti ir pateikti atlikti patikrinimus įgaliotų valstybės institucijų ir įstaigų, nurodytų įstatymo 18 straipsnyje, pareigūnams galiojančius asmens dokumentus, suteikiančius teisę kirsti valstybės sieną, transporto priemonės, gabenamų daiktų, krovinių dokumentus.

4. Asmenims, esantiems pasienio kontrolės punkto teritorijoje, draudžiama:

1) apvažiuoti (apeiti) pasienio kontrolės punkte esančias patikrinimų vietas ir mėginti išvengti patikrinimų;

2) neužbaigus patikrinimų kertant sieną, be atlikti patikrinimus įgaliotų valstybės institucijų ir įstaigų, nurodytų įstatymo 18 straipsnyje, pareigūnų leidimo išvykti iš pasienio kontrolės punkto teritorijos;

3) be atlikti patikrinimus įgaliotų valstybės institucijų ir įstaigų, nurodytų įstatymo 18 straipsnyje, pareigūnų leidimo fotografuoti, daryti vaizdo įrašus pasienio kontrolės punkto teritorijoje;

4) be atlikti patikrinimus įgaliotų valstybės institucijų ir įstaigų, nurodytų įstatymo 18 straipsnyje, pareigūnų leidimo draudžiama išlipti, išlaipinti iš transporto priemonių arba į jas įlaipinti žmones, iškrauti arba pakrauti gyvūnus, daiktus ar krovinius;

5) be atlikti patikrinimus įgaliotų valstybės institucijų ir įstaigų, nurodytų įstatymo 18 straipsnyje, pareigūnų leidimo įeiti į jų tarnybinės patalpas;

6) be atlikti patikrinimus įgaliotų valstybės institucijų ir įstaigų, nurodytų įstatymo 18 straipsnyje, pareigūnų leidimo būti pasienio kontrolės punktų teritorijoje be dokumentų, suteikiančių teisę kirsti valstybės sieną.

5. Asmenys, esantys pasienio kontrolės punkto teritorijoje, be šio straipsnio 3 dalyje numatytų reikalavimų, privalo:

1) informuoti atlikti patikrinimus įgaliotų valstybės institucijų ir įstaigų, nurodytų įstatymo 18 straipsnyje, pareigūnus apie su savimi turimus daiktus, krovinius, kuriuos gabenti per valstybės sieną be leidimų draudžiama;

2) atlikti patikrinimus įgaliotų valstybės institucijų ir įstaigų, nurodytų įstatymo 18 straipsnyje, pareigūnų reikalavimu sudaryti sąlygas tikrinti vairuojamą transporto priemonę, joje gabenamus gyvūnus ar kitus daiktus, krovinius, dalyvauti juos tikrinant;

3) jeigu patikrinimai atliekami reguliaraus tarptautinio susisiekimo transporto priemonėje, patikrinimo metu būti joje;

4) atlikti patikrinimus įgaliotų valstybės institucijų ir įstaigų, nurodytų įstatymo 18 straipsnyje, pareigūnų reikalavimu išlipti iš transporto priemonės;

5) laikytis eismo juostas sienos perėjimo punktuose ženklinančių ženklų, kurių pavyzdžiai numatyti reglamento (ES) Nr. 2016/399 III priede, reikalavimų.

6. Šio straipsnio 2–5 dalys taikomos:

1) patikrinimų prie išorės sienos metu;

2) laikinai atnaujinus patikrinimus prie vidaus sienos siekiant užtikrinti viešąją tvarką, Lietuvos Respublikos nacionalinį saugumą.

7. Asmenys, pažeidę valstybės sienos kirtimo tvarką ir pasienio teisinį režimą dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) arba dėl būtiną reikalingumo ar svarbių nenumatytų aplinkybių: nelaimingo įvykio, avarijos, sugedusių laivų vilkimo, išgelbėtų žmonių pristatymo, atleidžiami nuo administracinės atsakomybės.

8. Šio straipsnio 7 dalyje nurodytais atvejais laivo kapitonas, karo laivo arba orlaivio vadas privalo tuoj pat, bet ne vėliau kaip per 24 valandas, pranešti artimiausio Lietuvos Respublikos jūrų uosto, oro uosto administracijai, o ši informuoti apie įvykį Valstybės sienos apsaugos tarnybą, muitinę ir instituciją, atsakingą už gelbėjimo darbų organizavimą.

9. Tais atvejais, kai užsieniečiams, pažeidusiems valstybės sienos kirtimo tvarką, nėra pagrindo pradėti ikiteisminį tyrimą ar pradėti administracinio nusižengimo teiseną, Valstybės sienos apsaugos tarnyba Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių nustatyta tvarka perduoda juos tos valstybės, iš kurios teritorijos jie neteisėtai kirtę valstybės sieną, įgaliotiems atstovams.

10. Jeigu šio straipsnio 9 dalyje nurodytų užsieniečių perdavimas užsienio valstybėms nenumatytas Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse su tomis valstybėmis, jų teisinės padėties nustatymo Lietuvoje klausimas sprendžiamas vadovaujantis įstatymu „Dėl užsieniečių teisinės padėties“.

11. Į pasienio kontrolės punktus, esančius prie automobilių kelių, įleidžiami ir tikrinami be eilės:

1) Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių oficialių delegacijų nariai;

2) transporto priemonės, kuriomis vyksta asmenys, turintys diplomatinis pasus;

3) transporto priemonės, vežančios keleivius reguliariais reisais, kelionės leidimuose nurodytu laiku;

4) krovininės transporto priemonės, gabenančios mirusiųosius, greitai gendančius, pavojingus (1–9 klasės) daiktus, krovinius, gyvulius, daiktus, krovinius, skirtus paramai ar labdarai (jeigu tokių daiktų, krovinių vertė ir kiekis (svoris, dydis) sudaro ne mažiau kaip pusę visų daiktų, krovinių vertės ir atitinkamai kiekio (svorio, dydžio), taip pat krovininės transporto priemonės, kurios grįžta įvežusios daiktus, krovinius, skirtus paramai ar labdarai, asmenys, turintys įgaliotojo ekonominės veiklos vykdytojo (AEO) statusą ir gabenantys daiktus, krovinius. Greitai gendančių daiktų, krovinių sąrašą tvirtina Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Muitinės departamentas) generalinis direktorius;

5) transporto priemonės, vežančios nereguliais reisais keleivių grupes, kurios (išskyrus lydinčius asmenis) sudarytos iš vaikų iki 16 metų;

6) transporto priemonės, kuriomis asmenys vyksta į artimųjų giminaičių laidotuves pateikę tai patvirtinančius dokumentus;

7) vykstantys į darbą, mokymo įstaigą ir grįžtantys iš jų asmenys. Šių asmenų įleidimų į pasienio kontrolės punktus tvarką nustato Valstybės sienos apsaugos tarnybos vadas;

8) lengvieji automobiliai, kuriuos vairuoja neįgalieji, kuriems nustatytas iki 30 procentų darbingumo lygis, turintys transporto priemonės registravimo liudijimą ir neįgaliojo pažymėjimą, ir lengvieji automobiliai, kuriais vežami asmenys, kuriems nustatytas 0–25 procentų darbingumo lygis, arba asmenys, kuriems nustatytas didelis specialiųjų poreikių lygis, vaikai iki 3 metų arba neįgalūs vaikai, turintys neįgaliojo pažymėjimą arba invalido pažymėjimą;

9) kariniai vienetai, kariai ir karinėms pajėgoms priskirti civiliai tarnautojai;

10) užsienio valstybių ir Lietuvos Respublikos gelbėjimo pajėgos, pavieniai specialistai, transporto priemonės, vežančios pagalbai skirtą techniką, įrangą bei pagalbai skirtas medžiagas stichinių nelaimių, katastrofų ar stambių avarių atvejais, kai kyla grėsmė žmonių gyvybei, sveikatai, aplinkai ar gresia dideli materialiniai nuostoliai arba kai visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje ar jos dalyje įvesta nepaprastoji padėtis.

12. Visi šio straipsnio 11 dalyje nurodyti asmenys ir transporto priemonės turi lygias teises būti įleisti į pasienio kontrolės punktus, esančius prie automobilių kelių, ir patikrinti be eilės.

5 straipsnis. Užsienio valstybių laivų taikaus plaukimo teritorine jūra teisė

1. Užsienio valstybių laivai naudojami taikaus plaukimo teise teritorine jūra.

2. Plaukimas laikomas taikiu, jeigu jis nekelia grėsmės taikai, Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui ar viešajai tvarkai. Toks plaukimas turi atitikti visuotinai pripažintus tarptautinės teisės principus ir normas.

3. Plaukimas turi būti nenutrūkstamas. Taikaus plaukimo metu laivams draudžiama bet kokia kita veikla, tiesiogiai nesusijusi su plaukimu. Taikaus plaukimo metu laivas gali sustoti ir nuleisti inkarą tik šiais atvejais:

1) jei tai susiję su įprasta navigacija;

2) jei tai būtina dėl nenugalimos jėgos ar gresiančios nelaimės;

3) jei siekiama suteikti pagalbą žmonėms, laivams ar orlaiviams, kuriems kilo pavojus ar kuriuos ištiko nelaimė.

4. Užsienio valstybių povandeniniai karo laivai ir kitos povandeninės transporto priemonės, taikiai plaukiančios teritorine jūra, privalo plaukti vandens paviršiumi, iškelusios savo valstybės vėliavą.

5. Užsienio valstybei priklausantis karo laivas ar laivas, naudojamas nekomerciniais tikslais, esantis teritorinėje jūroje ir pažeidęs Lietuvos Respublikos teisės aktus, kuriuose reglamentuojama taikaus plaukimo teisė, taip pat ignoruojantis reikalavimą jų laikytis, gali būti įpareigojamas tuoj pat, bet ne vėliau kaip per 24 valandas, palikti teritorinę jūrą.

6 straipsnis. Reikalavimai ir draudimai laivams, plaukiantiems teritorine jūra, vidaus vandenimis į Lietuvos Respublikos jūros, upių uostus ar iš jų

1. Laivams kertantiems valstybės sieną, plaukiantiems iki atvirų tarptautinei laivybai Lietuvos Respublikos jūros, upių uostų, kuriuose yra pasienio kontrolės punktai, ar atgal, išskyrus atvejus, nurodytus 4 straipsnio 7 dalyje, draudžiama:

1) įplaukti ar išplaukti iš neskirtų tarptautinei laivybai uostų (reidų);

2) įplaukti į uždraustas plaukiojimo teritorijas, apie kurias buvo oficialiai paskelbta Lietuvos saugios laivybos administracijos interneto svetainėje;

- 3) plaukti teritorine jūra, neiškėlus laivo įregistravimo valstybės vėliavos;
 - 4) išplaukti iš uosto, nepatikrinus laivo pasienio kontrolės punkte;
 - 5) sustoti, išlaipinti arba įlaipinti žmones, iškrauti arba pakrauti daiktus, krovinius tam nenustatytose vietose arba nustatytose vietose be reikiamo leidimo, nuleisti į vandenį plaukiojimo priemonės, leisti pakilti ar priimti į laivą orlaivius;
 - 6) įgulos nariams arba laive esantiems keleiviams gadinti navigacinius ženklus, ryšių kabelius, Lietuvos Respublikai priklausančius objektus bei įrangą, esančią jūros dugne, povandeninėje jos dalyje arba vandens paviršiuje.
2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų laivų kapitonai – škiperiai, laivavedžiai (toliau – kapitonas), jei pareikalauja Valstybės sienos apsaugos tarnyba, privalo:
- 1) teikti informaciją apie laivo įplaukimo į Lietuvos Respublikos vandenį tikslus;
 - 2) pakeisti kursą, jeigu laivas plaukia į teritoriją, kurioje uždrausta plaukioti, arba plaukia kursu, kurio laikantis galima pažeisti plaukimo režimą;
 - 3) sustabdyti laivą ir leisti atlikti patikrinimus įgaliotoms valstybės institucijoms ir įstaigoms, nurodytoms įstatymo 18 straipsnyje;
 - 4) plaukti į nurodytą uostą arba leisti vilkti laivą.
3. Reikalavimai ir draudimai, numatyti šio straipsnio 1 dalies 4 punkte ir 2 dalies 3 bei 4 punktuose, netaikomi užsienio valstybėms priklausantiems karo laivams ar laivams, naudojamiems nekomerciniais tikslais.
4. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti laivai (išskyrus užsienio valstybėms priklausančius karo laivus ar laivus, naudojamus nekomerciniais tikslais) gali būti sustabdyti siekiant sulaikyti asmenį arba atlikti tyrimą dėl nusikalstamų veikų ar administracinių nusižengimų padarytų laivo plaukimo metu, jei:
- 1) nusikalstamų veikų, administracinių nusižengimų padariniai yra susiję su Lietuvos Respublikos, fizinių ar juridinių asmenų, juridinių asmenų filialų, atstovybių bei juridinio asmens statuso neturinčių asmenų interesais;
 - 2) padaryta ar daroma nusikalstama veika trikdo viešąją tvarką arba pažeidžia taikaus plaukimo teritorine jūra tvarką;
 - 3) būtina užkirsti kelią neteisėtai ginklų, šaudmenų, sprogmenų, sprogstamųjų, narkotinių, psichotropinių, radioaktyviųjų, branduolinio kuro ciklo, branduolinių, daliųjų, pavojingų ir (ar) kenksmingų medžiagų apyvartai;
 - 4) to prašo įplaukusio į teritorinę jūrą laivo kapitonas arba laivo įregistravimo valstybės diplomatinis atstovas ar konsulinis pareigūnas.
5. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti laivai (išskyrus užsienio valstybėms priklausančius karo laivus ar laivus, naudojamus nekomerciniais tikslais) gali būti sustabdyti ar sulaikyti, jei:
- 1) laivas, plaukdamas per teritorinę jūrą, padarė žalą Lietuvos Respublikos, fizinių ar juridinių asmenų, juridinių asmenų filialų, atstovybių bei juridinio asmens statuso neturinčių asmenų turtui, aplinkai ar gyviesiems ištekliams ir vengia ją atlyginti;
 - 2) reikia priverstinai įvykdyti teismo sprendimą ar areštuoti laivą po to, kai jis paliko vidaus vandenį;
 - 3) pateiktas Klaipėdos valstybinio jūrų uosto kapitono reikalavimas, kai laivas nevykdo uosto kapitono reikalavimo sustoti ir (ar) pakeisti plaukimo kryptį ir (ar) kai tokio reikalavimo priežastis yra reali grėsmė saugiai laivybai bei uosto saugumui.
6. Šio straipsnio 4 dalyje nurodytos priemonės negali būti taikomos vien tam, kad būtų pasinaudota civiline jurisdikcija asmenims, esantiems šiame straipsnyje nurodytuose laivuose.

7. Valstybės sienos kirtimo tvarka pasienio vandenyse, neįplaukiant į Lietuvos Respublikos uostus, yra nustatyta Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse su gretimomis valstybėmis.

7 straipsnis. Laivų, kertančių valstybės sieną, kontrolė

1. Tais atvejais, kai nevykdomi įstatymo 6 straipsnyje nurodyti reikalavimai, Valstybės sienos apsaugos tarnyba turi teisę:

1) persekioti, sustabdyti, patikrinti ir sulaikyti laivą (išskyrus užsienio valstybėms priklausančius karo laivus ar užsienio valstybėms priklausančius laivus, naudojamus nekomerciniais tikslais) teritorinėje jūroje ir už teritorinės jūros ribų, kol jis įplauks į savo valstybės ar kitos valstybės teritorinę jūrą, jeigu Valstybės sienos apsaugos tarnyba turi duomenų, kad laivas ar laive esantis kitas laivas ar orlaivis, taip pat laivo įgulos narys ar keleivis pažeidė Lietuvos Respublikos įstatymus ar kitus teisės aktus, reglamentuojančius valstybės sienos kirtimo arba pasienio teisinio režimo tvarką, arba, turėdamos tokių duomenų ir negalėdamos atlikti šių veiksmų, į Valstybės sienos apsaugos tarnybą su prašymu kreipėsi kitos valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, o bandymas sustabdyti laivą prasidėjo vidaus vandenyse, teritorinėje jūroje ar gretutinėje zonoje ir laivo persekiojimas už teritorinės jūros ar gretutinės zonos ribų nebuvo nutrūkęs;

2) laivui sustabdyti, įvertinus konkrečią situaciją, naudoti šviesos, garso, elektroninių ryšių, pirotechninius signalus arba kodus, prietaisus ir laivo vėliavas bei prievartą įstatyme nustatytais sąlygomis;

3) įvertinus sustabdyto laivo patikrinimo metu gautus duomenis ir teisės pažeidimo pobūdį leisti laivui plaukti (būti) teritorinėje jūroje, pasiūlyti iš jos išplaukti arba laivą sulaikyti.

2. Kiekvieną kartą sustabdžius arba sulaikius užsienio valstybės laivą ir atlikus tokio laivo patikrinimą ne pasienio kontrolės punkte, lietuvių kalba surašomas ir laivo kapitonui įteikiamas protokolas. Prireikus pateikiamas protokolo vertimas į anglų, o esant galimybei – į kitą sulaikyto laivo kapitonui suprantamą kalbą. Laivo kapitonas gali anglų kalba ar kita, protokolą pasirašančiam Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnui suprantama kalba, protokole ar atskirame rašte pateikti savo pastabas ir paaiškinimus.

3. Apie sulaikytą užsienio valstybėje įregistruotą laivą Valstybės sienos apsaugos tarnyba tuoj pat, bet ne vėliau kaip per 24 valandas, informuoja Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministeriją, muitinę.

8 straipsnis. Reikalavimai ir draudimai orlaiviams, kertantiems valstybės sieną ir skrendantiems jos teritorija

1. Orlaiviai, skrendantys valdomąja oro erdve, gali kirsti valstybės sieną oro skrydžiams nustatytais oro keliais Vyriausybės nustatyta tvarka. Kirsti valstybės sieną nenustatytais oro keliais, išskyrus skrydžius nevaldomąja oro erdve tarp Šengeno valstybių, arba atvejais, nurodytais 4 straipsnio 7 dalyje, galima tik Vyriausybės nustatyta tvarka.

2. Vyriausybė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo interesais arba užsienio valstybės prašymu, gali apriboti arba nutraukti skrydžius per valstybės sieną, apie tai pranešusi gretimai valstybei, su kuria apribotas skrydis.

3. Orlaiviai, įskridę į Lietuvos Respublikos teritoriją, gali nusileisti tik oro uostuose ir aerodromuose (toliau – oro uostai), kuriuose yra pasienio kontrolės punktai. Tokiu atveju orlaiviams, kirtusiems valstybės sieną ir skrendantiems iki oro uostų, kuriuose yra pasienio kontrolės punktai, taip pat tranzitinių skrydžių per Lietuvos Respublikos oro erdvę metu, išskyrus atvejus, nustatytus įstatymo 4 straipsnio 7 dalyje, draudžiama nusileisti Vyriausybės nenustatytuose

tarptautiniams skrydžiams oro uostuose. Šie reikalavimai netaikomi orlaiviams, atskridusiems iš Šengeno valstybių, išskyrus atvejus, kai laikinai atnaujinami patikrinimai prie vidaus sienos.

4. Orlaiviai, esantys oro uostuose ir išskrendantys iš Lietuvos Respublikos į trečiąsias valstybes, gali pakilti tik po patikrinimo pasienio kontrolės punkte. Tokiu atveju orlaiviams, skrendantiems nuo oro uostų, kuriuose yra pasienio kontrolės punktai, iki valstybės sienos, taip pat tranzitinių skrydžių per Lietuvos Respublikos oro erdvę metu, išskyrus atvejus, nustatytus įstatymo 4 straipsnio 7 dalyje, draudžiama nusileisti Vyriausybės nenustatytuose tarptautiniams skrydžiams oro uostuose. Šis reikalavimas netaikomas orlaivių skrydžiams tarp Lietuvos Respublikos ir Šengeno valstybių.

5. Ekstremalių situacijų atvejais orlaiviai, atlikdami tarptautinius skrydžius iš Lietuvos Respublikos arba į Lietuvos Respubliką, gali nusileisti į oro uostus arba pakilti iš oro uostų, kuriuose nėra pasienio kontrolės punktų, tik gavę Valstybės sienos apsaugos tarnybos, muitinės ir Lietuvos kariuomenės karinių oro pajėgų sutikimą Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka. Šis reikalavimas netaikomas orlaivių skrydžiams tarp Lietuvos Respublikos ir Šengeno valstybių.

9 straipsnis. Užsienio valstybių ir Lietuvos Respublikos specialiųjų tarnybų ar jų specialistų, vykstančių atlikti gelbėjimo darbus, ir technikos vykimas per valstybės sieną

1. Stichinių nelaimių, katastrofų ar didelių pramoninių avarijų atvejais, kai kyla grėsmė žmonių gyvybei, sveikatai, aplinkai, gresia dideli materialiniai nuostoliai ar visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje ar jos dalyje įvesta nepaprastoji padėtis, užsienio valstybių ir Lietuvos Respublikos specialiosios tarnybos ar jų specialistai, vykstantys atlikti gelbėjimo darbus, ir technika gali kirsti valstybės sieną Vyriausybės nustatyta tvarka, jeigu kitaip nenustatyta Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse.

2. Informacija apie atvykstančias atlikti gelbėjimo darbus į Lietuvos Respubliką, išvykstančias iš jos ar vykstančias per ją tranzitu užsienio valstybių ir Lietuvos Respublikos specialiąsias tarnybas, jų specialistus, gabenamą techniką bei kitą įrangą, jų vykimo (gabenimo) per valstybės sieną vietą ir laiką, pateikiama diplomatiniais kanalais per Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministeriją.

3. Leidimai atvykti į Lietuvos Respubliką, išvykti iš jos ar vykti per ją tranzitu užsienio valstybių ir Lietuvos Respublikos specialiosioms tarnyboms, jų specialistams, atgabenti, išgabenti ar gabenti tranzitu techniką, įrangą bei pagalbai skirtas medžiagas išduoda Vyriausybės įgaliotos institucijos.

4. Užsienio valstybių ir Lietuvos Respublikos specialiosios tarnybos, jų specialistai, vykstantys atlikti gelbėjimo darbus, bei technika gali vykti per valstybės sieną sausuma, oro ir vandens keliais per visus veikiančius ar tam tikslui atidarytus pasienio kontrolės punktus.

5. Užsienio valstybių ir Lietuvos Respublikos specialiosios tarnybos ar jų specialistai, vykstantys atlikti gelbėjimo darbus, neturi teisės vežti jokio kito turto, išskyrus įrangą bei pagalbai skirtas medžiagas ir asmeninio naudojimo daiktus (reikmenis).

10 straipsnis. Draudimas gabenti per valstybės sieną masinio naikinimo ginklą Draudžiama per valstybės sieną gabenti masinio naikinimo ginklą.

11 straipsnis. Valstybės sienos kirtimo laikinas apribojimas arba nutraukimas

Vyriausybė, užtikrindama Lietuvos Respublikos nacionalinį saugumą, visuomenės rimtį, siekdama apsaugoti gyventojus ir aplinką nuo pavojingų ir ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų ar jų sukėlėjų įvežimo ir išplitimo, paskelbus ekstremaliąją situaciją, taip pat gretimos valstybės prašymu gali laikinai apriboti arba nutraukti vykimą per tam tikrus pasienio kontrolės punktus.

III SKYRIUS

PASienio TEISINIS REŽIMAS

12 straipsnis. Pasienio teisinio režimo pagrindai ir galiojimo teritorinės ribos

1. Pasienio teisinio režimo kontrolę atlieka Valstybės sienos apsaugos tarnyba.
2. Draudimai ir apribojimai fiziniams ir juridiniams asmenims, juridinių asmenų filialams, atstovybėms bei juridinio asmens statuso neturintiems asmenims vietose, kur galioja pasienio teisinis režimas, nustatomi šiame įstatyme bei Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse su gretimomis valstybėmis dėl valstybės sienos teisinio režimo.
3. Pasienio ruožas gali būti nustatomas iki 5 km pločio į Lietuvos Respublikos teritorijos gilumą nuo valstybės sienos, einančios sausuma, pasienio vandenimis. Pasienio ruožo ribas tvirtina Vyriausybė Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro (toliau – vidaus reikalų ministras) teikimu.
4. Pasienio ruožo ribos keliuose ženklinamos įspėjamaisiais ženklais, kurių pavyzdžius ir išdėstymo tvarką nustato vidaus reikalų ministras.
5. Privažiavimo prie pasienio vandenų vietos keliuose ženklinamos įspėjamaisiais ženklais, kurių pavyzdžius ir išdėstymo tvarką nustato vidaus reikalų ministras.
6. Pasienio teisinio režimo galiojimo ribos teritorinėje jūroje ir vidaus vandenyse pažymimos žemėlapiuose ir (ar) jūrlapiuose.
7. Teritorijoje, kurioje galioja pasienio teisinis režimas, asmenys turi turėti asmens tapatybę ir pilietybę patvirtinančius dokumentus. Šis reikalavimas netaikomas teritorijoje, kurioje galioja pasienio teisinis režimas, esančioje prie vidaus sienos, išskyrus atvejus, kai laikinai atnaujinami patikrinimai prie vidaus sienos.
8. Apie rengiamas pasienio ruože sporto varžybas, medžioklę, religinius, kultūros renginius organizatoriai privalo ne vėliau kaip prieš 10 kalendorinių dienų iki renginio pradžios pranešti Valstybės sienos apsaugos tarnybos pasienio rinktinei (toliau – rinktinė), nurodydami renginio laiką, trukmę ir vietą.
9. Asmenys, esantys pasienio ruože, Valstybės sienos apsaugos tarnybos ir muitinės pareigūnų reikalavimu privalo sustabdyti transporto priemones, pateikti asmens, transporto priemonės, gabenamų krovinių, prekių dokumentus, sudaryti galimybes apžiūrėti transporto priemones, gabenamus krovinius, prekes, vykdyti kitus pareigūnų reikalavimus.

13 straipsnis. Valstybės sienos apsaugos zonos ribos

1. Pasienio ruože Vyriausybė vidaus reikalų ministro teikimu gali nustatyti valstybės sienos apsaugos zoną ir patvirtinti jos ribas.
2. Valstybės sienos apsaugos zonai nepriskiriama pasienio kontrolės punktų teritorija, automobilių keliai ir geležinkeliai, kertantys valstybės sieną.
3. Valstybės sienos apsaugos zonos ribos ženklinamos draudžiamaisiais ženklais, kurių pavyzdžius ir išdėstymo tvarką nustato vidaus reikalų ministras.

14 straipsnis. Pasienio juostos ribos

1. Pasienio juostos plotis turi būti ne mažesnis kaip 5 metrai į Lietuvos Respublikos teritorijos gilumą:

1) nuo valstybės sienos, kai ji eina sausuma, Kuršių mariomis ar upe, pereidama nuo vieno upės kranto į kitą;

2) nuo upės kranto, kai valstybės siena eina laivybine upe;

3) nuo upės (upelio) kranto arba nuo valstybės sienos, apimant pasienio juostai priklausančią upės (upelio) vagos dalį ir žemės juostą krante, kai valstybės siena eina nelaivybine upe (upeliu);

4) nuo valstybės sienos, kai ji eina ežeru ar tvenkiniu. Papildomai gali būti nustatoma pasienio juosta nuo ežero ar tvenkinio kranto prie valstybės sienos.

2. Pasienio juostos ribas tvirtina Vyriausybė vidaus reikalų ministro teikimu. Žemė ir vandenys, kuriais eina pasienio juosta, yra valstybės išimtinė nuosavybė. Žemė ir vandenys, kuriais eina pasienio juosta, perduodami naudotis patikėjimo teise Valstybės sienos apsaugos tarnybai.

15 straipsnis. Pasienio teisinis režimas valstybės sienos apsaugos zonoje, pasienio juostoje, teritorinėje jūroje, Kuršių marių bei kituose vidaus ir pasienio vandenyse

1. Valstybės sienos apsaugos zonoje, pasienio juostoje, pasienio vandenyse, kurių vandenimis arba krantais eina išorės siena, leidžiama būti ar verstis ūkine, komercine veikla fiziniams ir juridiniams asmenims, juridinių asmenų filialams, atstovybėms bei juridinio asmens statuso neturintiems asmenims, įrašytiems į Valstybės sienos apsaugos tarnybos sudaromą asmenų, turinčių teisę būti valstybės sienos apsaugos zonoje, pasienio juostoje, pasienio vandenyse, kurių vandenimis arba krantais eina išorės siena, sąrašą (toliau – sąrašas).

2. Sąrašas sudaromas Valstybės sienos apsaugos tarnybos vado nustatyta tvarka. Į sąrašą gali būti įrašyti visi motyvuotą prašymą pateikę fiziniai ir juridiniai asmenys, juridinių asmenų filialai, atstovybės bei juridinio asmens statuso neturintys asmenys, neturintys teisumo už tyčines nusikalstamas veikas arba tais kalendoriniais metais paskirtos administracinės nuobaudos ar administracinio poveikio priemonės už kontrabandą arba akcizais apmokestinamų prekių įsigijimą, laikymą, gabenimą, naudojimą ar realizavimą pažeidžiant nustatytą tvarką. Šie ribojimai netaikomi fiziniams ir juridiniams asmenims, juridinių asmenų filialams, atstovybėms bei juridinio asmens statuso neturintiems asmenims, kurie gyvena ar dirba valstybės sienos apsaugos zonoje, yra joje esančio nekilnojamojo turto savininkai ar naudotojai.

3. Sprendimas atsisakyti įrašyti fizinius ir juridinius asmenis, juridinių asmenų filialus, atstovybes bei juridinio asmens statuso neturinčius asmenis į sąrašą gali būti priimamas, kai:

1) fizinis ir juridinis asmuo, juridinio asmens filialas, atstovybė bei juridinio asmens statuso neturintis asmuo, pateikdamas prašymą, jame sąmoningai nurodė tikrovės neatitinkančius duomenis;

2) fizinis ir juridinis asmuo, juridinio asmens filialas, atstovybė bei juridinio asmens statuso neturintis asmuo pateikė ne visus reikiamus dokumentus, nurodytus sąrašo sudarymo tvarkoje;

3) fizinis ir juridinis asmuo, juridinio asmens filialas, atstovybė bei juridinio asmens statuso neturintis asmuo kartu su prašymu pateikė negaliojančius ar suklaidotus dokumentus;

4) fiziniam ar juridiniam asmeniui, juridinio asmens filialui, atstovybei bei juridinio asmens statuso neturinčiam asmeniui (išskyrus tuos, kurie gyvena ar dirba valstybės sienos apsaugos zonoje, yra nekilnojamojo turto savininkai ar naudotojai) tais kalendoriniais metais paskirta administracinė nuobauda ar administracinio poveikio priemonė už teisės aktų,

reglamentuojančių valstybės sienos kirtimą ir patikrinimą arba pasienio teisinio režimo pažeidimą, kontrabandą, akcizais apmokestinamų prekių gabenimą pažeidžiant nustatytą tvarką, neteisėtą valstybės sienos perėjimą dėl neatsargumo arba teistumą už neteisėtą valstybės sienos perėjimą, kontrabandą, akcizais apmokestinamų prekių gabenimą pažeidžiant nustatytą tvarką, neteisėtą žmonių gabenimą per valstybės sieną;

5) fizinis ir juridinis asmuo, juridinio asmens filialas, atstovybė bei juridinio asmens statuso neturintis asmuo (išskyrus tuos, kurie gyvena ar dirba valstybės sienos apsaugos zonoje, yra nekilnojamojo turto savininkai ar naudotojai), kurio buvimas valstybės sienos apsaugos zonoje, pasienio juostoje, pasienio vandenyse, kurių vandenimis arba krantais eina išorės siena, gali kelti grėsmę viešajai tvarkai ar visuomenės saugumui.

4. Fiziniai ir juridiniai asmenys, juridinių asmenų filialai, atstovybės bei juridinio asmens statuso neturintys asmenys išbraukiami iš sąrašo, kai:

- 1) paaiškėja šio straipsnio 3 dalies 1 ir 3–5 punktuose numatytos aplinkybės;
- 2) pasibaigia juridinis asmuo, juridinio asmens filialas, atstovybė, juridinio asmens statuso neturintis asmuo ar panaikintas leidimas verstis ūkine, komercine veikla;
- 3) nustoja dirbti, gyventi valstybės sienos apsaugos zonoje, būti nekilnojamojo turto savininkais ar naudotojais;
- 4) nustoja dirbti arba būti nariu juridiniame asmenyje, juridinių asmenų filiale, atstovybėje, juridinio asmens statuso neturinčiame asmenyje, kuris yra įrašytas į sąrašą;
- 5) nebeturi galiojančio asmens tapatybę patvirtinančio dokumento.

5. Fiziniais ir juridiniams asmenims, juridinių asmenų filialams, atstovybėms bei juridinio asmens statuso neturintiems asmenims, neįrašytiems į sąrašą, valstybės sienos apsaugos zonoje, pasienio juostoje, Kuršių marių vandenyse, esančiuose pasienio ruože, bei pasienio vandenyse leidžiama būti:

- 1) kai valstybės sienos apsaugos zonoje, pasienio juostoje, Kuršių marių vandenyse, esančiuose pasienio ruože, bei kituose pasienio vandenyse kyla pavojus viešajai tvarkai, žmonių gyvybei ar sveikatai;
- 2) kai į valstybės sienos apsaugos zoną, Kuršių marių vandenį, esančius pasienio ruože, bei pasienio vandenį atvyksta Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka įgaliotų atlikti viešąjį administravimą valstybės institucijų ar įstaigų, pareigūnai;
- 3) pasienio juostoje, kai ji eina pasienio vandenų krantu, išskyrus vietas, kur įrengtas pasienio patrulio takas ir (arba) kontrolinė pėdsakų juosta, arba prie vidaus sienos;
- 4) patenkant į vidaus ir pasienio vandenį, kertant išorės sieną laivybos būdu;
- 5) kai įstatymo nustatyta tvarka kertama išorės siena.

6. Laivų kapitonai, išplaukdami į teritorinę jūrą, vidaus ir pasienio vandenį, neturėdami tikslo išvykti už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų, privalo pranešti Valstybės sienos apsaugos tarnybai apie išplaukimo vietą, laiką, laive esančių asmenų skaičių ir jų pilietybes, planuojamą plaukiojimo rajoną, numatomą grįžimo laiką, o grįžę – apie grįžimą į uostą, priplauką ar krantą. Asmenys, norintys patekti į Kuršių marių vandenį, esančius pasienio ruože, bei pasienio vandenį, privalo pranešti Valstybės sienos apsaugos tarnybai apie išvykimą ir grįžimą.

7. Laivo, naudojamo ūkinei, komercinei veiklai vykdyti teritorinėje jūroje, vidaus ir pasienio vandenyse, valdytojas ar naudotojas privalo per parą pranešti Valstybės sienos apsaugos tarnybai apie pirmą išvykimą į teritorinę jūrą, vidaus ir pasienio vandenį, planuojamą išvykimų skaičių, plaukiojimo rajoną, švartavimosi vietas grįžus, įgulos narių skaičių, numatomą paskutinio grįžimo laiką ir vietą.

8. Laivybos priežiūros, muitinės, aplinkos apsaugos, žuvininkystės kontrolės institucijos ar įstaigos Valstybės sienos apsaugos tarnybai turi pateikti išankstinius jiems priklausančių laivų ir jais plaukiojančių asmenų sąrašus.

9. Lietuvos Respublikos karo laivams šio straipsnio 6, 7 ir 18 dalyse nustatyti reikalavimai netaikomi.

10. Fiziniai ir juridiniai asmenys, juridinių asmenų filialai, atstovybės bei juridinio asmens statuso neturintys asmenys, kurie verčiasi laivų nuoma, kai per parą keletą kartų išvykstama į teritorinę jūrą, vidaus ir pasienio vandenį, tuoj pat, bet ne vėliau kaip per 24 valandas, praneša Valstybės sienos apsaugos tarnybai tik apie nuomojamų plaukiojimo priemonių pirmo išvykimo iš nuolatinės dislokacijos vietos ir paskutinio numatomo grįžimo laiką, plaukiojimo rajoną ir švartavimosi punktus.

11. Laivų kapitonoms teritorinėje jūroje, vidaus ir pasienio vandenyse draudžiama išlaipinti ar įlaipinti žmones, leisti pakilti ar nutūpti orlaiviui, atliekančiam tarptautinį skrydį, krauti prekes, krovinius į (iš) laivus (-ų), plaukiančius (-ių) tarptautiniais maršrutais nuo valstybės sienos iki Lietuvos Respublikos jūrų, upių uostų ar atgal, arba į (iš) laivus (-ų), plaukiančius (-ių) teritorinėje jūroje, taip pat priplaukti arba švartuotis prie šių laivų, arba juos vilkti, išskyrus tuos atvejus, kai:

- 1) įvyksta nelaimingas atsitikimas, avarija ar stichinė nelaimė;
- 2) reikia išlaipinti ar įlaipinti ligonį (sužeistąjį) arba suteikti neatidėliotiną medicinos pagalbą;
- 3) velkamas sugedęs laivas;
- 4) pristatomi išgelbėti žmonės;
- 5) tai būtina laivo saugumui užtikrinti arba dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*);
- 6) reikia į laivą įlaipinti uosto locmaną.

12. Šio straipsnio 11 dalyje nurodytais atvejais laivo kapitonas apie įvykį privalo tuoj pat, bet ne vėliau kaip per 24 valandas, pranešti Valstybės sienos apsaugos tarnybai arba Lietuvos Respublikos jūrų ar vidaus vandenų uosto kapitonui, kurie tuoj pat, bet ne vėliau kaip per 24 valandas, informuoja apie tai muitinę ir instituciją ar įstaigą, atsakingą už gelbėjimo darbų organizavimą.

13. Jeigu laivas šio straipsnio 12 dalyje nurodytais atvejais teritorinėje jūroje turėjo kontaktų su laivais, plaukiojančiais tarptautiniais maršrutais, orlaiviais, atliekančiais tarptautinius skrydžius, ar plaukiojimo metu buvo išgelbėti jūroje žmonės ar rastas kroviny, laivo kapitonas, prieš įplaukdamas į Lietuvos Respublikos uostą, prieplauką ar kitą nuolatinės dislokacijos vietą, apie tai privalo iš anksto (ne vėliau kaip prieš 2 valandas iki įplaukimo į uostą, prieplauką ar kitą nuolatinės dislokacijos vietą) pranešti Valstybės sienos apsaugos tarnybai ir muitinei ir pristatyti laivą atlikti patikrinimus įgaliotoms valstybės institucijoms ir įstaigoms, nurodytoms įstatymo 18 straipsnyje.

14. Prie reiduose esančių laivų leidžiama švartuotis aptarnavimo laivams iš uosto ir įlaipinti ar išlaipinti žmones, krauti prekes, krovinius, jeigu iš anksto buvo informuotas uosto kapitonas ir gautas Valstybės sienos apsaugos tarnybos ir muitinės leidimas.

15. Lietuvos Respublikos ar kitos valstybės laivas, neturintis automatinės identifikavimo sistemos (AIS) arba žvejybinės laivų stebėjimo sistemos (FVMS), norėdamas įplaukti į teritorinę jūrą ir sustoti reide, įplaukti į uostą ar pasienio vandenį, tuoj pat, bet ne vėliau kaip per 24 valandas, apie tai turi informuoti Valstybės sienos apsaugos tarnybą ir pateikti jos prašomą informaciją apie laivą (laivo pavadinimas, tipas, vėliava arba registracijos uostas, paskirties uostas, įgulos narių skaičius ir pilietybė).

16. Laivai gali be pasienio tikrinimo laikinai, bet ne ilgiau kaip 24 valandas, būti reide, laukdami eilės įplaukti į uostą. Šis terminas gali būti ilgesnis, kai tai būtina laivo saugumui užtikrinti arba dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*).

17. Pakrančių žvejybos laivų kapitonai, išplaukdami ir grįždami į uostą, Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnų reikalavimu privalo nuplukdyti laivą į nurodytą vietą patikrinimui atlikti. Patikrinimo metu Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnams pateikiami įgulos ir keleivių sąrašai.

18. Laivų, išskyrus užsienio valstybei priklausančių karo laivų ar laivų, naudojamų nekomerciniais tikslais, esančių vidaus ir pasienio vandenyse, uostuose, prieplaukose ar kitose laivų nuolatinės dislokacijos vietose, kapitonai Valstybės sienos apsaugos tarnybos, muitinės ir kitų atlikti patikrinimus įgaliotų valstybės institucijų ir įstaigų, nurodytų įstatymo 18 straipsnyje, pareigūnų reikalavimu privalo sustoti ir leisti šiems pareigūnams įlipti, pateikti laivo, įgulos, gabenamų prekių, krovinių dokumentus, leisti apžiūrėti laivo patalpas, gabenamas prekes, krovinius, vykdyti kitus pareigūnų reikalavimus.

16 straipsnis. Pasienio juostos priežiūra

1. Jei Valstybės siena eina miškais arba krūmais, pasienio juostoje iškertama proskyna. Ji tvarkoma taip, kad matytųsi valstybės sienos ženklai ir greta valstybės sienos esantys valstybės sienos apsaugos objektai bei įrenginiai. Proskynų ir kitus valstybės sienos priežiūros darbus organizuoja Valstybės sienos apsaugos tarnyba.

2. Valstybės sienos apsaugos tarnyba turi teisę statyti valstybės sienos apsaugos objektus bei įrenginius, atlikti kitą veiklą, susijusią su valstybės sienos apsauga. Valstybės sienos apsaugos objektai bei įrenginiai įstatymu ir Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių nustatyta tvarka gali būti statomi ir už pasienio juostos ribų.

3. Draudžiama gadinti, naikinti valstybės sienos ženklus, kitus valstybės sienos apsaugos objektus bei įrenginius ar kitaip daryti žalą pasienio juostai. Valstybės sienos apsaugos objektų bei įrenginių apsaugos zonos ir jose taikomi ūkinės ir (ar) kitokios veiklos apribojimai yra nustatyti įstatyme.

IV SKYRIUS PASIENIO KONTROLĖS PUNKTŲ VEIKLA

17 straipsnis. Pasienio kontrolės punktų ir valstybės sienos perėjimo punktų steigimas, statyba, įrengimas ir darbo organizavimas

1. Valstybės sienos perėjimo punktai steigiami vadovaujantis Lietuvos Respublikos tarptautine sutartimi su gretima valstybe.

2. Pasienio kontrolės punktus Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro (toliau – Susisiekimo ministras) teikimu steigia Vyriausybė.

3. Pasienio kontrolės punktai statomi, įrengiami ir aprūpinami iš valstybės, savivaldybių biudžetų, Europos Sąjungos, tarptautinių organizacijų, juridinių asmenų, juridinių asmenų filialų, atstovybių ar juridinio asmens statuso neturinčių asmenų, kurių teritorijoje šie punktai steigiami, lėšų.

4. Juridiniai asmenys, juridinių asmenų filialai, atstovybės ar juridinio asmens statuso neturinčio asmens, kurių teritorijoje steigiamas pasienio kontrolės punktas, privalo suteikti patikrinimams atlikti reikalingą infrastruktūrą institucijoms, įgaliotoms atlikti patikrinimus, o už naudojimąsi juridiniams asmenims, juridinių asmenų filialams, atstovybėms ar juridinio asmens

statuso neturintiems asmenims, išskyrus valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, priklausančia infrastruktūra atlyginama Vyriausybės nustatytais sąlygomis ir tvarka.

5. Patikrinimai pasienio kontrolės punktuose pradedami įrengus Valstybės sienos apsaugos tarnybos, muitinės, kitų atlikti patikrinimus įgaliotų valstybės institucijų ir įstaigų, nurodytų įstatymo 18 straipsnyje, veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytus reikalavimus atitinkančią infrastruktūrą ir patvirtinus pasienio kontrolės punktų darbo nuostatus, teritorijos schemą ir teritorijos ribas.

6. Pasienio kontrolės punkto teritorijos schemą ir darbo nuostatus tvirtina Valstybės sienos apsaugos tarnyba ir Muitinės departamentas.

7. Laivus, atvykstančius per išorės sieną į pasienio kontrolės punktus, esančius tarptautiniame jūrų uoste, įleidžia Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija, atlikti patikrinimus įgaliotų valstybės institucijų ir įstaigų, nurodytų įstatymo 18 straipsnyje, patikrinimams atlikti. Laivus, išvykstančius per išorės sieną iš pasienio kontrolės punktų, esančių tarptautiniame jūrų uoste, išleidžia Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija po atlikti patikrinimus įgaliotų valstybės institucijų ir įstaigų, nurodytų įstatymo 18 straipsnyje, patikrinimų.

8. Pasienio kontrolės punkto teritorijos ir patikrinimo zonos ribas, ženklavimo reikalavimus, priežiūros tvarką tvirtina Susisiekimo ministerija.

9. Pasienio kontrolės punkto teritorijoje asmenys privalo laikytis valstybės sienos kirtimo tvarkos.

10. Pasienio kontrolės punktų darbo laiką, leidžiamus asmenų ir transporto priemonių vykimo būdus per juos, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis, nustato Susisiekimo ministerija.

18 straipsnis. Valstybės institucijos ir įstaigos, įgaliotos atlikti patikrinimus pasienio kontrolės punktuose

Pasienio kontrolės punktuose pagal kompetenciją patikrinimus atlieka Valstybės sienos apsaugos tarnyba, muitinė, Lietuvos kariuomenės karo policija, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Valstybinė augalininkystės tarnyba prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos, Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos.

V SKYRIUS VALSTYBĖS SIENOS APSAUGOS ORGANIZAVIMAS

19 straipsnis. Valstybės sienos apsaugos subjektai, kitų subjektų pasitelkimas, valstybės sienos apsauga ginkluoto užpuolimo, karo ar nepaprastosios padėties atveju

1. Valstybės sienos apsaugą atlieka Valstybės sienos apsaugos tarnyba.

2. Siekiant sustiprinti valstybės sienos apsaugą, į pagalbą Valstybės sienos apsaugos tarnybai vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka gali būti pasitelktos vidaus reikalų statutinės įstaigos, o Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo nustatyta tvarka ir Lietuvos kariuomenė.

3. Ginkluoto užpuolimo, karo ar nepaprastosios padėties atveju valstybės siena saugoma įstatymo, Lietuvos Respublikos karo padėties įstatymo, Lietuvos Respublikos ginkluotos gynybos ir

pasipriešinimo agresijai įstatymo, Lietuvos Respublikos nepaprastosios padėties įstatymo nustatyta tvarka.

20 straipsnis. Valstybės sienos įgaliotinių veikla

1. Valstybės sienos įgaliotiniais valstybės sienos daliai (ruožui) skiriami Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnai Lietuvos Respublikos tarptautinės sutarties su gretima valstybe nustatyta tvarka.

2. Valstybės sienos įgaliotiniai kartu su gretimos valstybės institucijų atstovais nagrinėja pasienio incidentus ir klausimus, susijusius su valstybės sienos apsaugos teisiniu režimu.

3. Valstybės sienos įgaliotinių neišspręsti pasienio incidentai ir valstybės sienos apsaugos teisinio režimo klausimai, susiję su Lietuvos Respublikos interesais perduodami spręsti Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai.

VI SKYRIUS

VALSTYBĖS SIENOS APSAUGOS TARNYBA

21 straipsnis. Valstybės sienos apsaugos tarnyba

1. Valstybės sienos apsaugos tarnyba yra biudžetinė įstaiga prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, viešasis juridinis asmuo, finansuojamas iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, turintis atsiskaitomąją sąskaitą banke, herbinį antspaudą, vėliavą ir ženklą.

2. Valstybės sienos apsaugos tarnyba įsteigta valstybės politikos valstybės sienos apsaugos srityje įgyvendinimui ir šios politikos formavimui ir įgyvendinimui aptarnauti. Įstatymų nustatytais atvejais Valstybės sienos apsaugos tarnybai gali būti pavesta vykdyti dalyvavimo formuojant valstybės politiką valstybės sienos apsaugos srityje funkcijas.

3. Valstybės sienos apsaugos tarnyba yra valstybės institucija, kurios paskirtis – įgyvendinti valstybės sienos apsaugą ir jos kirtimo kontrolę, o karo metu – ginkluotųjų pajėgų sudėtyje ginti valstybę.

4. Vykdydama kriminalinę žvalgybą, ikiteisminį tyrimą ir valstybinę migracijos procesų kontrolę, Valstybės sienos apsaugos tarnyba veikia visoje valstybės teritorijoje.

5. Valstybės sienos apsaugos tarnybos nuostatus tvirtina Vyriausybė. Valstybės sienos apsaugos tarnybos nuostatus tvirtinti Vyriausybė gali pavesti vidaus reikalų ministrui.

6. Valstybės sienos apsaugos tarnybai vadovauja vienasmenis valdymo organas – Valstybės sienos apsaugos tarnybos vadas.

22 straipsnis. Valstybės sienos apsaugos tarnybos struktūriniai padaliniai

1. Valstybės sienos apsaugos tarnybos funkcijoms įgyvendinti nustatytose teritorijose steigiami Valstybės sienos apsaugos tarnybos struktūriniai padaliniai – rinktinės.

2. Rinktinių skaičius ir jų veiklos teritorijos yra nustatytos Valstybės sienos apsaugos tarnybos nuostatuose.

3. Rinktines steigia, jų nuostatus tvirtina Valstybės sienos apsaugos tarnybos vadas.

4. Rinktinėi tiesiogiai arba per savo pavaduotoją (-us) vadovauja rinktinės vadas. Rinktinių vadą ir jo pavaduotoją (-us) Vidaus tarnybos statuto nustatyta tvarka 5 metams į pareigas skiria ir iš jų atleidžia Valstybės sienos apsaugos tarnybos vadas.

5. Valstybės sienos apsaugos tarnybos funkcijas Valstybės sienos apsaugos tarnybos vado priskirtoje teritorijoje įgyvendina rinktinės struktūrinis padalinys – pasienio užkarda (toliau – užkarda), kuriai vadovauja užkardos vadas.

6. Užkardos vadą Vidaus tarnybos statuto nustatyta tvarka 5 metams į pareigas skiria ir iš jų atleidžia Valstybės sienos apsaugos tarnybos vadas.

7. Valstybės sienos apsaugos tarnybos funkcijoms vykdyti gali būti steigiami ir kiti struktūriniai padaliniai, kurių nuostatus bei valdymo organizacinę struktūrą tvirtina Valstybės sienos apsaugos tarnybos vadas.

8. Valstybės sienos apsaugos tarnybos struktūriniai padaliniai ženklinami informaciniais ženklais, kurių pavyzdžius ir išdėstymo tvarką nustato vidaus reikalų ministras.

23 straipsnis. Duomenų tvarkymas Valstybės sienos apsaugos tarnyboje

Valstybės sienos apsaugos tarnyba automatizuotu būdu kaupia ir tvarko duomenis apie asmenis ir transporto priemones, reikalingus Valstybės sienos apsaugos tarnybos funkcijoms atlikti. Valstybės sienos apsaugos tarnyba asmens duomenis, įskaitant asmens kodą bei duomenis, susijusius su teistumu, tvarko be duomenų subjekto sutikimo.

24 straipsnis. Valstybės sienos apsaugos tarnybos funkcijos

1. Valstybės sienos apsaugos tarnyba:

- 1) saugo valstybės sieną sausumoje, teritorinėje jūroje, pasienio vandenyse;
- 2) atlieka asmenų, transporto priemonių, kertančių valstybės sieną, patikrinimus. Daiktų, krovinių įvežimo ir išvežimo normų patikrinimus atlieka pasienio kontrolės punktuose, kuriuose nėra muitinės įstaigų;
- 3) užtikrina pasienio teisinį režimą ir kontroliuoja valstybės sienos kirtimo tvarką;
- 4) dalyvauja įgyvendinant valstybinę migracijos procesų kontrolę;
- 5) dalyvauja užtikrinant viešąją tvarką ir atlieka teisėtvarkos funkcijas pasienio ruože, pasienio kontrolės punktuose bei Valstybės sienos apsaugos tarnybos kontroliuojamuose ar saugomuose objektuose;
- 6) įgyvendina nusikalstamų veikų prevenciją, atskleidimą ir atlieka jų tyrimą;
- 7) vykdo kriminalinę žvalgybą;
- 8) pagal Lietuvos kariuomenės vado įsakymais nustatytus reikalavimus, jo nustatytais būdais ir priemonėmis rengiasi valstybės gynybai taikos metu, o įvedus karo padėtį ar ginkluotos gynybos nuo agresijos (karo) atveju gina valstybę ginkluotųjų pajėgų sudėtyje;
- 9) dalyvauja tarptautinių organizacijų ir jų misijų veikloje ar tarptautinėse operacijose;
- 10) palaiko nuolatinę parengtą laikinai atnaujinti patikrinimus prie vidaus sienos;
- 11) atlieka paieškos ir gelbėjimo bei teršimo incidentų likvidavimo darbus Kuršių mariose, dalyvauja atliekant paieškos ir gelbėjimo darbus Lietuvos Respublikos jūros rajone.
- 12) taiko administracines nuobaudas ar kitas administracinio poveikio priemones;
- 13) vykdo pavestų saugoti objektų fizinę apsaugą;
- 14) organizuoja ir vykdo Valstybės sienos apsaugos tarnybos orlaivių skrydžius, Vyriausybės nustatyta tvarka bei valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų prašymu pagal sudarytas bendradarbiavimo sutartis naudoja Valstybės sienos apsaugos tarnybos orlaivius atliekant paieškos ir gelbėjimo darbus, teikiant medicinos pagalbą, gabenant donorų organus ir audinius, vykdamas Lietuvos Respublikos strateginę ar svarbią reikšmę Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių fizinę saugą, atliekant valstybinius geodezijos ir kartografijos

darbus, padedant valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms įgyvendinti priskirtas funkcijas;

15) rengia Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnus pagal Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos tvirtinamas profesinio mokymo programas ir organizuoja bei vykdo nuolatinį Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnų kvalifikacijos tobulinimą.

2. Saugodama valstybės sieną, Valstybės sienos apsaugos tarnyba:

1) koordinuoja atlikti patikrinimus įgaliotų valstybės institucijų ir įstaigų, nurodytų įstatymo 18 straipsnyje, veiklą užtikrindama valstybės sienos teisinį režimą;

2) užkardo ir tiria pasienio incidentus;

3) įrengia ir prižiūri pasienio juostą, valstybės sienos ženklus ir kitus valstybės sienos apsaugos objektus bei įrenginius;

4) užtikrina aplinkos apsaugos režimą valstybės sienos apsaugos objektuose;

5) Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių nustatytais atvejais keičiasi informacija su kitų valstybių teisėsaugos institucijomis.

3. Atlikdama asmenų, transporto priemonių, kertančių valstybės sieną, patikrinimus, Valstybės sienos apsaugos tarnyba:

1) atlieka asmenų ir transporto priemonių, kertančių valstybės sieną, bei gabenamų daiktų, krovinių radiacinę kontrolę;

2) kartu su kitomis valstybės ir savivaldybių institucijomis ir įstaigomis užtikrina nepertraukiamą pasienio kontrolės punktų funkcionavimą;

3) kontroliuoja asmenų buvimą, transporto priemonių eismo tvarką pasienio kontrolės punkto teritorijoje;

4) užkardo neteisėtą daiktų, krovinių gabenimą per pasienio kontrolės punktus, kuriuose nėra muitinės įstaigų, ir visą informaciją perduoda muitinei;

5) išduoda užsieniečiams vizas;

6) pasienio kontrolės punktuose palaiko viešąją tvarką ir užtikrina eismo saugumą.

4. Užtikrindama pasienio teisinį režimą ir valstybės sienos kirtimo tvarką, Valstybės sienos apsaugos tarnyba:

1) kontroliuoja, kaip laikomasi nustatytos vykimo į pasienio ruožą ir buvimo jame tvarkos;

2) pasienio ruože palaiko viešąją tvarką ir užtikrina eismo saugumą;

3) užkardo neteisėtą valstybės sienos kirtimą ir neteisėtą daiktų, krovinių gabenimą ne per pasienio kontrolės punktus ir apie neteisėto daiktų, krovinių gabenimo atvejus nedelsdama informuoja muitinę;

4) kontroliuoja, kaip laikomasi nustatytos laivų išplaukimo į teritorinę jūrą, vidaus ir pasienio vandenį, pasienio vandenį bei plaukimo ir buvimo juose tvarkos;

5) dalyvauja kontroliuojant, kaip pasienio ruože naudojami gamtos ištekliai;

6) kontroliuoja laivų taikų plaukimą teritorine jūra, sustabdo, persekioja, patikrina ir sulaiko laivus, pažeidusius nustatytą teisinį režimą teritorinėje jūroje.

5. Praleisdama asmenis per pasienio kontrolės punktus, kuriuose nėra muitinės įstaigų, Valstybės sienos apsaugos tarnyba tikrina, ar vykstantys per šiuos pasienio kontrolės punktus asmenys, gabendami daiktus, krovinius kurie apmokestinami importo (eksporto) muitais ar kuriems taikomi įvežimo ir išvežimo draudimai bei apribojimai, laikosi šių daiktų, krovinių įvežimo ir išvežimo reikalavimų.

6. Vidaus reikalų centrinių įstaigų vadovų prašymu padeda atlikti vidaus reikalų statutinėms įstaigoms pavestas funkcijas. Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnų pasitelkimo tvarką ir konkrečias užduotis nustato vidaus reikalų ministras.

VII SKYRIUS

VALSTYBĖS SIENOS APSAUGOS TARNYBOS PAREIGŪNO TEISINIS STATUSAS

25 straipsnis. Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnas

1. Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnas yra vidaus tarnybos sistemos pareigūnas, priimtas į tarnybą Valstybės sienos apsaugos tarnyboje.

2. Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnas, dėvintis vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka patvirtinto pavyzdžio tarnybinę uniformą ir skiriamuosius ženklus, taip pat pateikęs tarnybinį ženklą arba tarnybinį pažymėjimą, turi teisę duoti fiziniams ir juridiniams asmenims, juridinių asmenų filialams, atstovybėms bei juridinio asmens statuso neturintiems asmenims privalomus vykdyti reikalavimus ir nurodymus.

3. Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnas privalo vykdyti vadovų reikalavimus ar nurodymus, jeigu nėra žinoma, kad jie yra neteisėti. Jei žinoma, kad gautas reikalavimas arba nurodymas yra neteisėti, būtina tuoj pat, bet ne vėliau kaip per 24 valandas, apie tai pranešti aukštesniam pagal pavaldumą, nei neteisėtą įsakymą, reikalavimą ar nurodymą davęs Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnas, pareigūnui.

4. Vykdam Lietuvos Respublikos tarptautinius įsipareigojimus, Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnai gali būti siunčiami į užsienio valstybes, jų institucijas, įstaigas ir tarptautines organizacijas atstovauti Valstybės sienos apsaugos tarnybai, atlikti kitas su Valstybės sienos apsaugos tarnybos uždavinių įgyvendinimu susijusias funkcijas, siunčiami į tarnybines komandiruotes dalyvauti Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros (*Frontex*) bei tarptautinėse Europos Sąjungos ir asocijuotų Šengeno valstybių narių teisėsaugos pareigūnų operacijose. Šių pareigūnų teisės, pareigos, atsakomybė ir socialinės garantijos yra nustatytos Vidaus tarnybos statute, Europos Sąjungos teisės aktuose, Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse.

5. Europos Sąjungos ir asocijuotų Šengeno valstybių narių teisėsaugos pareigūnai, paskirti dalyvauti tarptautinėse operacijose Lietuvos Respublikos teritorijoje, įgyja įstatymo 27 straipsnyje nustatytas Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūno teises ir pareigas. Šias teises ir pareigas jie gali įgyvendinti tik vadovaujant Lietuvos Respublikos pareigūnams ir šiems dalyvaujant.

26 straipsnis. Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnų rotacija

Valstybės sienos apsaugos tarnybos rinktinės vadui ir jo pavaduotojui (-ams), užkardos vadui ir jo pavaduotojui (-ams) taikoma Vidaus tarnybos statuto nustatyta pareigūnų rotacija.

27 straipsnis. Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnų teisės ir pareigos

1. Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnai įgyvendindami Valstybės sienos apsaugos tarnybos funkcijas, turi teisę:

1) tikrinti fizinių ir juridinių asmenų, juridinių asmenų filialų, atstovybių bei juridinio asmens statuso neturinčių asmenų, transporto priemonių dokumentus, apžiūrėti transporto priemones, o vietose, kuriose nėra muitinės įstaigų, tikrinti daiktų, krovinių dokumentus;

2) atlikti asmens apžiūrą bei daiktų, krovinių patikrinimą, sulaikyti asmenis, įtariamus pažeidus valstybės sienos kirtimo tvarką, muitų, pasienio teisinių režimą, neteisėtai esančius ar gyvenančius šalyje užsieniečius, administracinio nusižengimo protokolui surašyti, kai negalima jo surašyti nusižengimo padarymo vietoje, administracinį nusižengimą tiriantis pareigūnas

administracinę atsakomybę traukiamą asmenį šio sutikimu gali pristatyti į Valstybės sienos apsaugos tarnybos, policijos tarnybinės patalpas ar seniūnijas kaimo vietovėse;

3) kviesti į Valstybės sienos apsaugos tarnybos, policijos arba kitų teisėsaugos institucijų tarnybinės patalpas asmenis ir gauti jų paaiškinimus dėl jiems žinomų neteisėto valstybės sienos kirtimo atvejų, o jeigu kviečiami asmenys be svarbios priežasties neatvyksta, kreiptis į policiją dėl atveddinimo Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso nustatyta tvarka;

4) oficialiai įspėti fizinius ir juridinius asmenis, juridinių asmenų filialus, atstovybes bei juridinio asmens statuso neturinčius asmenis, dėl jų galimo neteisėto veikimo Valstybės sienos apsaugos tarnybos kontroliuojamose vietose ir teritorijose;

5) persekioti fizinius ir juridinius asmenis, juridinių asmenų filialus, atstovybes bei juridinio asmens statuso neturinčius asmenis, įtariamus padarius nusikaltimą ar baudžiamuosius nusižengimus, ar nuteistus už nusikaltimus ir besislepiančius nuo teisėsaugos institucijų, o, siekiant užkirsti kelią daromiems nusikaltimams, persekiojant ir sulaikant teisės pažeidėjus bei atremiant ginkluotą įsiveržimą į šalies teritoriją, bet kuriuo paros metu įeiti į fiziniams ir juridiniams asmenims, juridinių asmenų filialams, atstovybėms bei juridinio asmens statuso neturintiems asmenims priklausančias gyvenamąsias ir negyvenamąsias patalpas, teritorijas, panaudoti jiems priklausančias ryšių priemones ir transportą, sustabdyti transporto priemones ir patekti į jas;

6) laikinai apriboti arba nutraukti susisiekimą per valstybės sieną dėl ekstremaliųjų situacijų ar įgyvendinant karantino priemones, vykdant pasienio paieškos operacijas;

7) išduoti vizas, kelionės dokumentuose, suteikiančiuose teisę asmenims kirsti valstybės sieną, daryti sienos kirtimo žymas, laikinai paimti asmens tapatybės ar kelionės dokumentus, jei jie yra Lietuvos Respublikoje išduoti kitiems asmenims ar suklastoti;

8) valstybės sienos apsaugos tikslais ar Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo sumetimais laikinai apriboti asmenų judėjimą Valstybės sienos apsaugos tarnybos kontroliuojamose vietose ir teritorijose, apriboti įėjimą ar įvažiavimą į tam tikrą pasienio kontrolės punkto teritorijos dalį;

9) lydėti laivus ir transporto priemones ir būti juose;

10) valstybės sienos apsaugos tikslais, nepažeidžiant asmens privataus gyvenimo neliečiamumo, fotografuoti, daryti garso ir (ar) vaizdo įrašus;

11) neatlygintinai gauti iš valstybės ir savivaldybių bei privačių institucijų bei įstaigų informaciją, reikalingą valstybės sienos apsaugai vykdyti;

12) nustatydami sulaikytų užsieniečių asmens tapatybę bei jų teisinę padėtį Lietuvos Respublikoje, Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnai gali neatlygintinai naudotis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų fizinių ir juridinių asmenų, juridinių asmenų filialų, atstovybių bei juridinio asmens statuso neturinčių asmenų, valstybės ir žinybinių registrų, valstybės informacinės sistemos informacija.

13) konvojuoti suimtus asmenis;

14) atlikti radiacinę kontrolę;

15) įtardamas, kad nusikalstamos veikos ar administracinio nusižengimo padarymu įtariamasis asmuo yra neblaivus ar apsvaigęs nuo narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų, Vyriausybės nustatyta tvarka tikrinti, ar jis yra neblaivus ar apsvaigęs, taip pat neleisti neblaiviam ar apsvaigusiam nuo narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų asmeniui ar asmeniui, neturinčiam teisės vairuoti arba dėl sveikatos būklės keliančiam pavojų saugiam eismui, vairuoti transporto priemonę;

16) šio įstatymo nustatyta tvarka panaudoti prievartą.

2. Eidamas savo pareigas, Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnas privalo užtikrinti nukentėjusiojo, sulaikyto ar pristatyto į Valstybės sienos apsaugos tarnybą asmens teisės ir teisėtus interesus, suteikti neatidėliotiną medicinos ar kitą būtinąją pagalbą asmeniui, nukentėjusiam nuo nusikalstamos veikos ar administracinio nusižengimo, asmeniui, esančiam bejėgiškos būklės, taip pat asmeniui, nukentėjusiam sulaikymo metu taip pat atlikti bendrąsias pareigas nustatytas Vidaus tarnybos statute.

28 straipsnis. Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnų teisės teritorinėje jūroje, vidaus ir pasienio vandenyse

1. Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnai teritorinėje jūroje, vidaus ir pasienio vandenyse turi teisę reikalauti:

- 1) iškelti laivo įregistravimo valstybės vėliavą, jeigu ji neiškelta;
- 2) pakeisti kursą, jeigu laivas plaukia į rajoną, kuriame uždrausta plaukioti, arba plaukia kursu, kurio laikantis bus pažeistas nustatytas plaukimo režimas;
- 3) kad laivo kapitonas stabdytų laivą, jeigu laivo kapitonas nevykdo Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnų pateiktų teisėtų reikalavimų.

2. Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnai turi teisę sustabdyti ir patikrinti laivą teritorinėje jūroje, vidaus ir pasienio vandenyse, jeigu:

- 1) laivas plaukia neiškėlęs laivo įregistravimo valstybės vėliavos ar neturi kitų atpažinimo ženklų arba neatsako į Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnų paklausimo signalus, arba atsisako teikti apie save duomenis;
- 2) nevykdomas reikalavimas pakeisti plaukimo kursą arba pažeidžiami taikiam plaukimui teritorinė jūra taikomi tarptautinės teisės reikalavimai;
- 3) laivas yra rajone, kuriame uždrausta plaukioti;
- 4) laivas neteisėtai žvejoja, vykdo ūkinę, komercinę arba kitą veiklą.
- 5) išlaipinami arba įlaipinami žmonės, iškraunami arba pakraunami daiktai, kroviniai tam nenustatytoje arba nustatytoje vietoje, bet neleistinu būdu arba be leidimo nuleidžiamos į vandenį plaukiojimo priemonės, pakeliami į orą arba priimami į laivą orlaiviai;
- 6) įgulos nariai arba laive esantys keleiviai gadina navigacinius ženklus, ryšių kabelius, Lietuvos Respublikai priklausančią turtą bei įrangą, esančius jūros dugne, povandeninėje jos dalyje arba vandens paviršiuje;
- 7) laivas teršia aplinką atliekomis ir pavojingomis medžiagomis;
- 8) laivas pažeidžia taikaus plaukimo teritorinė jūra, plaukimo ar buvimo joje reikalavimus;
- 9) asmenys pažeidė įstatymo 15 straipsnį.

3. Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnai teritorinėje jūroje, vidaus ir pasienio vandenyse turi teisę lydėti arba vilkti sulaikytą laivą, jei laivo kapitonas nevykdo šio straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatų ir nėra galimybės patikrinti sustabdytą laivą.

4. Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnai turi teisę organizuoti laivo sustabdymą siekdami sulaikyti asmenį arba atlikti tyrimą dėl nusikalstamų veikų ir teisės pažeidimų, padarytų laivo plaukimo metu, įstatymo 6 straipsnio 4 ir 6 dalyse ir 15 straipsnyje nurodytais atvejais.

5. Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnai turi teisę sustabdyti ar sulaikyti laivą įstatymo 6 straipsnio 5 dalyje nurodytais atvejais.

6. Šio straipsnio 1 dalies 3 punkte, 2 ir 3 dalyse nurodytos priemonės negali būti taikomos užsienio valstybėms priklausančioms karo laivams ar laivams, naudojamiems nekomerciniais tikslais.

VIII SKYRIUS PRIEVARTOS NAUDOJIMAS

29 straipsnis. Prievartos naudojimo sąlygos

1. Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnas, įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka eidamas pareigas, gali panaudoti prievartą. Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnas turi teisę panaudoti prievartą tik esant tarnybiniam būtinumui ir tik tiek, kiek to reikia tarnybinei pareigai atlikti. Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnas naudoti prievartą privalo adekvačiai esamoms aplinkybėms ir proporcingai esamam pavojui, atsižvelgdamas į konkrečią situaciją, teisės pažeidimo pobūdį, intensyvumą ir individualias pažeidėjo savybes. Fizinė prievarta naudojama tik tada, kai psichinė prievarta buvo neveiksminga arba kai bet koks delsimas kelia pavojų pareigūno ar kito asmens gyvybei ar sveikatai.

2. Psichinę prievartą Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnas turi teisę panaudoti šio straipsnio 3 ir 4 dalyse arba įstatymo 30 straipsnio 2 ir 3 dalyse išvardytais atvejais.

3. Fizinę prievartą Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnas turi teisę panaudoti šiais atvejais:

1) apsisaugodamas ar apsaugodamas kitus asmenis nuo gresiančio pavojaus gyvybei ar sveikatai;

2) asmeniui vengiant vykdyti pareigūnų reikalavimus ar nurodymus (siekiant priversti asmenis paklusti), taip pat sulaikydamas asmenis (jeigu jie priešinas);

3) atremdamas kėsiniąsi į šaunamąjį ginklą, sprogmenis, specialiąsias bei ryšio priemones ir siekdamas šiuos objektus susigrąžinti;

4) atremdamas statinių (įskaitant pavienes patalpas), transporto priemonių ar kito turto, teritorijų užpuolimus arba šiuos užimtus objektus išlaisvindamas;

5) patekdamas į teritorijas, patalpas ar transporto priemones per kratą ar poėmį, taip pat jeigu jose, turimais duomenimis, gali būti laikomi įkaitai arba slėptis asmenys, galimai padarę administracinius nusižengimus ar nusikalstamas veikas;

6) stabdydamas transporto priemonę, laivą ar orlaivį (esant tarnybiniam būtinumui);

7) užkirsdamas kelią administraciniams nusižengimams ar nusikalstamoms veikoms.

4. Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnas turi teisę naudoti antrankius ir surišimo priemones:

1) prieš agresyvius ar linkusius save žaloti asmenis;

2) pristatydamas į policijos įstaigą, kitą instituciją ar įstaigą bėgti linkusius administracinius nusižengimus ar nusikalstamas veikas padariusius (galimai padariusius) asmenis, atlikdamas minėtų asmenų apžiūrą, taip pat vykdydamas bėgti linkusių asmenų išsiuntimą iš Lietuvos Respublikos ar vykdydamas šių asmenų grąžinimą į Lietuvos Respubliką.

5. Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnas turi teisę transporto priemone stabdyti kitą transporto priemonę ją blokuodamas. Jeigu stabdoma transporto priemonė ar joje esantys asmenys savo veiksmais kelia neišvengiamą pavojų Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūno ar kito asmens gyvybei ar sveikatai, Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnas turi teisę kita transporto priemone ar tam skirta specialiąja priemone taranuoti. Jei Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnas, vairuojantis transporto priemonę, blokuoja arba taranuoja kitą transporto priemonę ir dėl to kyla pavojus asmenų gyvybei ar sveikatai, po tokių veiksmų jis turi imtis priemonių šių veiksmų padariniams pašalinti.

6. Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnas kaip specialiąją priemonę turi teisę panaudoti šaunamąjį ginklą, iššaudamas į specialiujų priemonių specifikaciją įtrauktus užtaisus,

kurių sukeltas poveikis sukurtas nesukelti tiesioginio pavojaus nei asmens, kurio atžvilgiu naudojamas šaunamasis ginklas, nei kitų asmenų gyvybei.

7. Nesant neišvengiamo pavojaus Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnų ar kitų asmenų gyvybei ar sveikatai specialiąsias priemones (išskyrus antrankius ir surišimo priemones) naudoti draudžiama:

1) prieš asmenis, jei akivaizdu ar Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnui žinoma, kad šie asmenys neįgalieji;

2) prieš asmenis, turinčius neliečiamybės teisę;

3) prieš moteris, jei akivaizdu arba Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnui žinoma, kad jos nėščios;

4) prieš nepilnamečius asmenis, jei jų išvaizda atitinka amžių.

8. Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnas, panaudojęs psichinę ar fizinę prievartą ir taip sukėlęs pavojų asmens gyvybei ar sveikatai, asmeniui turi suteikti reikalingą neatidėliotiną medicinos ar kitą būtinąją pagalbą bei imtis kitų reikalingų priemonių pavojingiems savo veiksmų padariniams pašalinti. Apie Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūno panaudotą psichinę ar fizinę prievartą, jei tai lėmė asmens mirtį arba gyvybei pavojingą kūno sužalojimą, tuoj pat, bet ne vėliau kaip per 24 valandas, pranešama prokurorui.

9. Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnai turi būti specialiai parengti ir reguliariai tikrinami, ar jie sugeba veikti situacijose, susijusiose su psichinės ar fizinės prievartos panaudojimu. Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnų parengimo ir tikrinimo tvarką nustato Vyriausybė.

10. Specialiųjų priemonių specifikaciją ir panaudojimo tvarką nustato Vyriausybė.

30 straipsnis. Šaunamojo ginklo ir sprogmenų naudojimas

1. Šaunamasis ginklas ir sprogmenys gali būti panaudoti tik išimtiniais atvejais, kai tai neišvengiamai būtina, ir tada, kai psichinė ar fizinė prievarta buvo neveiksminga arba kyla neišvengiamas pavojus asmens gyvybei ar sveikatai.

2. Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnas turi teisę panaudoti šaunamąjį ginklą prieš asmenis:

1) atremdamas ginkluotą įsiveržimą į Lietuvos Respublikos teritoriją;

2) atremdamas ginkluotus užsienio valstybių diplomatinį ir tarptautinių organizacijų atstovybių ir jų teritorijų, užsienio valstybių konsulinį įstaigų ir jų teritorijų bei šių institucijų vadovų rezidencijų ir jų teritorijų, Lietuvos Respublikos valstybės ar savivaldybės institucijų ar įstaigų ar jų teritorijų, strateginę ar svarbią reikšmę Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ar jų teritorijų ir ypatingą strateginę reikšmę ar strateginę reikšmę Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui turinčių įrenginių ar jų teritorijų užpuolimus, šiuos užimtus objektus išlaisvindamas;

3) gindamasis ar gindamas kitą asmenį nuo pradėto ar tiesiogiai gresiančio pavojingo gyvybei ar sveikatai nusikalstamo kėsینimosi;

4) išlaisvindamas įkaitus, užkirsdamas kelią įkaitų pagrobimui arba teroro aktui;

5) sulaikydamas nusikalstamą veiką galimai padariusį asmenį, jeigu kyla neišvengiamas pavojus Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūno ar kito asmens gyvybei ar sveikatai;

6) sulaikydamas transporto priemonę vairuojantį asmenį, jeigu jos vairuotojas savo veiksmais sudaro neišvengiamą pavojų Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūno arba kito asmens gyvybei.

3. Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnas, nesukeldamas tiesioginio pavojaus asmens gyvybei, turi teisę panaudoti šaunamąjį ginklą prieš gyvūną, laivą, orlaivį arba transporto

priemonę, jei kyla neišvengiamas pavojus Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūno ar kitų asmenų gyvybei ar sveikatai.

4. Ketindamas naudoti šaunamąjį ginklą ar sprogmenis, Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnas privalo įspėti apie tokį ketinimą, suteikdamas asmeniui galimybę įvykdyti teisėtus reikalavimus, išskyrus atvejus, kai delsimas kelia neišvengiamą pavojų Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūno ar kito asmens gyvybei ar sveikatai arba kai toks įspėjimas yra neįmanomas.

5. Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnas, nesukeldamas pavojaus įstatymų saugomoms vertybėms, turi teisę iššauti iš šaunamojo ginklo, kai būtina duoti pavojaus signalą ar išsikviesti pagalbą.

6. Šio straipsnio 2 dalies 1, 2 ir 4 punktuose nustatytais atvejais Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnas turi teisę panaudoti sprogmenis prieš asmenis, taip pat, nesukeldamas tiesioginio pavojaus asmens gyvybei, Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnas sprogmenis turi teisę panaudoti sprogstamiesiems įtaisams sunaikinti, patekti į patalpą (vietą), kurioje laikomi įkaitai ar daromi kiti keliantys pavojų asmens gyvybei ar sveikatai nusikalstami veiksmai.

7. Nesant neišvengiamo pavojaus Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūno ar kitų asmenų gyvybei ar sveikatai šaunamąjį ginklą ir sprogmenis panaudoti draudžiama:

1) žmonių susibūrimo vietose, jeigu dėl to gali nukentėti pašaliniai asmenys, išskyrus šio straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytus atvejus;

2) patalpose, kuriose yra sprogstamųjų medžiagų, lengvai užsidegančių medžiagų, galinčių sukelti pavojų asmens gyvybei bei sveikatai ar visuomenės saugumui.

8. Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnas, panaudojęs šaunamąjį ginklą ar sprogmenis ir taip sukėlęs pavojų asmens gyvybei ar sveikatai, asmeniui turi suteikti reikalingą neatidėliotiną medicinos ar kitą būtinąją pagalbą bei imtis kitų reikalingų priemonių pavojingiems savo veiksmų padariniams pašalinti. Apie Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūno panaudotą šaunamąjį ginklą ar sprogmenis, jei tai lėmė asmens mirtį arba kūno sužalojimą, tuoj pat, bet ne vėliau kaip per 24 valandas, pranešama prokurorui.

9. Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnai turi būti specialiai parengti ir reguliariai tikrinami, ar jie sugeba veikti situacijose, susijusiose su šaunamojo ginklo ar sprogmenų panaudojimu. Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnų parengimo ir tikrinimo tvarką nustato Vyriausybė.

10. Šio straipsnio 1–3 dalys ir 7 dalies 1 punktas netaikomi tais atvejais, kai šaunamasis ginklas naudojamas kaip specialioji priemonė.

31 straipsnis. Valstybės sienos apsaugos tarnybos laivo ginkluotės naudojimas

1. Valstybės sienos apsaugos tarnyba laivo ginkluotę prieš persekiojamą laivą gali panaudoti po to, kai visos kitos galimos priemonės panaudotos ir jų nepakako priversti laivo įgulai paklusti ir (ar) sustabdyti laivą.

2. Naudojant ginkluotę prieš stabdomą laivą negalima siekti jo paskandinti.

3. Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnai prieš persekiojamą laivą gali panaudoti laivo ginkluotę, nesilaikydami šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų reikalavimų, jei persekiojamas laivas pirmasis panaudoja ginklus arba užpuola Valstybės sienos apsaugos tarnybos laivą, arba kai delsimas naudoti laivo ginkluotę kelia neišvengiamą pavojų Valstybės sienos apsaugos tarnybos

laivui ar jo įgulai arba kitų asmenų gyvybei ar sveikatai, arba kai įspėjimas apie ketinimą naudoti laivo ginkluotę yra neįmanomas.

IX SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

32 straipsnis. Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių galiojimas

Jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinėje sutartyje nustatytos kitokios nuostatos negu įstatyme, taikomos Lietuvos Respublikos tarptautinės sutarties nuostatos.“

2 straipsnis. Pasiūlymas Lietuvos Respublikos Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai

Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija iki 2017 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas, išskyrus įstatymo 2 straipsnį, įsigalioja 2018 m. sausio 1 d.
2. Iki įstatymo įsigaliojimo neterminuotai paskirti Valstybės sienos apsaugos tarnybos rinktinių vadai ir jų pavaduotojai, užkardų vadai ir jų pavaduotojai toliau eina pareigas, kurioms pagal įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto įstatymo 28 straipsnį taikoma rotacija, ir jiems nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos nustatomas penkerių metų laikotarpis eiti pareigas, kurioms taikoma rotacija.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.
Respublikos Prezidentas

Lietuvos Respublikos
valstybės sienos ir jos
apsaugos įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

2016 m. kovo 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas) (LA 2016 L 77, p. 1).

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBĖS SIENOS APSAUGOS TARNYBOS ĮSTATYMO NR.VIII-1996
PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS
ĮSTATYMAS**

2017 m. d. Nr.
Vilnius

**1 straipsnis. Lietuvos Respublikos valstybės sienos apsaugos tarnybos
įstatymo Nr. VIII-1996 pripažinimas netekusiu galios**

Pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos valstybės sienos apsaugos tarnybos įstatymą Nr. VIII-1996 su visais pakeitimais ir papildymais.

**2 straipsnis. Pasiūlymas Lietuvos Respublikos Vyriausybei ir kitoms
valstybės institucijoms**

Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir kitos valstybės institucijos iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šiam įstatymui įgyvendinti reikalingus teisės aktus.

3 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas, išskyrus šio įstatymo 2 straipsnį, įsigalioja 2018 m. sausio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 536 IR 589 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2017 m. d.
Vilnius

1 straipsnis. 536 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 536 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„536 straipsnis. Teisės aktų, reglamentuojančių valstybės sienos kirtimą ir patikrinimą,

arba pasienio teisinį režimą pažeidimas

1. Teisės aktų, reglamentuojančių valstybės sienos kirtimą ir patikrinimą arba pasienio teisinį režimą, pažeidimas

užtraukia įspėjimą arba baudą nuo keturiasdešimt iki devyniasdešimt eurų.

2. Šio straipsnio 1 dalyje numatytas administracinis nusižengimas, padarytas pakartotinai, užtraukia baudą nuo devyniasdešimt iki vieno šimto septyniasdešimt eurų.“

2 straipsnis. 589 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 589 straipsnio 55 punktą ir jį išdėstyti taip:

„55) Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos – dėl šio kodekso 65 straipsnio 3 dalyje, 115, 208 straipsniuose, 209 straipsnio 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 dalyse, 214, 224, 266 straipsniuose, 282 straipsnio 1 dalyje, 290 straipsnio 1, 2, 4, 5, 6 dalyse, 373 straipsnio 1 dalyje, 374 straipsnyje, 406 straipsnio 1, 2, 3, 4, 5, 6 dalyse, 408 straipsnyje, 410 straipsnio 1 dalyje, 415 straipsnio 1, 2, 3, 4, 5 dalyse, 416 straipsnio 1, 2, 3, 4, 5, 6 dalyse, 417 straipsnio 1, 2, 3, 4, 6, 8 dalyse, 420 straipsnio 1, 2 dalyse, 421, 422, 424 straipsniuose, 426 straipsnio 1, 2, 4 dalyse, 428 straipsnio 1 dalyje, 432, 436, 437, 438 straipsniuose, 439 straipsnio 2 dalyje, 450, 481, 484 straipsniuose, 506 straipsnio 4 dalyje, 508, 536, 537, 538, 539, 541, 543 straipsniuose numatytų administracinių nusižengimų;“.

3 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas.

Šis įstatymas įsigalioja 2018 m. sausio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 536 IR 589 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2017 m. d.
Vilnius

1 straipsnis. 536 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 536 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

~~„536 straipsnis. Pasienio teisinio režimo taisyklių, pasienio kontrolės punktų veiklos taisyklių pažeidimas~~

536 straipsnis. Teisės aktų, reglamentuojančių valstybės sienos kirtimą ir patikrinimą, arba pasienio teisinio režimo pažeidimas

~~1. Pasienio teisinio režimo taisyklių, pasienio kontrolės punktų veiklos taisyklių pažeidimas~~

Teisės aktų, reglamentuojančių valstybės sienos kirtimą ir patikrinimą arba pasienio teisinį režimą, pažeidimas

užtraukia įspėjimą arba baudą nuo keturiasdešimt iki devyniasdešimt eurų.

2. Šio straipsnio 1 dalyje numatytas administracinis nusižengimas, padarytas pakartotinai, užtraukia baudą nuo devyniasdešimt iki vieno šimto septyniasdešimt eurų.“

2 straipsnis. 589 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 589 straipsnio 55 punktą ir jį išdėstyti taip:

~~„55) Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos – dėl šio kodekso 65 straipsnio 3 dalyje, 115, 208 straipsniuose, 209 straipsnio 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 dalyse, 214, 224, 266 straipsniuose, 282 straipsnio 1 dalyje, 290 straipsnio 1, 2, 4, 5, 6 dalyse, 373 straipsnio 1 dalyje, 374 straipsnyje, 406 straipsnio 1, 2, 3, 4, 5, 6 dalyse, 408 straipsnyje, 410 straipsnio 1 dalyje, 415 straipsnio 1, 2, 3, 4, 5 dalyse, 416 straipsnio 1, 2, 3, 4, 5, 6 dalyse, 417 straipsnio 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8 dalyse, 420 straipsnio 1, 2 dalyse, 421, 422, 424 straipsniuose, 426 straipsnio 1, 2, 4 dalyse, 428 straipsnio 1 dalyje, 432, 436, 437, 438 straipsniuose, 439 straipsnio 2 dalyje, 450 straipsnyje, 481, 484 straipsniuose, 506 straipsnio 4 dalyje, 508, 536, 537, 538, 539, 541, 543 straipsniuose numatytų administracinių nusižengimų;“.~~

3 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas.

Šis įstatymas įsigalioja 2018 m. balandžio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VIDAUS TARNYBOS STATUTO PRIEDO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2017 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto priedo pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto priedo Vidaus tarnybos pareigūnų pareiginių algų koeficientų lentelės 3–4 eilutes ir jas išdėstyti taip:

3.	Viršininkas (įstaigos vadovas), Valstybės sienos apsaugos tarnybos pasienio rinktinės vadas, vyriausiojo policijos komisariato viršininkas (taikoma struktūriniam padaliniui, kuris nėra kitame struktūriniame padalinyje), biuro viršininkas	15,68	15,68	13,39
		15,11	15,11	12,81
		14,53	14,53	12,23
		13,95	13,95	11,65
		13,37	13,37	11,08
		12,80	12,80	10,50
		12,22	12,22	9,92
		11,64	11,64	9,34
4.	Dalinio vadas, štabo viršininkas, viršininko pavaduotojas (įstaigos vadovo pavaduotojas), Valstybės sienos apsaugos tarnybos pasienio rinktinės vado pavaduotojas, patarėjas (įstaigos patarėjas), biuro viršininko pavaduotojas, vyriausiojo policijos komisariato viršininko pavaduotojas (taikoma struktūriniam padaliniui, kuris nėra kitame struktūriniame padalinyje)	14,34	13,15	11,39
		13,78	12,62	10,88
		13,23	12,09	10,37
		12,67	11,55	9,85
		12,12	11,02	9,34
		11,56	10,49	8,83
		11,01	9,95	8,32
		10,45	9,42	7,81

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas įsigalioja 2018 m. sausio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

LIETUVOS RESPUBLIKOS
VIDAUS TARNYBOS STATUTO PRIEDO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2017 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto priedo pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto priedo Vidaus tarnybos pareigūnų pareiginių algų koeficientų lentelės 3–4 eilutes ir jas išdėstyti taip:

3.	Viršininkas (įstaigos vadovas), Valstybės sienos apsaugos tarnybos pasienio rinktinės vadas (įstaigos vadovas), vyriausiojo policijos komisariato viršininkas (taikoma struktūriniam padaliniui, kuris nėra kitame struktūriniame padalinyje), biuro viršininkas	15,68	15,68	13,39
		15,11	15,11	12,81
		14,53	14,53	12,23
		13,95	13,95	11,65
		13,37	13,37	11,08
		12,80	12,80	10,50
		12,22	12,22	9,92
		11,64	11,64	9,34
4.	Dalinio vadas, štabo viršininkas, viršininko pavaduotojas (įstaigos vadovo pavaduotojas), Valstybės sienos apsaugos tarnybos pasienio rinktinės vado pavaduotojas (įstaigos vadovo pavaduotojas), patarėjas (įstaigos patarėjas), biuro viršininko pavaduotojas, vyriausiojo policijos komisariato viršininko pavaduotojas (taikoma struktūriniam padaliniui, kuris nėra kitame struktūriniame padalinyje)	14,34	13,15	11,39
		13,78	12,62	10,88
		13,23	12,09	10,37
		12,67	11,55	9,85
		12,12	11,02	9,34
		11,56	10,49	8,83
		11,01	9,95	8,32
		10,45	9,42	7,81

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas įsigalioja 2018 m. sausio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

**REGLAMENTO (ES) NR. 2016/399 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS SIENOS IR JOS APSAUGOS ĮSTATYMO
NR. VIII-1666 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO ATITIKTIES LENTELĖ**

<p>Europos Parlamento ir Tarybos 2016 m. kovo 9 d. reglamentas (ES) Nr. 2016/399 nustatantis taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodeksą (Šengeno sienų kodeksas) (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 2016/399)</p>	<p>Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo Nr. VIII-1666 pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas)</p>	<p>Reglamento įgyvendinimo lygis</p>
<p align="center">2 straipsnis Apibrėžimai</p> <p>Šiame reglamente naudojami tokie apibrėžimai:</p> <p>1) vidaus sienos:</p> <p>a) valstybių narių bendros sausumos sienos, įskaitant upių ir ežerų sienas;</p> <p>b) valstybių narių oro uostai vidaus skrydžiams;</p> <p>c) valstybių narių jūrų, upių ir ežerų uostai reguliariam vidaus susisiekimui keltais;</p> <p>2) išorės sienos – valstybių narių sausumos sienos, įskaitant upių, ežerų bei jūrų sienas ir jų oro uostus, upių uostus, jūrų uostus bei ežerų uostus, jei tai nėra vidaus sienos;</p> <p>3) vidaus skrydis – skrydis tik į valstybių narių teritorijas arba iš jų, nenusileidžiant trečiosios šalies teritorijoje;</p> <p>4) reguliarus vidaus susisiekimasis keltais – susisiekimasis tarp tų pačių dviejų ar daugiau uostų, esančių valstybių narių teritorijoje, neįplaukiant į uostus už valstybių narių teritorijos ribų, ir vežant keleivius bei transporto priemones pagal viešai skelbiamą tvarkaraštį;</p> <p>5) asmenys, kurie naudojami laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę;</p>	<p>Įstatymo projektas</p> <p>2 straipsnis. Pagrindinės Įstatymo sąvokos</p> <p>26. Sąvokos „išorės siena“, „vidaus siena“ ir „patikrinimai kertant sieną“ suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos reglamente (ES) Nr. 2016/399.</p> <p>27. Kitos įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos reglamente (ES) Nr. 2016/399, <...>.</p>	<p>Visiškas</p>

a) Sąjungos piliečiai, kaip apibrėžta SESV 20 straipsnio 1 dalyje, ir trečiųjų šalių piliečiai, kurie yra Sąjungos piliečio, besinaudojančio teise laisvai judėti, šeimos nariai, kuriems taikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/38/EB (1);

b) trečiųjų šalių piliečiai ir jų šeimų nariai, nepaisant jų pilietybės, kurie pagal Sąjungos bei jos valstybių narių ir tų trečiųjų šalių susitarimus naudojami tokiomis pačiomis laisvo judėjimo teisėmis kaip Sąjungos piliečiai;

6) trečiosios šalies pilietis – asmuo, kuris nėra Sąjungos pilietis, kaip apibrėžta SESV 20 straipsnio 1 dalyje, ir kuriam netaikomas šio straipsnio 5 punktas;

7) asmuo, dėl kurio buvo priimtas įspėjimas neįsileisti – trečiosios šalies pilietis, dėl kurio pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1987/2006 (2) 24 ir 26 straipsnius ir juose nustatytais tikslais į Šengeno informacinę sistemą (SIS) įtrauktas įspėjimas;

8) sienos perėjimo punktas – vieta, kurioje kompetentingų institucijų leidžiama kirsti išorės sienas;

9) bendras sienos perėjimo punktas – bet koks sienos perėjimo punktas, esantis valstybės narės teritorijoje arba trečiosios šalies teritorijoje, kuriame valstybės narės sienos apsaugos pareigūnai ir trečiosios šalies sienos apsaugos pareigūnai, laikydamiesi savo nacionalinės teisės ir vykdydami dvišalį susitarimą, tikrina paėiliui atvykimą ir išvykimą;

10) sienų kontrolė – pagal šį reglamentą ir siekiant šio

reglamento tikslų su sienomis susijusi veikla išimtinai esant ketinimui kirsti sieną arba įvykus tokiam kirtimui, neatsižvelgiant į jokiais kitas aplinkybes, kuri apima patikrinimus kertant sieną ir sienos stebėjimą;

11) patikrinimai kertant sieną – sienos perėjimo punktuose atliekami patikrinimai, skirti užtikrinti, kad asmenims, įskaitant jų transporto priemones ir jų turimus daiktus, būtų leidžiama atvykti į valstybių narių teritoriją arba iš jos išvykti;

12) sienų stebėjimas – sienų stebėjimas tarp sienos perėjimo punktų ribų ir sienos perėjimo punktų stebėjimas ne nustatytomis jų darbo valandomis, kad būtų užkirstas kelias asmenims išvengti patikrinimų kertant sieną;

13) antros linijos patikrinimas – tolesnis patikrinimas, kurį galima atlikti specialioje vietoje, kuri nėra ta vieta, kurioje tikrinami visi asmenys (pirma linija);

14) sienos apsaugos pareigūnas – valstybės pareigūnas, pagal nacionalinę teisę paskirtas į sienos perėjimo punktą arba į prie sienos ar arti sienos esančią vietą, kuris pagal šį reglamentą ir nacionalinę teisę vykdo sienų kontrolės užduotis;

15) vežėjas – fizinis ar juridinis asmuo, kuris vykdo asmenų vežimą;

16) leidimas gyventi:

a) visi leidimai gyventi, išduoti valstybių narių laikantis vienodos formos, nustatytos Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1030/2002 (1), ir leidimų gyventi šalyje kortelės,

<p>išduotos laikantis Direktyvos 2004/38/EB;</p> <p>b) visi kiti dokumentai, išduoti valstybių narių trečiųjų šalių piliečiams, kuriais leidžiama būti jų teritorijoje, apie kuriuos buvo pranešta ir kurie yra atitinkamai paskelbti laikantis 39 straipsnio, išskyrus:</p> <p>i) laikinus leidimus, išduotus nagrinėjant pirmąjį prašymą dėl leidimo gyventi, kaip nurodyta a papunktyje, arba prieglobsčio prašymą, ir</p> <p>ii) vizas, išduotas valstybių narių laikantis vienodos formos, nustatytos Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1683/95 (2);</p> <p>17) kruizinis laivas – laivas, kuris plaukia konkrečiu maršrutu pagal iš anksto nustatytą programą, apimančią turistinės veiklos įvairiuose uostuose programą, į kuri kelionės metu keleiviai paprastai neįsodinami ir jiems neleidžiama išsilaipinti;</p> <p>18) plaukiojimas pramoginiais laivais – naudojimasis pramoginiais laivais sporto ar turizmo tikslais;</p> <p>19) pakrantės žvejyba – žvejyba laivais, kurie kiekvieną dieną arba per 36 valandas sugrįžta į valstybės narės teritorijoje esantį uostą neužsukdami į trečiojoje šalyje esantį uostą;</p> <p>20) jūroje esančiuose įrenginiuose dirbantis darbuotojas – asmuo, kuris dirba jūroje esančiuose įrenginiuose, esančiuose ne teritoriniuose vandenyse, tačiau vandenyse, pagal tarptautinę jūrų teisę priklausančiuose valstybių narių išskirtinėms jūrų ekonominėms zonoms, ir kuris nuolat jūra arba oru grįžta į valstybės narės teritoriją;</p>		
--	--	--

<p>21) grėsmė visuomenės sveikatai – liga, galinti sukelti epidemiją, kaip apibrėžta Pasaulio sveikatos organizacijos tarptautinėse sveikatos taisyklėse, ir kitos infekcinės ligos arba užkrečiamos parazitinės ligos, jeigu jos yra apsaugos nuostatų, taikomų valstybių narių piliečiams, objektas.</p>		
<p style="text-align: center;">5 straipsnis Išorės sienų kirtimas</p> <p>1. Išorės sienas galima kirsti tik sienos perėjimo punktuose ir nustatytais jų darbo valandomis. Sienos perėjimo punktuose, kurie neveikia visą parą, turi būti aiškiai nurodytos darbo valandos. Pagal 39 straipsnį valstybės narės pateikia Komisijai jų sienos perėjimo punktų sąrašą.</p> <p>2. Nukrypstant nuo 1 dalies, prievolės kirsti išorės sienas tik sienos perėjimo punktuose nustatytais jų darbo valandomis išimtys gali būti leidžiamos:</p> <p>a) asmenims arba asmenų grupėms, kilus ypatingai būtinybei nereguliariai kirsti išorės sienas ne sienos perėjimo punktuose arba ne nustatytais jų darbo valandomis, jei jie turi leidimus, kurių reikalaujama pagal nacionalinę teisę, ir tai neprieštarauja valstybių narių viešosios tvarkos ir vidaus saugumo interesams. Dvišaliuose susitarimuose valstybės narės gali nustatyti konkrečią tvarką. Apie bendrąsias išimtis, nustatytas nacionalinėje teisėje ir dvišaliuose susitarimuose, Komisija informuojama pagal 39 straipsnį;</p> <p>b) asmenims ar asmenų grupėms nenumatytais</p>	<p>Įstatymo projektas</p> <p>4 straipsnis. Valstybės sienos kirtimo tvarka</p> <p>1. Valstybės sienos kirtimo tvarką užtikrina Valstybės sienos apsaugos tarnyba, Lietuvos Respublikos muitinė (toliau – muitinė) ir kitos atlikti patikrinimus įgaliotos valstybės institucijos ir įstaigos, nurodytos įstatymo 18 straipsnyje.</p> <p>2. Valstybės išorės sieną sausumoje galima kirsti tik po patikrinimų pasienio kontrolės punkte. Valstybės išorės sieną pasienio vandenyse galima kirsti tik Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse ar susitarimuose nustatytose vietose.</p> <p>3. Asmenys, kertantys valstybės sieną, privalo turėti ir pateikti atlikti patikrinimus įgaliotų valstybės institucijų ir įstaigų, nurodytų įstatymo 18 straipsnyje, pareigūnams galiojančius asmens dokumentus, suteikiančius teisę kirsti valstybės sieną, transporto priemonės, gabenamų daiktų, krovinių dokumentus.</p> <p>4. Asmenims, esantiems pasienio kontrolės punkto teritorijoje, draudžiama:</p> <p>1) apvažiuoti (apeiti) pasienio kontrolės punkte esančias patikrinimų vietas ir mėginti išvengti patikrinimų;</p> <p>2) neužbaigus patikrinimų kertant sieną, be atlikti patikrinimus įgaliotų valstybės institucijų ir įstaigų, nurodytų įstatymo 18 straipsnyje, pareigūnų leidimo išvykti iš pasienio kontrolės punkto teritorijos;</p> <p>3) be atlikti patikrinimus įgaliotų valstybės institucijų ir įstaigų, nurodytų įstatymo 18 straipsnyje, pareigūnų leidimo fotografuoti, daryti vaizdo įrašus pasienio kontrolės punkto teritorijoje;</p> <p>4) be atlikti patikrinimus įgaliotų valstybės institucijų ir įstaigų, nurodytų</p>	<p>Dalinis</p> <p><i>Visiškam Reglamento (ES) Nr. 2016/399 5 straipsnio įgyvendinimui užtikrinti buvo priimti šie teisės aktai:</i></p> <p>2007 m. gegužės 30 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 548 „Dėl Pasienio ruožo ribų ir valstybės sienos apsaugos zonos ribų bei</p>

<p>ekstremaliosios padėties atvejais; c) pagal konkrečias taisykles, išdėstytas 19 ir 20 straipsniuose kartu su VI ir VII priedais.</p>	<p>įstatymo 18 straipsnyje, pareigūnų leidimo draudžiama išlipti, išlaipinti iš transporto priemonių arba į jas įlaipinti žmones, iškrauti arba pakrauti gyvūnus, daiktus ar krovinius; 5) be atlikti patikrinimus įgaliotų valstybės institucijų ir įstaigų, nurodytų įstatymo 18 straipsnyje, pareigūnų leidimo įeiti į jų tarnybines patalpas; 6) be atlikti patikrinimus įgaliotų valstybės institucijų ir įstaigų, nurodytų įstatymo 18 straipsnyje, pareigūnų leidimo būti pasienio kontrolės punktų teritorijoje be dokumentų, suteikiančių teisę kirsti valstybės sieną. 5. Asmenys, esantys pasienio kontrolės punkto teritorijoje, be šio straipsnio 3 dalyje numatytų reikalavimų, privalo: 1) informuoti atlikti patikrinimus įgaliotų valstybės institucijų ir įstaigų, nurodytų įstatymo 18 straipsnyje, pareigūnus apie su savimi turimus daiktus, krovinius, kuriuos gabenti per valstybės sieną be leidimų draudžiama; 2) atlikti patikrinimus įgaliotų valstybės institucijų ir įstaigų, nurodytų įstatymo 18 straipsnyje, pareigūnų reikalavimu sudaryti sąlygas tikrinti vairuojamą transporto priemonę, joje gabenamus gyvūnus ar kitus daiktus, krovinius, dalyvauti juos tikrinant; 3) jeigu patikrinimai atliekami reguliaraus tarptautinio susisiekiimo transporto priemonėje, patikrinimo metu būti joje; 4) atlikti patikrinimus įgaliotų valstybės institucijų ir įstaigų, nurodytų įstatymo 18 straipsnyje, pareigūnų reikalavimu išlipti iš transporto priemonės; 5) laikytis eismo juostas sienos perėjimo punktuose ženklinančių ženklų, kurių pavyzdžiai numatyti reglamento (ES) Nr. 2016/399 III priede, reikalavimų. 6. Šio straipsnio 2–5 dalys taikomos: 1) patikrinimų prie išorės sienos metu; 2) laikinai atnaujinus patikrinimus prie vidaus sienos siekiant užtikrinti viešąją tvarką, Lietuvos Respublikos nacionalinį saugumą. 7. Asmenys, pažeidę valstybės sienos kirtimo tvarką ir pasienio teisinį režimą dėl nenugalimos jėgos (<i>force majeure</i>) arba dėl būtinojo reikalingumo ar svarbių nenumatytų aplinkybių: nelaimingo įvykio, avarijos, sugedusių laivų vilkimo, išgelbėtų žmonių pristatymo, atleidžiami nuo administracinės atsakomybės. 8. Šio straipsnio 7 dalyje nurodytais atvejais laivo kapitonas, karo laivo arba orlaivio vadas privalo tuoj pat, bet ne vėliau kaip per 24 valandas, pranešti artimiausio Lietuvos Respublikos jūrų uosto, oro uosto administracijai, o ši</p>	<p><i>Lietuvos Respublikos gyvenamųjų vietovių, priskirtų pasienio ruožui, sąrašo patvirtinimo“</i> ;</p> <p>2007 m. gruodžio 19 d. nutarimas Nr. 1376 „Dėl Patikrinimo prie vidaus sienos laikino atnaujinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ ;</p> <p>2016 m. sausio 23 d. Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos įsakymas Nr.</p>
---	--	--

	<p>informuoti apie įvykį Valstybės sienos apsaugos tarnybą, muitinę ir instituciją, atsakingą už gelbėjimo darbų organizavimą.</p> <p>9. Tais atvejais, kai užsieniečiams, pažeidusiems valstybės sienos kirtimo tvarką, nėra pagrindo pradėti ikiteisminį tyrimą ar pradėti administracinio nusižengimo teisną, Valstybės sienos apsaugos tarnyba Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių nustatyta tvarka perduoda juos tos valstybės, iš kurios teritorijos jie neteisėtai kirta valstybės sieną, įgaliotiems atstovams.</p> <p>10. Jeigu šio straipsnio 9 dalyje nurodytų užsieniečių perdavimas užsienio valstybėms nenumatytas Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse su tomis valstybėmis, jų teisinės padėties nustatymo Lietuvos Respublikoje klausimas sprendžiamas vadovaujantis įstatymu „Dėl užsieniečių teisinės padėties“.</p> <p>11. Į pasienio kontrolės punktus, esančius prie automobilių kelių, įleidžiami ir tikrinami be eilės:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių oficialių delegacijų nariai; 2) transporto priemonės, kuriomis vyksta asmenys, turintys diplomatinčius pasus; 3) transporto priemonės, vežančios keleivius reguliariais reisais, kelionės leidimuose nurodytu laiku; 4) krovininės transporto priemonės, gabenančios mirusiųosius, greitai gendančius, pavojingus (1–9 klasės) daiktus, krovinius, gyvulius, daiktus, krovinius, skirtus paramai ar labdarai (jeigu tokių daiktų, krovinių vertė ir kiekis (svoris, dydis) sudaro ne mažiau kaip pusę visų daiktų, krovinių vertės ir atitinkamai kiekio (svorio, dydžio), taip pat krovininės transporto priemonės, kurios grįžta įvežusios daiktus, krovinius, skirtus paramai ar labdarai, asmenys, turintys įgaliotojo ekonominės veiklos vykdytojo (AEO) statusą ir gabenantys daiktus, krovinius. Greitai gendančių daiktų, krovinių sąrašą tvirtina Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Muitinės departamentas) generalinis direktorius; 5) transporto priemonės, vežančios nereguliariais reisais keleivių grupes, kurios (išskyrus lydinčius asmenis) sudarytos iš vaikų iki 16 metų; 6) transporto priemonės, kuriomis asmenys vyksta į artimųjų giminaičių laidotuves pateikę tai patvirtinančius dokumentus; 7) vykstantys į darbą, mokymo įstaigą ir grįžtantys iš jų asmenys. Šių asmenų įleidimų į pasienio kontrolės punktus tvarką nustato Valstybės sienos apsaugos tarnybos vadas; 	<p>4-49 „Dėl Patikrinimų kertant sieną sušvelninimo tvarkos aprašo patvirtinimo“</p> <p>Pakeistas 2001 m. vasario 2 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 126 „Dėl Pasienio kontrolės punktų veiklos taisyklių patvirtinimo“</p>
--	---	---

	<p>8) lengvieji automobiliai, kuriuos vairuoja neįgalieji, kuriems nustatytas iki 30 procentų darbingumo lygis, turintys transporto priemonės registravimo liudijimą ir neįgaliojo pažymėjimą, ir lengvieji automobiliai, kuriais vežami asmenys, kuriems nustatytas 0–25 procentų darbingumo lygis, arba asmenys, kuriems nustatytas didelis specialiųjų poreikių lygis, vaikai iki 3 metų arba neįgalūs vaikai, turintys neįgaliojo pažymėjimą arba invalido pažymėjimą;</p> <p>9) kariniai vienetai, kariai ir karinėms pajėgoms priskirti civiliai tarnautojai;</p> <p>10) užsienio valstybių ir Lietuvos Respublikos gelbėjimo pajėgos, pavieniai specialistai, transporto priemonės, vežančios pagalbai skirtą techniką, įrangą bei pagalbai skirtas medžiagas stichinių nelaimių, katastrofų ar stambių avarijų atvejais, kai kyla grėsmė žmonių gyvybei, sveikatai, aplinkai ar gresia dideli materialiniai nuostoliai arba kai visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje ar jos dalyje įvesta nepaprastoji padėtis.</p> <p>12. Visi šio straipsnio 11 dalyje nurodyti asmenys ir transporto priemonės turi lygias teises būti įleisti į pasienio kontrolės punktus, esančius prie automobilių kelių, ir patikrinti be eilės.</p> <p>15 straipsnis. Pasienio teisinis režimas valstybės sienos apsaugos zonoje, pasienio juostoje, teritorinėje jūroje, Kuršių marių bei kituose vidaus ir pasienio vandenyse</p> <p>1. Valstybės sienos apsaugos zonoje, pasienio juostoje, pasienio vandenyse, kurių vandenimis arba krantais eina išorės siena, leidžiama būti ar verstis ūkine, komercine veikla fiziniams ir juridiniams asmenims, juridinių asmenų filialams, atstovybėms bei juridinio asmens statuso neturintiems asmenims, įrašytiems į Valstybės sienos apsaugos tarnybos sudaromą asmenų, turinčių teisę būti valstybės sienos apsaugos zonoje, pasienio juostoje, pasienio vandenyse, kurių vandenimis arba krantais eina išorės siena, sąrašą (toliau – sąrašas).</p> <p>2. Sąrašas sudaromas Valstybės sienos apsaugos tarnybos vado nustatyta tvarka. Į sąrašą gali būti įrašyti visi motyvuotą prašymą pateikę fiziniai ir juridiniai asmenys, juridinių asmenų filialai, atstovybės bei juridinio asmens statuso neturintys asmenys, neturintys teistumo už tyčines nusikaltamas veikas arba tais kalendoriniais metais paskirtos administracinės nuobaudos ar administracinio poveikio priemonės už kontrabandą arba akcizais apmokestinamų prekių</p>	
--	--	--

	<p>įsigijimą, laikymą, gabenimą, naudojimą ar realizavimą pažeidžiant nustatytą tvarką. Šie ribojimai netaikomi fiziniams ir juridiniams asmenims, juridinių asmenų filialams, atstovybėms bei juridinio asmens statuso neturintiems asmenims, kurie gyvena ar dirba valstybės sienos apsaugos zonoje, yra joje esančio nekilnojamojo turto savininkai ar naudotojai.</p> <p>3. Sprendimas atsisakyti įrašyti fizinius ir juridinius asmenis, juridinių asmenų filialus, atstovybes bei juridinio asmens statuso neturinčius asmenis į sąrašą gali būti priimamas, kai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) fizinis ir juridinis asmuo, juridinio asmens filialas, atstovybė bei juridinio asmens statuso neturintis asmuo, pateikdamas prašymą, jame sąmoningai nurodė tikrovės neatitinkančius duomenis; 2) fizinis ir juridinis asmuo, juridinio asmens filialas, atstovybė bei juridinio asmens statuso neturintis asmuo pateikė ne visus reikiamus dokumentus, nurodytus sąrašo sudarymo tvarkoje; 3) fizinis ir juridinis asmuo, juridinio asmens filialas, atstovybė bei juridinio asmens statuso neturintis asmuo kartu su prašymu pateikė negaliojančius ar suklaidotus dokumentus; 4) fiziniui ar juridiniam asmeniui, juridinio asmens filialui, atstovybei bei juridinio asmens statuso neturinčiam asmeniui (išskyrus tuos, kurie gyvena ar dirba valstybės sienos apsaugos zonoje, yra nekilnojamojo turto savininkai ar naudotojai) tais kalendoriniais metais paskirta administracinė nuobauda ar administracinio poveikio priemonė už teisės aktų, reglamentuojančių valstybės sienos kirtimą ir patikrinimą arba pasienio teisinio režimo pažeidimą, kontrabandą, akcizais apmokestinamų prekių gabenimą pažeidžiant nustatytą tvarką, neteisėtą valstybės sienos perėjimą dėl neatsargumo arba teistumą už neteisėtą valstybės sienos perėjimą, kontrabandą, akcizais apmokestinamų prekių gabenimą pažeidžiant nustatytą tvarką, neteisėtą žmonių gabenimą per valstybės sieną; 5) fizinis ir juridinis asmuo, juridinio asmens filialas, atstovybė bei juridinio asmens statuso neturintis asmuo (išskyrus tuos, kurie gyvena ar dirba valstybės sienos apsaugos zonoje, yra nekilnojamojo turto savininkai ar naudotojai), kurio buvimas valstybės sienos apsaugos zonoje, pasienio juostoje, pasienio vandenyse, kurių vandenimis arba krantais eina išorės siena, gali kelti grėsmę viešajai tvarkai ar visuomenės saugumui. 	
--	---	--

	<p>4. Fiziniai ir juridiniai asmenys, juridinių asmenų filialai, atstovybės bei juridinio asmens statuso neturintys asmenys išbraukiami iš sąrašo, kai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) paaiškėja šio straipsnio 3 dalies 1 ir 3–5 punktuose numatytos aplinkybės; 2) pasibaigia juridinis asmuo, juridinio asmens filialas, atstovybė, juridinio asmens statuso neturintis asmuo ar panaikintas leidimas verstis ūkine, komercine veikla; 3) nustoja dirbti, gyventi valstybės sienos apsaugos zonoje, būti nekilnojamojo turto savininkais ar naudotojais; 4) nustoja dirbti arba būti nariu juridiniame asmenyje, juridinių asmenų filiale, atstovybėje, juridinio asmens statuso neturinčiame asmenyje, kuris yra įrašytas į sąrašą; 5) nebeturi galiojančio asmens tapatybę patvirtinančio dokumento. <p>5. Fiziniais ir juridiniams asmenims, juridinių asmenų filialams, atstovybėms bei juridinio asmens statuso neturintiems asmenims, neįrašytiems į sąrašą, valstybės sienos apsaugos zonoje, pasienio juostoje, Kuršių marių vandenyse, esančiuose pasienio ruože, bei pasienio vandenyse leidžiama būti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kai valstybės sienos apsaugos zonoje, pasienio juostoje, Kuršių marių vandenyse, esančiuose pasienio ruože, bei kituose pasienio vandenyse kyla pavojus viešajai tvarkai, žmonių gyvybei ar sveikatai; 2) kai į valstybės sienos apsaugos zoną, Kuršių marių vandenį, esančius pasienio ruože, bei pasienio vandenį atvyksta Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka įgaliotų atlikti viešąjį administravimą valstybės institucijų ar įstaigų, pareigūnai; 3) pasienio juostoje, kai ji eina pasienio vandenų krantu, išskyrus vietas, kur įrengtas pasienio patrulio takas ir (arba) kontrolinė pėdsakų juosta, arba prie vidaus sienos; 4) patenkant į vidaus ir pasienio vandenį, kertant išorės sieną laivybos būdu; 5) kai įstatymo nustatyta tvarka kertama išorės siena. 	
<p>17 straipsnis</p> <p>Valstybių narių bendradarbiavimas</p> <p>1. Valstybės narės padeda viena kitai ir glaudžiai bei nuolat bendradarbiauja siekdamos veiksmingai</p>	<p>Įstatymo projektas</p> <p>24 straipsnis. Valstybės sienos apsaugos tarnybos funkcijos</p> <p>1. Valstybės sienos apsaugos tarnyba:</p>	Visiškas

<p>įgyvendinti sienų kontrolę pagal šio reglamento 7–16 straipsnius. Jos keičiasi visa susijusia informacija.</p> <p>2. Valstybių narių operatyvų bendradarbiavimą išorės sienų valdymo srityje koordinuoja Agentūra.</p> <p>3. Nepažeisdamos Agentūros įgaliojimų, valstybės narės gali tęsti operatyvų bendradarbiavimą su kitomis valstybėmis narėmis ir (arba) trečiosiomis šalimis, esančiomis prie išorės sienų, įskaitant keitimąsi ryšių palaikymo pareigūnais, jei tokiu bendradarbiavimu papildoma Agentūros veikla.</p> <p>Valstybės narės susilaiko nuo veiksmų, kurie trukdytų Agentūros funkcionavimui arba jos tikslų įgyvendinimui.</p> <p>Valstybės narės praneša Agentūrai apie pirmoje pastraipoje numatytą operatyvų bendradarbiavimą.</p> <p>4. Valstybės narės organizuoja mokymą sienų kontrolės taisyklių bei pagrindinių teisių klausimais. Tokiu atveju atsižvelgiama į Agentūros nustatytus ir papildomai patobulintus bendrus mokymo standartus.</p>	<p><...></p> <p>9) dalyvauja tarptautinių organizacijų ir jų misijų veikloje ar tarptautinėse operacijose;</p> <p><...></p> <p>2. Saugodama valstybės sieną, Valstybės sienos apsaugos tarnyba:</p> <p><...></p> <p>5) Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių nustatytais atvejais keičiasi informacija su kitų valstybių teisėsaugos institucijomis.</p> <p><...>.</p> <p>25 straipsnis. Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnas</p> <p><...></p> <p>4. Vykdamas Lietuvos Respublikos tarptautinius įsipareigojimus, Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnai gali būti siunčiami į užsienio valstybes, jų institucijas, įstaigas ir tarptautines organizacijas atstovauti Valstybės sienos apsaugos tarnybai, atlikti kitas su Valstybės sienos apsaugos tarnybos uždavinių įgyvendinimu susijusias funkcijas, siunčiami į tarnybines komandiruotes dalyvauti Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros (<i>Frontex</i>) bei tarptautinėse Europos Sąjungos ir asocijuotų Šengeno valstybių narių teisėsaugos pareigūnų operacijose. Šių pareigūnų teisės, pareigos, atsakomybė ir socialinės garantijos yra nustatytos Vidaus tarnybos statute, Europos Sąjungos teisės aktuose, Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse.</p> <p>5. Europos Sąjungos ir asocijuotų Šengeno valstybių narių teisėsaugos pareigūnai, paskirti dalyvauti tarptautinėse operacijose Lietuvos Respublikos teritorijoje, įgyja įstatymo 27 straipsnyje nustatytas Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūno teises ir pareigas. Šias teises ir pareigas jie gali įgyvendinti tik vadovaujant Lietuvos Respublikos pareigūnams ir šiems dalyvaujant.</p>	
--	---	--

<p>23 straipsnis Patikrinimas teritorijoje</p> <p>Kontrolės kertant vidaus sienas panaikinimas neturi įtakos: (<...>) c) valstybės narės galimybei teisės aktais nustatyti prievolę turėti ar nešiotis dokumentus; (<...>).</p>	<p>Įstatymo projektas</p> <p>12 straipsnis. Pasienio teisinio režimo pagrindai ir galiojimo teritorinės ribos</p> <p><...></p> <p>7. Teritorijoje, kurioje galioja pasienio teisinis režimas, asmenys turi turėti asmens tapatybę ir pilietybę patvirtinančius dokumentus. Šis reikalavimas netaikomas teritorijoje, kurioje galioja pasienio teisinis režimas, esančioje prie vidaus sienos, išskyrus atvejus, kai laikinai atnaujinami patikrinimai prie vidaus sienos.</p> <p><...>.</p>	<p>Visiškas</p>
--	--	-----------------

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2017-05-22 Nr. (136.)2T-406
Į 2017-05-11 Nr. 1D-2577

Kopija

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS SIENOS IR JOS APSAUGOS ĮSTATYMO NR. VIII-1666 PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS SIENOS APSAUGOS TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1996 PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 536 IR 589 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo“, 78.1 p. nuostatas, pagal kompetenciją išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo Nr. VIII-1666 pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos valstybės sienos apsaugos tarnybos įstatymo Nr. VIII-1996 pripažinimo netekusiu galios įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 536 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektus, pastabų ir pasiūlymų neturi.

Teisingumo ministrė

Milda Vainiutė

Sonata Gendvilaitė, (8 5) 266 2950, el. p. sonata.gendvilaite@tm.lt

Originalas nebus siunčiamas

Atkurtai
Lietuvai

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS DEPARTAMENTAS**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS SIENOS IR JOS APSAUGOS ĮSTATYMO
NR. VIII-1666 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS SIENOS APSAUGOS TARNYBOS ĮSTATYMO
NR. VIII-1996 PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO PROJEKO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 536 IR
589 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS TARNYBOS STATUTO PRIEDO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO (toliau – Įstatymų projektai)
(TAP-17-381; TAIS NR. 14-2364(6))**

2017-04-12 Nr. NV-972

Vilnius

Įvertinę Įstatymų projektų atitiktį įstatymams ir teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas:

Dėl Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo Nr. VIII-1666 pakeitimo įstatymo projekto:

1. Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo Nr. VIII-1666 pakeitimo įstatymo projekto 1 straipsnyje nauja redakcija dėstomo Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo (toliau – Įstatymo projektas) VI skyriuje nustatomos Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Tarnyba) funkcijos. Manome, kad ministerijų, įstaigų prie ministerijų veiklos funkcijos neturėtų būti įtvirtintos įstatymuose. Civilinio kodekso 2.46 straipsnyje, Biudžetinių įstaigų įstatymo 6 straipsnyje numatyta, jog juridiniai asmenys savo veikloje vadovaujasi įstatais (nuostatais), Civilinio kodekso 2.47 straipsnyje, Biudžetinių įstaigų 6 straipsnyje įtvirtinta, kad būtent įstatuose (nuostatuose) turėtų būti nurodomi juridinio asmens veiklos tikslai, biudžetinės įstaigos veiklos tikslai ir funkcijos. Tokia praktika gali būti vertinama ir kaip ribojanti Konstitucijos 94 straipsnio 3 punkte įtvirtintų Vyriausybės įgaliojimų koordinuoti ministerijų veiklą realizavimą, be to, tokiu būdu sukuriamą situacija, kai tam tikros funkcijos turinys gali būti keičiamas ar funkcija gali būti perduodama kitai įstaigai, tik atitinkamai koreguojant įstatymus. Be kita ko, atkreiptinas dėmesys, jog Konstitucinis Teismas savo jurisprudencijoje yra nurodęs, kad įstatymais turi būti reguliuojami svarbiausi visuomenės gyvenimo klausimai (asmens teisių ir laisvių ribojimai, mokesčiai, už nusikalstamas veikas skiriamos baudos ir kita). Abejotina, ar įstatymuose įtvirtintos institucijų funkcijos laikytinos svarbiais visuomenės gyvenimo klausimais, kad būtų reglamentuojamos

įstatymų lygmeniu. Atsižvelgdami į tai, ir siekiant užtikrinti teisės aktų hierarchiją ir ekonomiško principą atitinkančią teisėkūrą, siūlytume iš esmės peržiūrėti aptariamą reguliavimą. Atkreiptinas dėmesys, kad ir Įstatymo projekto 1 straipsnio 1 dalyje nenurodoma, kad Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymas (toliau – įstatymas) nustato Tarnybos funkcijas.

2. Įstatymo projekto 24 straipsnio 8 dalyje siūloma nustatyti, kad „naujos funkcijos valstybės sienos apsaugos tarnybai pavedamos tik užtikrinus jų finansavimą iš valstybės biudžeto“. Manytina, kad siūlomas reguliavimas yra perteklinis, kadangi Įstatymo projekto 25 straipsnio 1 dalyje numatytas Tarnybos finansavimas. Be to, neaišku, kas laikytina „naujomis funkcijomis“; kaip turėtų būti sprendžiamas papildomo finansavimo poreikio klausimas tais atvejais, kai pavedus nauja laikytiną funkciją, būtų atsisakoma kurios nors ar kelių „senų“ funkcijų ir pan. Todėl Įstatymo projekto 25 straipsnio 8 dalyje siūlomas teisinis reguliavimas svarstytinas ir šiais aspektais.

3. Įstatymo projekto 2 straipsnio 26 dalyje nustatytas ilgas sąrašas įstatymų, tačiau kai kurios Įstatymo projekte vartojamos sąvokos skiriasi nei nurodytuose įstatymuose ir neaišku, kur jos apibrėžtos, pvz., Įstatymo projekto 7 straipsnyje vartojama „Šengeno sutarties valstybės“ sąvoka, tačiau Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 2 straipsnio 27³ dalyje apibrėžta „Šengeno valstybių sąvoka“; Įstatymo projekto 8 straipsnio 1 dalyje – „stambios avarijos“ ir kitos.

4. Kirsti valstybės sieną oro keliais atitinkamas tvarkas (7 straipsnio 1 dalis), pasienio kontrolės punkto, teritorijos schemą ir darbo nuostatus (17 straipsnio 6 dalis), pasienio kontrolės punkto teritorijos ir patikrinimo zonos ribas, žymėjimo reikalavimus, priežiūros tvarką (17 straipsnio 8 dalis), pasienio kontrolės punktų darbo laiką, leidžiamus asmenų ir transporto priemonių vykimo būdus per juos (17 straipsnio 10 dalis) ir kita Įstatymo projekte siūloma nustatyti ar tvirtinti Vyriausybei arba jos įgaliotai institucijai. Be to, Įstatymo projekto 7 straipsnio 1 dalyje nurodytas panašias tvarkas (skiriasi tik tai, ar oro kelias nustatytas ar nenustatytas) tvirtina ne tas pats subjektas (vieną – Vyriausybė, o kitą – Vyriausybė ar jos įgaliota institucija). Minėtų teisės aktų turinys vertintinas kaip žinybinio pobūdžio, gana smulkmeniškas, kad dėl jo būtų reikalingas atskiras Vyriausybės nutarimas. Kartu pabrėžiant siekį mažinti Vyriausybės teisėkūros apimtį ir prioritetą teikiant teisėkūros ekonomiškumui, siūlome aptariamą reguliavimą peržiūrėti ir atitinkamai reikalingas tvarkas pavesti tvirtinti, pvz., vidaus reikalų ministrui ar Tarnybos vadui. Atitinkamai Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo Nr. VIII-1666 pakeitimo įstatymo projekto 2 straipsnyje vietoj formuluotės „kitos valstybės institucijos“ turėtų būti nurodyti konkretūs subjektai, kuriems pavedama parengti įstatymui įgyvendinti reikalingus teisės aktus.

5. Įstatymo projekto 2 straipsnio 15 dalyje apibrėžiama „pasienio incidento“ sąvoka, tačiau šio straipsnio 23 dalyje, 21 straipsnio 2 dalyje vartojama „pasienio incidentų, *susijusių su valstybės sienos apsauga*“ formuluotė. Todėl neaišku, ar tai tie patys, ar kiti pasienio incidentai, todėl siūlome tikslinti.

6. Neaišku, kodėl nurodant juridinius asmenis, ne visur nurodomi ir *juridinių asmenų filialai, atstovybės bei juridinio asmens statuso neturintys asmenys* (pvz., Įstatymo projekto 2 straipsnio 12 dalis, 5 straipsnio 4 dalies 1 punktas, 5 dalies 1 punktas).

7. Įstatymo projekto 3 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad Tarnyba *organizuoja* valstybės sienos žymėjimą, nors pagal Įstatymo projekto 24 straipsnio 2 dalies 3 punkto nuostatas Tarnyba *įrengia ir prižiūri* valstybės sienos ženklus. Siūlome tikslinti. Be to, šio straipsnio pavadinimas neatitinka jo 2 dalyje išdėstytų nuostatų.

8. Siekiant aiškumo siūlome nurodyti *kur* oficialiai skelbiamos teritorijos, į kurias uždrausta plaukioti (Įstatymo projekto 5 straipsnio 1 dalies 2 punktas).

9. Įstatymo projekto 5 straipsnio 5 dalyje pateiktą nuorodą į šį straipsnį siūlome suvienodinti su šio straipsnio 2 ir 4 dalių nuostatomis ir rašyti: „Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti laivai“.

10. Manytina, kad Įstatymo projekto 7 straipsnio 2 ir 5 dalių nuostatos stokoja teisinio aiškumo, vertintinos kaip pernelyg abstraktaus pobūdžio. Šio straipsnio 2 dalyje nustatoma, kad Vyriausybė „gali *tam tikrose vietose laikinai* apriboti ar nutraukti skrydžius per valstybės sieną, apie tai pranešusi *suinteresuotoms valstybėms*“. Neaišku, *kokiose vietose* ir *kokiam maksimaliam terminui* apribojami ar nutraukiami skrydžiai, ir *kokios valstybės yra suinteresuotos* (kitur vartojama „gretimų valstybių“ sąvoka). Šio straipsnio 5 dalyje vartojamos neapibrėžto turinio formuluotės „išimtiniai atvejai“ (kas tai per atvejai ar kokiais kriterijais vadovaujantis jie bus išskiriami), „išankstinis <...> sutikimas“ (kieno patvirtinta tvarka ir prieš kiek laiko jį reikia gauti). Būtina tikslinti.

11. Įstatymo projekto 8 straipsnyje vartojamos kituose straipsniuose ir įstatymuose nevartojamos sąvokos, tokios kaip „Lietuvos Respublikos tarnybos“, „pavieniai specialistai“, todėl siekiant vartojamų sąvokų vienovės Įstatymo projekte, siūlome jas tikslinti. Taip pat neaišku, kokios valstybės institucijos ir įstaigos patenka į sąvoką „užsienio valstybių ir Lietuvos Respublikos gelbėjimo tarnybos“ (Įstatymo projekto 8 straipsnio 3 ir 4 dalys). Analogišką pastabą pateikė Teisingumo ministerija 2016 m. liepos 29 d. išvados Nr. (1.36)2T-939 (toliau – išvada) 27 punkte. Pažymėtina, kad nepateikta Įstatymo projekto derinimo pažyma, kurioje turėjo būti neįvertintos ir kitos Teisingumo ministerijos išvadoje pateiktos pastabos (pvz., 10, 13, 15, 16, 18, 23, 28, 32, 33, 42, 49, 66 ir kitų punktų), į kurias buvo neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies.

12. Manome, kad Įstatymo projekto 10 straipsnio pavadinimas neatitinka jame dėstomų nuostatų, nes jame dėstomos nuostatos ne tik dėl atsakomybės už valstybės sienos kirtimo tvarkos pažeidimų netaikymą.

13. Įstatymo projekto 15 straipsnio 3 dalies 2 punkte nurodytos taisyklės, tačiau nenurodyta, kas jas tvirtina. Jei tai, yra tas pats įstatymą įgyvendinantis teisės aktas, kuris nurodytas šio straipsnio 2 dalyje (Tarnybos vado nustatyta tvarka) – siūlome suvienodinti duodamas nuorodas.

14. Įstatymo projekto 15 straipsnio 3 dalies 4 punkte siūloma nustatyti, kad asmuo turi galiojančią administracinę nuobaudą už *pasienio teisinio režimo taisyklių pažeidimą*, tačiau kartu teikiamame Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 536 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto 1 straipsnyje nustatomas *teisės aktų, reglamentuojančių valstybės sienos kirtimą ir patikrinimą arba pasienio teisinio režimo pažeidimas*, todėl nuostatos derintinos. Taip pat siūlome Įstatymo projekte ir Įstatymų projektų aiškinamajame rašte vartojamas sąvokas „administracinės teisės pažeidimai“, „galiojanti nuobauda“, „galiojanti administracinė nuobauda“ suderinti su Administracinių nusižengimų kodekse (toliau – ANK) vartojamomis sąvokomis ir suvienodinti vartojamas sąvokas „pažeidimas“, „teisės pažeidimas“ ir kitas.

15. Įstatymo projekto 15 straipsnio 14 dalyje siekiant aiškumo siūlome nurodyti, kokia informacija turima omenyje (su kuo susijusi), kurią prašo pateikti Tarnyba.

16. Įstatymo projekto 17 straipsnio pavadinimas neatitinka šiame straipsnyje dėstomo turinio esmės, nes jame nenurodomas pasienio kontrolės punktų ir valstybės sienos perėjimo punktų *steigimas, atidarymas* (šio straipsnio 2 ir 4 dalyse vartojamos sąvokos „įkūrimas“, „įkuriamas“, kurios kituose teisės aktuose nevartojamos). Būtina tikslinti.

17. Neaiškus Įstatymo projekto 18 straipsnio 1 dalies ir šio straipsnio 7 dalies 9 punkto nuostatų santykis su Įstatymo projekto 1 straipsnio 3 dalies nuostata, kurioje nors ir nustatoma, kokiems subjektams netaikomas įstatymas, tačiau šie subjektai minimi nurodytose nuostatose.

18. Pritardami Teisingumo ministerijos išvados 61 punkte pateiktai pastabai, siūlome įvertinti Įstatymo projekto 18 straipsnio 7 dalyje nustatytų išimtinių atvejų, kuriais asmenys ir transporto priemonės įleidžiami ir tikrinami be eilės, pagrįstumą ir realų poreikį, nes tokių atvejų nustatoma labai daug. Be to, Įstatymo projekto lydimojoje medžiagoje nepateiktas tokio siūlomo teisinio reguliavimo įvertinimas (pagrindas), todėl neaišku, kodėl pasirinktos šių asmenų ar transporto priemonių grupės. Dar daugiau abejonių kelia Įstatymo projekto 18 straipsnio 9 dalies nuostata, kuri leidžia nustatyti ir kitus ne tik įstatyme nurodytus atvejus, kuriuos nustatytų įstatymą įgyvendinamasis teisės aktas, taip išplėsdamas įstatyminių reguliavimą, todėl šios nuostatos siūlome atsisakyti.

19. Įstatymo projekto 20 straipsnio pavadinimas neatitinka jame dėstomo turinio esmės, nes jame nenustatomi valstybės sienos apsaugos teisiniai pagrindai, tačiau nustatomas

bendradarbiavimas su kitomis valstybės ir savivaldybių institucijomis ir įstaigomis ir kitų subjektų pasitelkimas. Be to, siūlome nustatyti, kokia tvarka vadovaujantis pasitelkiami Įstatymo projekto 20 straipsnio 2 dalyje nurodyti subjektai.

20. Siekiant aiškumo tikslintina Įstatymo projekto 21 straipsnio 3 dalis, kurioje siūlome nurodyti *kam* perduodami valstybės sienos įgaliotinių neišspręsti pasienio incidentai ir kiti valstybės sienos teisinio režimo pažeidimo klausimai. Be to, siūloma formuluotė stokoja teisinio aiškumo ir ta prasme, kad ja vadovaujantis būtų galima perduoti bet kokią neišspręstą įvykį pasienio ruože ar kitą valstybės sienos teisinio režimo pažeidimą, nors jie būtų susijęs tik su Lietuvos Respublikos, o ne gretimos valstybės interesais.

21. Siūlome atsisakyti Įstatymo projekto 22 straipsnio 1 dalies nuostatų, kurios yra perteklinės Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo 18 straipsnio 1 dalies 3 punkto ir 4 dalies atžvilgiu. Tos pačios nuostatos neturi būti kartojamos keliuose įstatymuose. Taip pat šio straipsnio pavadinimas neatitinka šio straipsnio 3 dalies nuostatų, o 3 dalies nuostatos kartojamos kituose Įstatymo projekto straipsniuose (pvz., 24 straipsnio 1 dalies 8 punkte), todėl siūlome šį straipsnį tikslinti iš esmės.

22. Įstatymo projekto 25 straipsnio 2 dalyje nustatyti Tarnybos uždaviniai turi būti suderinti su Vyriausybės įstatymo 30 straipsnio 1 dalies nuostatomis.

23. Įstatymo projekto 25 straipsnio 5 dalies nuostata dėl Tarnybos nuostatų tvirtinimo turėtų būti suderinta su Vyriausybės įstatymo 22 straipsnio 9 punktu ir 30 straipsnio 3 dalimi, kur nustatyta, kad įstaigos prie ministerijos nuostatus Vyriausybė gali pavesti tvirtinti atitinkamos valdymo srities ministrui. Įstatymo projekte nustačius, kad Tarnybos nuostatus tvirtina Vyriausybė, būtų apribota Vyriausybės pasirinkimo teisė šiuos nuostatus tvirtinti pačiai ar pavesti juos tvirtinti vidaus reikalų ministrui.

24. Įstatymo projekto 26 straipsnio 4 ir 6 dalyse reikėtų nurodyti, kad Tarnybos vadas pareigūnus ne tik skiria į pareigas, bet ir iš jų atleidžia.

25. Įstatymo projekto 27 straipsnio 2 dalies nuostatos neatitinka Vidaus tarnybos statuto 54 straipsnio nuostatomis (vartojamos sąvokos „*tarnybinė* uniforma ir *skiriamieji* ženklai“, įtvirtinta, kas nustato tarnybinių uniformų pavyzdžius), Įstatymo projekto 27 straipsnio 3 dalis – Vidaus tarnybos statuto 3 straipsnio 10 dalies nuostatomis, nes pagal pastarąsias nuostatas pareigūnas privalo vykdyti *vadovų* reikalavimus, o ne *kito aukštesnio pagal pareigas pareigūno* reikalavimus ir nurodymus.

26. Neaiškus Įstatymo projekto 27 straipsnio 2 dalies, kurioje nustatyta, kad Tarnybos pareigūnas *turi pateikti* tarnybinių ženklą arba *tarnybinių pažymėjimą* duodamas nurodytiems asmenims privalomus vykdyti reikalavimus ir nurodymus, santykis su Įstatymo projekto 29

straipsnio 3 dalies 6 punktu, kuriame nustatyta, kad Tarnybos pareigūnas *tik nurodytų asmenų reikalavimu turi pateikti tarnybinį ženklą ar pažymėjimą*.

27. Siekiant aiškumo siūlome tikslinti Įstatymo projekto 27 straipsnio 4 dalyje vartojamą sąvoką „bendrose operacijose“, nes neaišku, kokios (su kuo bendros) operacijos turimos omenyje (ar tai ne tos pačios bendros operacijos, nurodytos šio straipsnio 5 dalyje).

28. Įstatymo projekto 27 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad įstatymas nustato nurodytų pareigūnų atsakomybę ir socialines garantijas, tačiau Įstatymo projekte tai nenustatyta.

29. Įstatymo projekto 29 straipsnio pavadinime siūlome atsisakyti žodžio „bendrosios“, nes šiame straipsnyje dėstant teises ir pareigas nenurodoma, kad tai yra bendros teisės ir pareigos. Be to, bendrosios pareigūnų pareigos nustatytos Vidaus tarnybos statuto 29 straipsnyje, kurių kartojimas Įstatymo projekte yra perteklinis (pvz., Įstatymo projekto 29 straipsnio 3 dalies 1, 4, 5 punktai).

30. Siūlome įvertinti Įstatymo projekto 29 straipsnio 1 dalyje nustatytas Tarnybos pareigūnų *teises*, nes kai kurios atsižvelgiant į Tarnybos uždavinius ir paskirtį yra per plačiai apibrėžiamos, pvz., šio straipsnio 1 dalies 5 punkte nustatyta teisė persekioti ir sulaikyti nurodytus asmenis ir kita. Pažymėtina, kad kai kurios Tarnybos pareigūnų teisės kelia abejonių, ar tikrai tai yra teisės, o ne pareigos, pvz., šio straipsnio 1 dalies 16 punkte nustatyta Tarnybos pareigūno *teisė* yra analogiška Vidaus tarnybos statuto 29 straipsnio 3 punkte nustatytai vidaus tarnybos sistemos pareigūnų *pareigai*. Be to, kai kurios teisės neatitinka kituose įstatymuose nustatytų nuostatų, pvz., šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatyta Tarnybos pareigūno teisė atvedinti nurodytus asmenis, nors pagal ANK 596 straipsnio 4 dalį tai atlieka policija. Taip pat kai kurios Tarnybos pareigūnų teisės dėl savo neapibrėžtumo kelia abejonių dėl jų įgyvendinimo, pvz., šio straipsnio 1 dalies 15 punkte nustatytas *skatinimas* nurodytų asmenų, suteikus Tarnybai *veiksmingą* pagalbą. Neaišku, *kaip, kokia forma* (materialiai ar kitaip) Tarnybos pareigūnas skatins tokius asmenis ir *kokia* pagalba yra veiksminga, už kurią gali būti skatinama ir pan.

31. Įstatymo projekto 29 straipsnio 1 dalies 14 punkte siūlome atsisakyti perteklinių žodžių „asmenų ir transporto priemonių, kertančių valstybės sieną, bei gabenamų daiktų“, nes „radiacinės kontrolės“ apibrėžime, kuris pateiktas Įstatymo projekto 2 straipsnio 22 dalyje nustatyta dėl ko atliekama radiacinė kontrolė.

32. Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių įstatyme yra vartojama sąvoka „valstybės informacinė sistema“, todėl atitinkamai tikslintina Įstatymo projekto 29 straipsnio 1 dalies 12 punkto nuostata. Taip pat neaišku, *kokie* šiame punkte informacijos šaltiniai turimi omenyje.

33. Atkreiptinas dėmesys, kad Įstatymo projekto 29 straipsnio 3 dalies 4 punkte nustatytos „visuomeninės organizacijos“, nors tokios teisinės formos juridinių asmenų teisės aktai nenustato.

34. Atsižvelgdami į tai, kad pagal Baudžiamojo kodekso 10 straipsnio nuostatas nusikalstamos veikos skirstomos į nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus, siūlome atitinkamai tikslinti Įstatymo projekto 29 straipsnio 1 dalies 5 punkto formuluotę „nusikalstamą veiką ar baudžiamuosius nusižengimus“.

35. Siekiant aiškumo Įstatymo projekto 30 straipsnio 1 dalies 3 punkte siūlome nurodyti, *kieno* pateiktų reikalavimų nevykdo laivo kapitonas, 2 dalies 1 punkte – *į kieno* paklausimo signalus neatsako.

36. Svarstyтина, ar Įstatymo projekto 31-33 straipsnių nuostatas, kaip nepatenkančias į Tarnybos pareigūno teisinio statuso nuostatas, nereikėtų dėstyti atskirame Įstatymo projekto skyriuje, pvz., „Prievertos naudojimas“.

37. Siekiant išvengti skirtingo interpretavimo taikant įstatymo nuostatas, siūlome nustatant tapačius dalykus Įstatymo projekte suvienodinti vartojamas sąvokas. Įstatymo projekto 2 straipsnio 4 dalyje, 8 dalies 1 punkte, 9 dalyje vartojamos sąvokos „paženklinta“, „valstybės sienos *ženklinimas*“, tačiau kituose Įstatymo projekto nuostatose nurodomas „valstybės sienos *žymėjimas*“ (2 straipsnio 12 dalis, 3 straipsnis) ar „žymėjimas“ (12 straipsnio 4, 5 dalys, 13 straipsnio 3 dalis ir kita). Įstatymo projekto 2 straipsnio 11 dalyje vartojama sąvoka „įrenginiai bei statiniai“, Įstatymo projekto 2 straipsnio 16 dalyje, 16 straipsnio 3 dalyje – „valstybės sienos apsaugos objektai ir įrenginiai“, Įstatymo projekto 16 straipsnyje „valstybės sienos apsaugą užtikrinantys objektai ir įrenginiai“, Įstatymo projekto 24 straipsnio 2 dalies 3 punkte – „valstybės sienos apsaugos įrenginiai bei statiniai“ ir kitos. Įstatymo projekto 2 straipsnio 14 dalyje vartojama sąvoka „daiktų ir kitų vertybių gabenimas“, Įstatymo projekto 2 straipsnio 24 dalyje – „daiktų, krovinių gabenimas“, Įstatymo projekto 24 straipsnyje – „daiktų gabenimas“ ir kitos. Įstatymo projekto 2 straipsnio 8 dalyje vartojama sąvoka „*Lietuvos Respublikos* valstybės institucijos“, Įstatymo projekto 24 straipsnyje – „valstybės institucijos“. Įstatymo projekto 20 straipsnio 3 dalyje vartojama sąvoka „valstybės ir *vietos savivaldos* institucijos“, Įstatymo projekto 24 straipsnio 1 dalies 14 punkte – „valstybės ir savivaldybių institucijos“, Įstatymo projekto 29 straipsnio 1 dalies 12 punkte – „Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos“ (siūlome vartoti Valstybės tarnybos įstatymo 2 straipsnio 4 dalyje apibrėžtą sąvoką „valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos“). Įstatymo projekto 4 straipsnio 2 dalyje vartojama sąvoka „Lietuvos Respublikos saugumas“, Įstatymo projekto 7 straipsnio 2 dalyje, 18 straipsnio 6 dalies 2 punkte, 24 straipsnio 1 dalies 14 punkte, 32 straipsnio 2 dalies 2 punkte – „nacionalinis saugumas“, Įstatymo projekto 11 straipsnyje – „valstybės saugumas“, Įstatymo projekto

29 straipsnio 1 dalies 8 punkte „saugumas“. Įstatymo projekto 5 straipsnio 4 dalies 2 punkte vartojama sąvoka „Lietuvos Respublikos viešoji tvarka“, kituose Įstatymo projekto straipsniuose – „viešoji tvarka“. Įstatymo projekto 2 straipsnio 17 dalyje, 5 straipsnio 2 dalies 3 punkte, 6 straipsnio 1 dalies 1 punkte ir kitur vartojama sąvoka „įgaliotos valstybės institucijos“, Įstatymo projekto 12 straipsnio 9 dalyje ir kitur – „įgaliotos valstybės institucijos ir įstaigos“, Įstatymo projekto 17 straipsnio 4 dalyje – „institucijos, įgaliotos atlikti patikrinimus“, Įstatymo projekto 18 straipsnio 1 ir 3 dalyse ir kitur – „įgaliotos valstybės institucijos, nurodytos įstatymo 19 straipsnyje“ ir kitos sąvokos. Atsižvelgdami į tai, siūlome Įstatymo projekte vartojamas sąvokas peržiūrėti iš esmės ir suvienodinti.

38. Siūlome tikslinti įsivedamų trumpinių vartojimą Įstatymo projekte, įsivedus – jį vartoti tolimesniame Įstatymo projekto tekste arba vartoti tokį trumpinį, koks įsivedamas (1 straipsnio 1 dalyje įsivestas „įstatymo“ trumpinys tikslintinas 2 straipsnio pavadinime, 6 straipsnio 1 dalyje, 7 straipsnio 3 dalyje, 12 straipsnio 2 dalyje ir kitur; 2 straipsnio 8 dalies 2 punkte įsivestas „asmens“ trumpinys tikslintinas 5 straipsnio 4 dalyje ir kitur; 2 straipsnio 6 dalyje įsivestas trumpinys „teritorinė jūra“ vartotinas 4 straipsnio pavadinime ir kitur) ir pan.

39. Pagal Nuorodą į Europos Sąjungos teisės aktus pateikimo įstatymuose ir kituose teisės aktuose rekomendacijų, patvirtintų Europos teisės departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2002 m. gruodžio 13 d. įsakymu Nr. 106k, 13 punkto nuostatas įstatymo priede nurodžius pilną Europos Sąjungos teisės akto pavadinimą ir paskelbimo lietuvių kalba šaltinį, įstatymo tekste nurodomas sutrumpintas Europos Sąjungos teisės akto pavadinimas. Atsižvelgdami į tai, siūlome tikslinti Įstatymo projekto 2 straipsnio 25 ir 26 dalyse duodamą nuorodą į Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą. Taip pat atsižvelgiant į šias rekomendacijas tikslintina duodama nuoroda į Šengeno sienų kodeksą (18 straipsnio 5 dalies 5 punktas).

40. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymuose dėl Vyriausybės teisėkūros tobulinimo formuojamą praktiką, Įstatymo projekto tekste siūlome atsisakyti neapibrėžtų, netikslių arba savaime suprantamų ir pridėtinės vertės nekuriančių formuluočių, pvz., „Lietuvos Respublikos įstatymus ir kitus teisės aktus“, „teisės aktų nustatyta tvarka“, „įstatymuose nustatytas“, įstatymuose jai pavestas“, „teisės aktais pavestų“, „teisės aktais nustatytų“, „nustatytai tvarkai“ ir pan. Kaip savaime suprantamų reikalavimų teisės aktuose turėtų būti atsisakoma tokių formuluočių kaip „teisėtas“, „tinkamas“, „sklandus“, „pagal kompetenciją“ ir pan. Taip pat turėtų būti atskleidžiamos vertinamojo pobūdžio sąvokos tokios, kaip „įprasta“, „tuoj pat“, „nekomerciniai“, „reguliariais“, „nereguliariais“, „trunkamam ribotam“, „artimųjų“, „aiškių“, „veiksmingą“, „prireikus“, „esant galimybei“ ir kitos.

41. Atsižvelgiant į Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298, 15.1 papunkčio nuostatas duodant nuorodą į įstatymą pirmą kartą nurodomas įstatymo pilnas pavadinimas, o vėliau tekste minint tą patį įstatymą – įstatymo pavadinimas be žodžių „Lietuvos Respublikos“ (pvz., Įstatymo projekto 10 straipsnio 4 dalis, 26 straipsnio 4 dalis, 28 straipsnis ir kiti).

42. *Įstatymų projektų aiškinamojo rašto* 1 punkte siūlome tikslinti nurodytus ANK straipsnių pavadinimus ir jų dalis, pvz., 415 straipsnis vadinasi „Transporto priemonių dalyvavimo viešajame eisme reikalavimų pažeidimas“ ir Įstatymo projekte nurodytos 1-5 dalys; 4 punkto nuostatas dėl galiojančio leidimų reguliavimo siūlome perkelti į 3 punktą; neaišku, apie kokį vieno reikalavimo vietoj leidimų nustatymą kalbama 4 punkte, todėl siūlome sukonkretinti. Taip pat šiame punkte brauktina nuoroda į Teisingumo ministerijos išvadą, tikslintinos pateiktos nuorodos į VSAT įstatymą ir Įstatymo projektą; 5 punkte siūlome nurodyti, kokias teigiamas pasekmes sukels priimti įstatymai; 8 punkte turėtų būti nurodyta, kad kitų įstatymų keisti nereikės, o įstatymų įgyvendinamuosius teisės aktus, kuriuos reikės pakeisti ar priimti – tik šio aiškinamojo rašto 11 punkte. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad 11 punkte nurodyti ne visi įstatymus įgyvendinamieji teisės aktai (pvz., Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. lapkričio 30 d. nutarimas Nr. 1190 „Dėl Pareigūnų parengimo veikti situacijomis, susijusiomis su psichinės, fizinės prievartos, šaunamojo ginklo ar sprogmenų naudojimu, ir jų sugebėjimo veikti tokiomis situacijomis tikrinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. lapkričio 23 d. nutarimą Nr. 1162 „Dėl Specialiųjų priemonių specifikacijos ir Specialiųjų priemonių panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. balandžio 11 d. nutarimas Nr. 367 nutarimas „Dėl valstybės sienos ženklų, ženklinančių Lietuvos Respublikos valstybės sieną sausumoje ir vidaus vandenyse, aprašo patvirtinimo“ ir kiti).

43. Vyriausybės nutarimo, kuriuo Seimui teikiami Įstatymų projektai, pavadinime reikia nurodyti Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto priedo pakeitimo įstatymo projektą.

Dėl Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 536 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto:

44. Siekiant nuostatų dėstymo vienodumo, Įstatymo projekto 2 straipsnyje keičiamo ANK 589 straipsnio 55 punkte duodamas nuorodas į kitų ANK straipsnių dalis, siūlome dėstyti analogiškai kaip ir kituose 589 straipsnio punktuose.

45. Įstatymo projekto lyginamasis variantas neatitinka įstatymo projekto (pvz., įsigaliojimo data, 1 straipsnio 1 dalies numeracija) ir tikslintinas teisės technikos aspektu (perbrauktas straipsnio pavadinimas neryškinamas).

Dėl Lietuvos Respublikos valstybės sienos apsaugos tarnybos įstatymo Nr. VIII-1996 pripažinimo netekusiu galios įstatymo ir Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto priedo pakeitimo įstatymo projekto pastabų ir pasiūlymų neturime.

1-ojo teisinės ekspertizės skyriaus vedėja

Daiva Gubistienė

Aida Gritienė, tel. 870663839, el. p. aida.gritiene@lr.v.lt

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS SIENOS IR JOS APSAUGOS ĮSTATYMO NR. VIII-1666 PAKEITIMO ĮSTATYMO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS SIENOS APSAUGOS TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1996 PRIPAŽINIMO
NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS TARNYBOS STATUTO PRIEDO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTAS, LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 536 IR 589
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ
DERINIMO PAŽYMA**

Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo Nr. VIII-1666 pakeitimo įstatymo projektas (toliau – įstatymo projektas).

Institucijos pavadinimas, rašto data, numeris	Pasiūlymai ir pastabos	Pastabų ir pasiūlymų įvertinimas
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento 2017-04-12 išvada Nr. NV-972	1. Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo Nr. VIII-1666 pakeitimo įstatymo projekto 1 straipsnyje nauja redakcija dėstomo Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo (toliau – Įstatymo projektas) VI skyriuje nustatomos Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Tarnyba) funkcijos. Manome, kad ministerijų, įstaigų prie ministerijų veiklos funkcijos neturėtų būti įtvirtintos įstatymuose. Civilinio kodekso 2.46 straipsnyje, Biudžetinių įstaigų įstatymo 6 straipsnyje numatyta, jog juridiniai asmenys savo veikloje vadovaujasi įstatais (nuostatais), Civilinio kodekso 2.47 straipsnyje, Biudžetinių įstaigų 6 straipsnyje įtvirtinta, kad būtent įstatuose (nuostatuose) turėtų būti nurodomi juridinio asmens veiklos tikslai, biudžetinės įstaigos veiklos tikslai ir funkcijos. Tokia praktika gali būti vertinama ir kaip ribojanti Konstitucijos 94 straipsnio 3 punkte įtvirtintų Vyriausybės įgaliojimų koordinuoti ministerijų veiklą realizavimą, be to, tokiu būdu sukuriama situacija, kai tam tikros funkcijos turinys gali būti keičiamas ar funkcija gali būti perduodama kitai įstaigai, tik atitinkamai koreguojant įstatymus. Be kita ko, atkreiptinas dėmesys, jog Konstitucinis Teismas savo jurisprudencijoje yra nurodęs, kad įstatymais turi būti	Neatsižvelgta. Įstatymo projekte reglamentuojami ne tik Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos įgaliojimai, siekiant įgyvendinti Lietuvos Respublikos valstybės sienos apsaugą ir jos kirtimo kontrolę, o karo metu – ginkluotų pajėgų sudėtyje ginti valstybę, tačiau numatomi ir kitų valstybės institucijų ir įstaigų įgaliojimai. Pasienio kontrolės punktuose pagal kompetenciją patikrinimus atlieka įgaliotos Valstybės sienos apsaugos tarnyba, muitinė, Lietuvos kariuomenės karo policija, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Valstybinė augalininkystės tarnyba prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos, Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos. Be to, Lietuvos Respublikos valstybės sienos apsaugos zonoje, Kuršių marių vandenyse, esančiuose pasienio ruože, bei pasienio vandenyse Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka įgaliotų atlikti viešąjį administravimą valstybės institucijų ar įstaigų pareigūnai taip pat atlieka patikrinimus. Taigi įstatymo projekto nuostatomis vadovausis ne tik Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnai, bet ir kitos įvardytos valstybės institucijos ir įstaigos. Todėl siekiant aiškiai išskirti Valstybės sienos apsaugos tarnybos atliekamas funkcijas prie valstybės sienos tikslinga nustatyti jas įstatyme. Teisingumo ministerija savo 2016-07-29 išvadoje Nr. (1.36.)2T-93970

	<p>reguliuojami svarbiausi visuomenės gyvenimo klausimai (asmens teisių ir laisvių ribojimai, mokesčiai, už nusikalstamas veikas skiriamos baudos ir kita). Abejotina, ar įstatymuose įtvirtintos institucijų funkcijos laikytinos svarbiais visuomenės gyvenimo klausimais, kad būtų reglamentuojamos įstatymų lygmeniu. Atsižvelgdami į tai, ir siekiant užtikrinti teisės aktų hierarchiją ir ekonomiškumo principą atitinkančią teisėkūrą, siūlytume iš esmės peržiūrėti aptariamą reguliavimą. Atkreiptinas dėmesys, kad ir Įstatymo projekto 1 straipsnio 1 dalyje nenurodoma, kad Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymas (toliau – įstatymas) nustato Tarnybos funkcijas.</p>	<p>taip pat siūlė Valstybės sienos apsaugos tarnybos funkcijas dėstyti įstatymo projekte. Be to, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento 2017-02-03 pasiūlymų reg. Nr. NV-345 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės teisėkūros tobulinimo“ II dalies 2.3 punkte „Dėl ministerijų ir Vyriausybei atskaitingų subjektų funkcijų“ įvardyta, kad išimtiniais, pagrįstais atvejais įstaigų prie ministerijų funkcijos gali būti dėstomos įstatyme.</p>
<p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento 2017-04-12 išvada Nr. NV-972</p>	<p>30. Siūlome įvertinti Įstatymo projekto 29 straipsnio 1 dalyje nustatytas Tarnybos pareigūnų <i>teises</i>, nes kai kurios atsižvelgiant į Tarnybos uždavinius ir paskirtį yra per plačiai apibrėžiamos, pvz., šio straipsnio 1 dalies 5 punkte nustatyta teisė persekioti ir sulaikyti nurodytus asmenis ir kita. Pažymėtina, kad kai kurios Tarnybos pareigūnų teisės kelia abejonių, ar tikrai tai yra teisės, o ne pareigos, pvz., šio straipsnio 1 dalies 16 punkte nustatyta Tarnybos pareigūno <i>teisė</i> yra analogiška Vidaus tarnybos statuto 29 straipsnio 3 punkte nustatytai vidaus tarnybos sistemos pareigūnų <i>pareigai</i>. Be to, kai kurios teisės neatitinka kituose įstatymuose nustatytų nuostatų, pvz., šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatyta Tarnybos pareigūno teisė atvedinti nurodytus asmenis, nors pagal ANK 596 straipsnio 4 dalį tai atlieka policija. Taip pat kai kurios Tarnybos pareigūnų teisės dėl savo neapibrėžtumo kelia abejonių dėl jų įgyvendinimo, pvz., šio straipsnio 1 dalies 15 punkte nustatytas <i>skatinimas</i> nurodytų asmenų, suteikus Tarnybai <i>veiksmingą</i> pagalbą. Neaišku, <i>kaip, kokia forma</i> (materialiai ar kitaip) Tarnybos pareigūnas skatins tokius asmenis ir <i>kokia</i> pagalba yra veiksminga, už kurią gali būti skatinama ir</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Įstatymo projekto 27 (buvo 29) straipsnio 1 dalies 5 punkte Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnams nustatoma teisė persekioti fizinius ir juridinius asmenis, juridinių asmenų filialus, atstovybes bei juridinio asmens statuso neturinčius asmenis, įtariamus padarius nusikaltimą ar baudžiamuosius nusižengimus, ar nuteistus už nusikaltimus ir besislepiančius nuo teisėsaugos institucijų, o, siekiant užkirsti kelią daromiems nusikaltimams, persekiojant ir sulaikant teisės pažeidėjus bei atremiant ginkluotą įsiveržimą į šalies teritoriją, bet kuriuo paros metu įeiti į fiziniams ir juridiniams asmenims, juridinių asmenų filialams, atstovybėms bei juridinio asmens statuso neturintiems asmenims priklausančias gyvenamąsias ir negyvenamąsias patalpas, teritorijas, panaudoti jiems priklausančias ryšių priemones ir transportą, sustabdyti transporto priemones yra pagrįsta ir būtina siekiant užtikrinti įstatymo projekto 24 straipsnio 1 dalies 5 ir 6 punktuose nustatytą Valstybės sienos apsaugos tarnybos funkcijų: dalyvauja užtikrinant viešąją tvarką ir atlieka teisėtvarkos funkcijas pasienio ruože, pasienio kontrolės punktuose bei Valstybės sienos apsaugos tarnybos kontroliuojamuose ar saugomuose objektuose; įgyvendina nusikalstamų veikų prevenciją, atskleidimą ir atlieka jų tyrimą, vykdymą. Pažymėtina, kad tokia pat teisė nustatyta ir Lietuvos Respublikos valstybės sienos apsaugos tarnybos įstatymo</p>

	pan.	<p>20 straipsnio 1 dalies 5 ir 6 punktuose.</p> <p>Pažymėtina, kad analogiškos nuostatos dėl pirmiau minėtos pareigūnų teisės numatytos ir kitose vidaus reikalų statutinių įstaigų veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose: Policijos įstatyme (22 straipsnio 1 dalies 3 punktas), Priešgaisrinės saugos įstatyme (17 straipsnio 4 dalis), Viešojo saugumo tarnybos įstatyme (10 straipsnio 1 dalies 10 punkte), Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos įstatyme (11 straipsnio 1 dalies 4 punkte), Vadovybės apsaugos įstatyme (11 straipsnio 1 dalies 4 punkte).</p>
--	------	---